

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

57. sējums

2014. gada 26. aprīlis

Saturs

I Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi

REZOLŪCIJAS

Reģionu komiteja

105. plenārā sesija 2014. gada 30. un 31. janvārī

2014/C 126/01	Reģionu komitejas rezolūcija "Situācija Ukrainā"	1
---------------	--	---

ATZINUMI

Reģionu komiteja

105. plenārā sesija 2014. gada 30. un 31. janvārī

2014/C 126/02	Reģionu komitejas atzinums "Jauna ES meža stratēģija mežiem un uz koksnes resursiem balstītai rūpniecībai".	3
2014/C 126/03	Reģionu komitejas atzinums "Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondi"	8
2014/C 126/04	Reģionu komitejas atzinums "Zaļā grāmata "Klimata un enerģētikas politikas satvars 2030. gadam"".	11
2014/C 126/05	Reģionu komitejas atzinums "Eiropas augstākā izglītība pasaulē".	17
2014/C 126/06	Reģionu komitejas atzinums "Izglītības atvēršana"	20
2014/C 126/07	Reģionu komitejas atzinums "Nevienlīdzība veselības jomā Eiropas Savienībā".	26
2014/C 126/08	Reģionu komitejas atzinums "Ekonomikas un monetārās savienības sociālā dimensija"	31
2014/C 126/09	Reģionu komitejas atzinuma projekts "Priekšlikums ES pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai	35

III *Sagatavošanā esoši tiesību akti*

REĢIONU KOMITEJA

105. plenārā sesija 2014. gada 30. un 31. janvārī

2014/C 126/10	Reģionu komitejas atzinums "Priekšlikums Padomes Regulai par Eiropas Prokuratūras izveidi"	37
2014/C 126/11	Reģionu komitejas atzinums "Priekšlikums regulai, ar ko groza regulu par atkritumu sūtījumiem" . . .	42
2014/C 126/12	Reģionu komitejas atzinums "Tiesību aktu kopums NAIADES II"	48
2014/C 126/13	Reģionu komitejas atzinums "Eiropas elektronisko sakaru vienotais tirgus"	53

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

REĢIONU KOMITEJA

105. PLENĀRĀ SESIJA 2014. GADA 30. UN 31. JANVĀRĪ

Reģionu komitejas rezolūcija “Situācija Ukrainā”

(2014/C 126/01)

REĢIONU KOMITEJA,

pamatojoties uz RK plenārsesijai iesniegto Komitejas priekšsēdētāja ziņojumu par 2014. gada 22.–24. janvārī notikušo RK delegācijas vizīti Kijevā,

1. pauž solidaritāti ar Ukrainas tautu, kas pulcējusies miermīlīgā demonstrācijā, lai savā valstī aizstāvētu demokrātiskās vērtības, cieņu pret cilvēktiesībām un pamatbrīvību ievērošanu;
2. stingri nosoda jebkādu vardarbību un ikvienu iebiedēšanas veidu. Spēka lietošana nevar būt atbilde uz politisku krīzi. Mudina ES iestādes apņēmīgi reaģēt uz cilvēktiesību un tiesiskuma pārkāpumiem;
3. uzskata, ka to 2014. gada 16. janvārī pieņemto represīvo tiesību aktu atcelšana, kuri ierobežoja cilvēka pamattiesības un pamatbrīvības un bija pretrunā starptautiskajiem standartiem, ir pirmais solis uz tiesiskuma atjaunošanu Ukrainā; aicina prezidentu nekavējoties parakstīt tiesību aktu atcelšanu, tādējādi to apstiprinot;
4. aicina visus politiskos līderus ikvienā pārvaldības līmenī izlēmīgi rīkoties, lai mazinātu spriedzi un pavērtu ceļu mierīgam konflikta atrisinājumam, kas Ukrainas iedzīvotājiem nodrošinātu demokrātiju un stabilitāti, bet viņu valstij – neatkarību, brīvību un integritāti;
5. pauž nožēlu par 2014. gada 23. janvārī pieņemto Ukrainas Nacionālā pašvaldību kongresa padomes aicinājumu, kurā netieši tika atbalstīti valsts parlamenta nesen pieņemtie nedemokrātiskie likumi;
6. aicina reģionālās un vietējās pašvaldības, kuras kā partneri darbojas CORLEAP, cīnīties par Eiropas perspektīvu Ukrainai un savas ietekmes iespējas izmantot Ukrainas iedzīvotāju labā;
7. atgādina, ka CORLEAP izveidota, lai sekmētu dialogu starp ES vietējo un reģionālo līmeni un Austrumu partnerības valstīm, kā arī lai atbalstītu demokrātiju, stabilitāti un tiesiskumu; aņemmas izskatīt izveidoto struktūru atbilstību šiem mērķiem un noskaidrot iespējas paplašināt debates, iekļaujot visas ieinteresētās puses;
8. uzsver, ka demokrātija un cilvēktiesību ievērošana ir vietējās un reģionālās demokrātijas priekšnoteikums. Šajā saistībā atbalsta Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa ieteikumu Nr. 348 (2013) par vietējo un reģionālo demokrātiju Ukrainā; īpaši atbalsta tajā pausto aicinājumu Ukrainas valdībai atcelt konstitucionālos un likumā noteiktos ierobežojumus, kuri attiecas uz vietējo kopienu pilnvarām, un nodrošināt tām lielāku finansiālo autonomiju;

9. uzsver, ka Ukrainas reģionālo un vietējo pašvaldību pārvaldes iespējas ir nelielas un ka centrālā valdība ierobežo finansējuma avotus. Pieaugošās reģionu atšķirības rada ievērojamu valsts destabilizācijas risku;
10. aicina Ukrainu pilnīgi pievienoties Eiropas vietējo pašvaldību hartai un veikt tādas administratīvas reformas, kas ļautu pašvaldībām īstenot noteiktās pilnvaras, tādējādi nodrošinot sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju; piedāvā Ukrainas vietējām un reģionālajām pašvaldībām iespēju izmantot Eiropas partneru zināšanas un atkārtoti paust gatavību turpināt sadarbības ar tām, lai dalītos labas pārvaldības un teritoriālās sadarbības pieredzē;
11. mudina visus ES reģionus un pašvaldības, kam izveidojušās īpaši draudzīgas saiknes un partnerība ar Ukrainas reģioniem un pašvaldībām, tieši pašlaik padziļināt šīs attiecības un paust solidaritāti un atbalstu partneriem Ukrainā;
12. aicina ES un tās iestādes rīkoties apņēmīgi, palīdzot mazināt spriedzi, un gādāt, lai tiktu rasts mierīgs risinājums, pilnībā ievērojot Ukrainas tautas tiesības un brīvību;
13. ir apņēmusies sniegt atbalstu reģionālajām un vietējām pašvaldībām un pilsoniskajai sabiedrībai, lai rastu atbilstošus krīzes risinājumus;
14. ir gandarīta par ES pastāvīgo atbalstu Ukrainas politiskajai iesaistīšanai un ekonomiskajai integrācijai, pamatojoties uz kopīgām Eiropas vērtībām, un atbalsta ES gatavību parakstīt asociācijas nolīgumu; tādēļ kā priekšnoteikumu pieprasa atbrīvot politiskos, žurnālistus un pilsoniskās sabiedrības aktīvistus, arī Jūliju Timošenko, kuras ieslodzīšana nav savenojama ar taisnīguma un tiesiskuma normām un standartiem, kas noteikti Eiropas Cilvēktiesību konvencijā un attiecīgajos ES tiesību aktos;
15. uzdod Reģionu komitejas priekšsēdētājam iesniegt šo rezolūciju Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam, Eiropadomes priekšsēdētājam, Eiropas Komisijas priekšsēdētājam, ES prezidentvalstij Grieķijai un Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos.

Briselē, 2014. gada 31. janvārī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

105. PLENĀRĀ SESIJA 2014. GADA 30. UN 31. JANVĀRĪ

Reģionu komitejas atzinums “Jauna ES meža stratēģija mežiem un uz koksnes resursiem balstītai rūpniecībai”

(2014/C 126/02)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Pozitīvs solis virzībā uz Eiropas mežu daudzfunkcionālā rakstura atzīšanu, ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu par jaunu stratēģiju mežiem, kurā ierosināta holistiska un līdzsvarota pieeja visiem mežu un uz koksnes resursiem balstītas rūpniecības ilgtspējīgas pārvaldības aspektiem. Lai gan meža politika ir dalībvalstu kompetencē, šī stratēģija var būt ievirzes instruments, kas var nodrošināt mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, to aizsardzību, atbalstu bioloģiskajai daudzveidībai, mežu resursu vērā ņemšanu cīņā ar klimata pārmaiņām un to ieguldījumu klimata pārmaiņu seku mazināšanā, kā arī plašākā nozīmē – nodrošināt mežu nozares tālāko pastāvēšanu. Atzinīgi vērtējams, ka ir ņemta vērā mežu saimnieciskā un sociālā dimensija un atzīta mežu nozīme jaunu darbvietu radīšanā vietējā līmenī, tostarp pateicoties mežsaimniecības un kokrūpniecības nozares spējai radīt īpašu vērtību ķēdi un mežsaimnieku prasmju attīstībai;

2. ir gandarīta, ka Eiropas Komisija atzīst mežu daudzfunkcionalitāti, lai gan uzskatām, ka būtu rūpīgāk jāapsver daudzfunkcionalitātes koncepcija, lai varētu diferencēt Eiropas mežus un to apsaimniekošanu atbilstoši to funkcijai, ko katrā konkrētajā gadījumā vēlamies veicināt. Komiteja pozitīvi vērtē arī Komisijas atsauci uz ilgtspējīga patēriņa principu;

3. uzskata, ka šis laiks ir īpaši piemērots jaunas stratēģijas ierosināšanai, jo mežu arvien vairāk ietekmē daudzi faktori: klimata pārmaiņu rezultātā, kā arī tāpēc, ka iepriekšējos gados meži nepietiekami apsaimniekoti zemās rentabilitātes dēļ, mainās mežam raksturīgās īpašības un sugu sastāvs, var paredzēt, ka, īstenojot politiku atjaunojamās enerģijas mērķu sasniegšanai, palielināsies meža biomasas izmantošana⁽¹⁾, turklāt ekonomikas krīzes apstākļos mainās cilvēka radītā ietekme. Izmērāmu un uzskatāmu ilgtspējīgas apsaimniekošanas kritēriju izstrāde, kā arī uzlabošanas pasākumu īstenošana reģionos ar nepietiekamiem resursiem un ieguldījumiem infrastruktūrā var būtiski uzlabot Eiropas mežu aizsardzību un ilgākā termiņā ilgtspējīgu izmantošanu. Šis aspekts ir īpaši svarīgs, jo klimata svārstības rada jaunus apdraudējumus un mazina ekoloģisko un saimniecisko prognožu precizitāti;

4. ir pārliecināta, ka autohtonie/dabiskie meži ir svarīgas dzīvotnes un ka tie ir jāapsaimnieko, ievērojot meža tiesību aktus un reģionālos tiesību aktus. Tāpēc dalībvalstīm un reģioniem ir jābūt iespējai pieņemt lēmumu par ģenētiski modificētu koku un augu šķirņu stādīšanas aizliegumu;

5. uzsver, cik svarīgi ir, lai ES respektētu dalībvalstu pilnvaras mežsaimniecības politikas jomā. Pārstrādātajā mežsaimniecības stratēģijā jāievēro, ka apstākļi dažādās ES dalībvalstīs ir atšķirīgi, un tai ir jāpapildina dalībvalstu mežsaimniecības politika;

⁽¹⁾ Līdz 2020. gadam ir jāpanāk, lai 20 % ES patērētās enerģijas tiktu iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem. Ja šis mērķis tiks sasniegts, koksnes apjoms, ko izmanto enerģijas ražošanai ES, būs līdzvērtīgs pašreizējam kopējam koksnes ieguves apjomam.

6. lai efektīvāk uzraudzītu stratēģijas mērķu īstenošanu, prasa Komisijai precizēt, kuri no šiem mērķiem izriet no dalībvalstu saistībām mežsaimniecības jomā, nošķirot starptautiskās saistības un ES saistības. Komiteja arī uzskata, ka visos līmeņos jāuzsver pašreizējo specializēto struktūru nozīmi un jāizvairās no jaunu struktūru veidošanas;

Cilvēka darbības ietekme uz mežu skar visu sabiedrību, kuras izpratne ir jārosina

7. uzsver, ka ekonomiskie apstākļi mežu ietekmē ne tikai tūlītēji, bet arī ilgtermiņā, jo bieži vien to sekas ir jūtamas tikai pēc ilgāka laika. Par arvien biežāku parādību kļūst ugunsgrēki, augšnes izmantojuma maiņa, nelegālas cirsmas un malumedniecība. Tāpēc ir nepieciešams pastiprināt uzraudzību un veikt paredzēto izmantojumu kontroli, analizēt to izmaksas un ieguvumus, kā arī savlaicīgi prognozēt ilgtermiņā iespējamās sekas. Tā kā mežu izmantošana un ekoloģiskās funkcijas Eiropas Savienībā ir ļoti atšķirīgas, jāņem vērā reģionālie apstākļi;

8. pauž bažas par pilsētu teritoriju paplašināšanās tendenci, jo tā apdraud dabisko vidi, īpaši pilsētu tuvumā esošos mežus. Komiteja aicina izstrādāt piemērotus zinātniskus līdzekļus, lai pilsētu teritoriju paplašināšanas projekti tiktu plānoti, ievērojot visu nepieciešamo piesardzību;

9. aicina pievērst uzmanību, ka ANO skatījumā un saskaņā ar ES bioloģiskās daudzveidības aizsardzības stratēģiju nav sasniegts mērķis laikā no 2002. līdz 2010. gadam būtiski ierobežot bioloģiskās daudzveidības samazināšanos pasaules mērogā. Turklāt šī iespējamā bioloģiskās daudzveidības samazināšanās pirmām kārtām un visspēcīgāk skars tieši visnabadzīgākos iedzīvotājus. Ja sabiedrība ir informēta, tā var palīdzēt mainīt šo tendenci. Jāizskaidro saikne starp ekosistēmu kvalitāti un ilgtspējīgu attīstību, galvenokārt mobilizējot un informējot iedzīvotājus un sociālos partnerus. Ir jānodrošina visas sabiedrības brīvāka piekļuve zinātniskiem datiem, rīkojot plašas informācijas kampaņas, kā arī mācot cilvēkiem saudzēt vidi. Eiropas Savienībai un dalībvalstīm to attīstības politikā vajadzētu piešķirt lielāku nozīmi ar mežsaimniecību saistītai darbībai, uzvaru liekot uz tiesību aktu izstrādi mežsaimniecības jomā un mežu administrācijas izveidi, kā arī uz mežu resursu ilgtspējīgas izmantošanas principiem attīstības programmās, ko īsteno ar trešām valstīm, un attīstības finansēšanas programmās, kurās izmanto fondu līdzekļus. Tas atbalstītu ES vispārējos mērķus attīstības jomā, un dalībvalstu mežu pārvaldes iestādēm, augstskolām un mežu nozares organizācijām būtu vērā ņemamas īpašās zināšanas šo mērķu īstenošanai;

10. atgādina, ka mežsaimniecības nozares ieguldījums ES labklājībā ir ļoti liels, jo tā nodrošina aptuveni 3,5 miljonus darbvietau sekundārajā sektorā vien. Norāda, ka dažos reģionos ilgtspējīgas izaugsmes un darbvietau radīšanas iespējas šajā nozarē vēl nav pilnībā izmantotas. Meža ilgtspējīga apsaimniekošana, prasmju apgūšanas politikas izmantošana, piemēram, ar mūžizglītības palīdzību, kā arī atbalsts pētniecībai un jauno tehnoloģiju izstrādei paver nodarbinātības palielināšanas iespēju ne vien tradicionālajās nozares profesijās, bet arī jaunās profesionālās darbības jomās, kas tiks radītas;

11. piekrīt, ka jāsekmē patēriņa veidu un patērētāju attieksmes maiņa, īpaši veicinot no ilgtspējīgiem mežiem iegūtas koksnes izstrādājumu patēriņu. Koksnes izmantošana un to izstrādājumu aizstāšana, kuru ražošanā izmantoto materiālu apstrāde rada augstu CO₂ emisiju līmeni, liecina par būtisku progresu vides stāvokļa uzlabošanā un virzībā uz mērķi panākt ekonomiku ar zemu CO₂ emisiju līmeni. Attiecībā uz pāreju uz atjaunojamajiem energoresursiem, no kuriem mežu biomasa ir viens no būtiskākajiem resursiem, ir jārūpējas par patērētāju atbildības sajūtas palielināšanu, lai enerģija tiktu ražota pēc iespējas videi draudzīgā, ekonomiski un sociāli ilgtspējīgā veidā;

12. pauž nožēlu, ka Eiropas Komisija savā stratēģijā nav pietiekami ņēmusi vērā meža izmantošanu atpūtas nolūkā un attiecībā uz meža resursu izmantošanu nav iedziļinājusies nepieciešamībā līdzsvaroti ievērot atpūtas, saimnieciskās izmantošanas un vides aizsardzības aspektus, lai tādējādi, pamatojoties uz konkurētspēju, vides aizsardzību un sociāliem elementiem, praksē īstenotu ilgtspējīgas attīstības principus;

Vietējo kopienu loma mežu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā

13. pauž nožēlu, ka Eiropas Komisija nav minējusi vietējo un reģionālo pašvaldību lomu stratēģijas īstenošanā. Patiesībā to līdzdalība nodrošina līdzsvaru starp mežu arvien intensīvāko izmantošanu tautsaimniecībā un ilgtspējīgu attīstību. Tāpēc Komiteja uzskata, ka ir jāparedz pašvaldību aktīvāka līdzdalība stratēģijas izstrādē un ierosina nodrošināt to pārstāvību oficiālās politikas plānošanas struktūrās, piemēram, Mežsaimniecības pastāvīgajā komitejā un Mežsaimniecības un korķa ražošanas padomdevējā grupā;

14. atgādina, ka pašvaldību meži, kuru kopējā platība ir 20 miljoni hektāru, ir trešais lielākais mežu īpašumu veids Eiropā. Vietējās un reģionālās pārvaldes iestādes ir gan īpašnieces, gan atbild par daudzu ar mežiem saistītu politikas pasākumu īstenošanu un pārraudzību;

15. konstatē, ka vietējās kopienas tieši saskaras ar mežiem un pirmās izjūt tajos īstenotās politikas sekas. Tās atbild par mežu aizsardzību un tieši uzņemas attiecīgās izmaksas, gūst labumu no meža tuvuma un to saglabā labā stāvoklī. Bet tās ir arī pirmās, kas izjūt meža degradācijas sekas. Turklāt vietējās pašvaldības bieži vien atbild par datu vākšanu un tām ir iespēja tieši novērtēt īstenotās politikas ietekmi. Tāpēc ir skaidrs, ka pareizas informācijas nodrošināšana vietējām kopienām ir jāuzskata par prioritāti un tām ir jādod līdzekļi, kas nepieciešami attiecīgo pienākumu veikšanai. Ir svarīgi izveidot decentralizētu un ilgtspējīgu komunikāciju ar vietējiem dalībniekiem, lai varētu izstrādāt meža koncepciju ar mērķi panākt daudzpusējas mežu attīstības politikas atbalstu un piemērošanu vietējā līmenī;

16. aicina dalībvalstis pienācīgi ņemt vērā vietējo un reģionālo pašvaldību lomu mežu resursu attīstībā atpūtas mērķiem un neapgrūtināt minētās iestādes ar papildu un nevajadzīgu administratīvo slogu, kad tās apsaimnieko mežu platības atpūtas nolūkā ar mērķi, cik vien iespējams, apmierināt attiecīgās vietas iedzīvotāju un viesu vajadzības;

17. uzsver, ka mežu masīvu robežas neatbilst valstu robežām, turklāt tas pats attiecas arī uz mežu sniegtajām priekšrocībām un ar tiem saistītajām problēmām, tāpēc Komiteja atzinīgi vērtē plaša mēroga sadarbību un jo īpaši pārrobežu teritorijās;

18. uzskata, ka Eiropas meži atšķiras ar tiem raksturīgajām iezīmēm, ar to teritoriju īpašībām, kuros tie atrodas, un ar riskiem, kas tos apdraud, tāpēc iesaka politiku pielāgot tā, lai ņemtu vērā vietējos apstākļus un būtu iespējams gūt vislabākos rezultātus. Komiteja iesaka īstenot īpašus atbalsta pasākumus un konkrēti sekmēt vietējo un reģionālo mežsaimniecības plānu izstrādi, lai nodrošinātu atbalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām teritorijās, kam objektīvi piemīt īpašas iezīmes, piemēram, mazapdzīvotās teritorijās, attālākos reģionos, kā arī salu galējo ziemeļu teritorijās, teritorijās ar īpašu ekosistēmu, Vidusjūras mežu teritorijās, kuru apstākļi īpaši pasliktinās klimata pārmaiņu ietekmē;

Meža apsaimniekošana no ilgtspējas viedokļa

19. uzskata, ka mežu un mežsaimniecības nozares aizsardzība, kā arī atbilstoša apsaimniekošana sekmē ļoti nozīmīgu *Natura 2000* tīkla teritoriju aizsardzību un līdz ar to arī Eiropas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;

20. norāda, ka publiskajam sektoram un vietējām un reģionālajām pašvaldībām kā ievērojamu Eiropas mežu platību īpašniekiem un pakalpojumu sniedzējiem ir jānodrošina šo mežu daudzfunkcionalitāte un ilgtspēja tā, lai atbilstošas un ilgtspējīgas apsaimniekošanas rezultātā mežu resursi kļūtu par vienu no galvenajiem attiecīgās teritorijas saimnieciskās attīstības faktoriem. Tādēļ publiskajam sektoram un vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir jāsekmē mežu saglabāšana un apsaimniekošana, ja vien tām tiek piešķirti šim mērķim nepieciešamie līdzekļi;

21. piekrīt, ka ir jāatzīst: ES nav atkarīga vienīgi no saviem ražojumiem, un tās patēriņš ietekmē mežus visā pasaulē. Papildus visu ES mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas nodrošināšanai mērķos, pirmkārt, būtu jāiekļauj arī mežu platību palielināšana un, otrkārt, Eiropas mežu ražīguma paaugstināšana. Vismaz mežos, kuru galvenā funkcija daudzfunkcionalitātes aspektā ir ražīgums;

22. uzskata arī, ka lielais privāto mežu apmērs Eiropā rada apstākļus, kas ir jākontrolē un arī atbilstīgi jāizmanto. Svarīgs mežu stratēģijas aspekts ir mežu īpašnieku darbības kontroles un koordinācijas, kā arī viņu apmācības un viņiem sniedzamā atbalsta uzlabošana. Jo īpaši dalībvalstīm vajadzētu nodrošināt stimulus privāto mežu labai apsaimniekošanai, jo gan aizsardzības trūkums, gan meža bagātību neilgtspējīga izmantošana rada apdraudējumu. Tāpat dalībvalstīm būtu jānosaka, ka privāto mežu īpašniekiem ir pienākums mežus saglabāt ilgtermiņā, izmantojot savu īpašumu pārvaldības plānu, un jo īpaši pienākums nodrošināt reģenerācijas procesus. Mežu īpašniekiem un viņu organizācijām vajadzētu būt iespējai piedalīties lēmumu pieņemšanā par rūpniecību, kas balstīta uz koksnes resursiem un attiecīgu lēmumu pieņemšanā Eiropas, valsts un vietējā līmenī;

23. atgādina par to teritoriju stāvokli, kurās mežu atjaunošanas process ir sarežģīts klimata un augsnes dēļ. Īpaša uzmanība būtu jāvelta tiem reģioniem, kuru reljefs ir sarežģīts un tāpēc ir grūtāk ieviest mehanizāciju, kā arī tiem, kuru klimats ir labvēlīgāks nevis stādītā meža sugām, bet invazīvām sugām. Šajā nolūkā ir jānodrošina privāto investīciju atbalsta pasākumi mežsaimniecības nozares pārstrukturēšanai, saglabāšanai un attīstīšanai;

24. uzskata arī, ka ir efektīvāk jāapsaimnieko tie valsts meži, kuros saimnieciskā darbība ir ekonomiski nerentabla piedāvāto produktu kvalitātes vai infrastruktūras trūkuma dēļ. Tādēļ šajos mežos ir vajadzīgi ieguldījumi, kas dod iespēju uzlabot mežus un/vai piekļuvi mežu resursiem;

25. uzskata, ka kaskādes principa piemērošana koksnes resursiem var izrādīties ļoti ierobežojoša, jo visos reģionos nav infrastruktūru vai uzņēmumu, kas nodrošina visas koksnes pārstrādes un izmantošanas iespējas. Tāpēc, ņemot vērā reālos apstākļus, pareizāk būtu, piemērojot integrētu pieeju un nodrošinot vietējo un reģionālo pašvaldību pārraudzību, atbalstīt resursu efektīvas izmantošanas principu, lai nodrošinātu Eiropas mežu ilgtspējīgu pārvaldību;

26. atzinīgi vērtē, ka Komisijas paziņojumā pievērsta uzmanība mežsaimniecības nozares konkurētspējai un ilgtspējai, uzskatot to par Eiropas mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas virzītājspēku, un uzskata, ka līdztekus ilgtspējīgas apsaimniekošanas mērķa īstenošanai mežrūpniekiem atbilstoši uzņēmumu sociālajai atbildībai ir jāveicina informācijas izplatīšana plašai sabiedrībai par vides jautājumiem, kas saistīti ar mežsaimniecības produktiem;

27. atzinīgi vērtē brīvprātīgo sertifikācijas shēmu sasniegumus un iesaka tās plaši atbalstīt ar citiem pasākumiem, tostarp ar finanšu instrumentiem. Sertifikācija varētu būt instruments, ar kura palīdzību ir iespējams palīdzēt apturēt nelegālās koksnes un koksnes izstrādājumu plūsmu;

28. uzsver, ka lielāku ražošanas izmaksu dēļ pasākumi, kurus ieteikts pieņemt, varētu mazināt to MVU konkurētspēju, kas darbojas vietējā līmenī. Tāpēc Komiteja ierosina īstenot MVU atbalsta pasākumus, kas ietvertu uz vietas ražotu mežsaimniecības produktu patēriņa sekmēšanu, cik vien iespējams izvairoties no politikas pasākumiem, kuri varētu palielināt birokrātiju un radīt papildu administratīvos izdevumus. Īpaša vērība ir jāvelta divpusēju līgumu slēgšanai ar trešām valstīm, ņemot vērā pieņemto pasākumu iespējamo ietekmi uz šo valstu ekonomisko un sociālo labklājību;

29. uzskata, ka ir jāveicina Eiropas mežu apsaimniekošanas plānu izstrāde, lai panāktu mežu resursu ilgtspējīgu izmantošanu, prioritārā kārtībā izstrādājot plānus mazāk ražīgiem mežiem, kurus klimata pārmaiņas ietekmē visvairāk un kuriem ir vislielākā vērtība dabas resursu saglabāšanā (Vidusjūras piekrastes meži, tīkla *Natura 2000* meži u. c.);

Stratēģija būs sekmīga, ja to īsteno pareizi un saskaņoti

30. aicina pievērst uzmanību tam, ka ierosinātā stratēģija neietver nedz izmērāmus mērķus un rādītājus, nedz īstenošanas kontroles mehānismus, nedz arī ilgtermiņa rīcības plānu stratēģijas īstenošanai, lai gan tajā ir atsaucies uz virkni Eiropas un starptautiska līmeņa politikas nostādņu un procedūru. Par stratēģijas īstenošanas pārraudzības šķērslī nedrīkst kļūt ES kompetences neesamība šajā jomā, jo mežu ietekme ne vien aptver visu kontinentu, bet arī pārsniedz tā robežas;

31. pauž pārliecību, ka kāda reģiona attīstībai nepieciešama integrēta pieeja publiskajā politikā. Lai gan 2014. – 2020. gada posmam ir pieņemts vienotais stratēģiskais satvars, Komisijas paziņojums neietver vairāku fondu pieeju, bet Eiropas lauksaimniecības fondu ietvaros piešķirtie līdzekļi var nebūt pietiekami, lai atrisinātu problēmas, kas pašlaik skar mežus. Komiteja ierosina dalībvalstīm dotu iespēju pieņemt uz vairākiem fondiem (ELFLA, ERAF, ESF, Kohēzijas fonds) balstītas programmas paredzēt ne tikai mērķim “sabiedrības virzīta vietējā attīstība”, bet arī attiecībā uz “integrētiem teritoriālajiem ieguldījumiem”. Aicina dalībniekus izmantot programmu “Apvārtnis 2020”, kurā paredzēti nosacījumi mežsaimniecības tehnoloģijas attīstībai ar pētniecības un inovācijas palīdzību;

32. iesaka Eiropas Komisijai atbalstīt zinātnisku pētniecību un iniciatīvas, kuru mērķis ir izstrādāt mūsdienīgas tehnoloģijas koksnes ieguvei un ražošanai, kam būtu mazāka ietekme uz vidi nekā tradicionālajām metodēm (tas attiecas arī uz mežiem, kuru koksni paredzēts izmantot enerģijas ražošanai), un kuras mazinātu apsaimniekošanas izmaksas, vienlaikus veicinot ilgtspējīgu attīstību;

33. atgādina, ka ES pamatiniciatīvā par resursu izmantošanas efektivitāti ir ietvertas pamatnostādnes, kuru uzdevums ir nodrošināt, lai ES ilgtermiņa stratēģijas tādās jomās kā enerģētika, klimata pārmaiņas un vides politika labvēlīgi ietekmētu resursu izmantošanas efektivitāti. Turklāt ierosinātā stratēģija mežiem un uz koksnes resursiem balstītai rūpniecībai var nodrošināt dažādu saistīto politikas nostādņu saskaņu un veicināt līdzsvarotu ekonomikas, sociālo un teritoriālo attīstību, kas ir viens no ES svarīgākajiem uzdevumiem;

34. aicina dalībvalstis un Komisiju darīt visu iespējamo, lai stratēģijā izklāstītie priekšlikumi tiktu realizēti praksē, izstrādājot ilgtermiņa rīcības plānu stratēģijas īstenošanai, ieviešot apsaimniekošanas plānus un rīcības programmas, kā arī uzlabojot gan savstarpējo saziņu un koordināciju, gan attiecīgus kontaktus ar iesaistītajām pusēm.

Briselē, 2014. gada 30. janvārī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondi”

(2014/C 126/03)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes par regulu

1. atzinīgi vērtē ierosināto regulu un uzskata to par pozitīvu virzību turpmākajā ekonomikas finansēšanā. Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondi (EIIF) var sekmēt tā kapitāla palielināšanu, kas pieejams ilgtermiņa projektiem, ar kuriem atbalsta ilgtspējīgu ekonomikas attīstību;
2. vērš uzmanību uz faktu, ka ekonomikas krīzes laikā Eiropā krasi samazināts pašvaldību līmeņa publisko ieguldījumu apjoms, un tāpēc ir jāpanāk, lai EIIF netiktu uzskatīti par tādu finanšu avotu, ar ko var aizstāt valsts līmeņa finansējuma nodošanu pašvaldību iestādēm;
3. norāda uz Reģionu komitejas atzinumu par ieteikumiem labākam līdzekļu izlietojumam ⁽¹⁾, kurā uzsvērts, kāda nozīme sabiedrisko līdzekļu izlietojumā Eiropas Savienībā ir vietējiem un reģionālajiem budžetiem, kuri 2011. gadā veidoja 16,7 % no IKP, sasniedzot 34 % no kopējā ES publisko izdevumu apjoma; lielākā daļa šajos budžetos ir tiešās investīcijas – svarīgs faktors straujai ekonomikas atlabšanai;
4. uzsver, ka EIIF ir aplūkojami stratēģijas “Eiropa 2020” kontekstā, proti, svarīgi ir, kā gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi var veicināt ieguldījumi ilgtermiņa aktīvos. Tāpat arī ceļā uz stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu izpildi var palielināties pieejamā kapitāla apjoms, un ilgtermiņa ieguldījumi var pavērt pievilcīgākas perspektīvas;
5. uzsver, ka regulas projektā nav paredzēti jauni būtiski pienākumi un ka tā var dot nepārprotamu labumu, tāpēc uzskata, ka regulas projektā subsidiaritātes princips ir ievērots;
6. uzsver, ka regulas projekta mērķis ir izveidot vienotu produkta marķējumu, par ko, jādoma, ir liela sabiedrības interese un kas veidotu pamatu vienotam, konkurētspējīgam un izmaksu ziņā efektīvam EIIF tirgum; tāpēc uzskata, ka regulas projekts ir samērīgs ar to, kas nepieciešams vienota EIIF tiesiskā regulējuma sasniegšanai;
7. uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var gūt labumu no ilgtermiņa ieguldījumiem materiālos aktīvos (piemēram, enerģētikā, transporta un sakaru infrastruktūrā, rūpniecības un pakalpojumu objektos, mājokļos un klimata pārmaiņu un ekoinovācijas tehnoloģijās), kā arī nemateriālos aktīvos (piemēram, izglītībā, pētniecībā un izstrādē);
8. norāda uz Eiropas Komisijas veikto priekšlikuma ietekmes novērtējumu ⁽²⁾, kurā uzmanība pievērsta sistēmai, kāda vērojama dažās Eiropas valstīs. Attiecībā uz ieguldījumiem ilgtermiņa aktīvos Eiropas tirgus patlaban ir sadrumstalots, un šis fakts vienlaikus gan pamato EIIF izveidi, gan kavē to ieviešanu. Ar EIIF ir jāpanāk līdzsvars starp ilgtermiņa ieguldījumu pieprasījuma veicināšanu un ieguldītāju izvēles iespēju nodrošināšanu (EIIF sniegtā priekšrocība pārrobežu ilgtermiņa ieguldījumiem);
9. uzsver, ka regulas īstenošana ir jāuzrauga, jo tā ir vēl viens instruments, kas var veicināt ilgtermiņa kapitāla pieejamību, un Eiropas tirgus ieguldījumi ilgtermiņa aktīvos patlaban ir sadrumstaloti;
10. uzskata, ka fondu tirdzniecības nolūkā EIIF regulas priekšlikums būtu jāpapildina ar Komisijas ierosinātiem priekšlikumiem par to, kā dalībvalstis savstarpēji atzīst ieguldītāju informēšanas un tirdzniecības dokumentu prasības;
11. brīdina, ka dažādie dalībvalstu nodokļu režīmi, it sevišķi atšķirīgie fiskālie stimuli un dubultās nodokļu uzlikšanas risks gadījumos, kad ieguldītāji neatrodas tajā pašā dalībvalstī, kurā fonda pārvaldītājs, var apgrūtināt kapitāla apvienošanu EII fondos un traucēt to attīstību, īpaši saistībā ar pārrobežu projektiem;

⁽¹⁾ CdR(2013) 3609.⁽²⁾ SWD(2013) 231 final.

12. atbalsta nostādni, ka turēšanas laikam vajadzētu būt elastīgam, un uzskata, ka vajadzība noteikt fonda iespējamo dzīves ciklu vai [pirmstermiņa] izpiršanas noteikumus jāizvērtē pašiem EEIF aktīvu pārvaldītājiem. Uzskata, ka prasība iepriekš noteikt fonda dzīves ciklu varētu neatbilst fonda, ieguldītāja un/vai ieguldījumu interesēm;

13. uzskata: lai rosinātu ieguldītāju un aktīvu pārvaldītāju interesi par EEIF, būtu jāatļauj noteiktas strukturējošas metodes, piemēram, SPV⁽³⁾ izmantošana. Jānodrošina, lai fonds būtu pievilcīgs ieguldītājiem (tostarp vietējām un reģionālajām pašvaldībām) un spētu konkurēt ar citiem ieguldījumu veidiem.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

2. apsvērums

Pamatojums

Pašsaprotams.

2. grozījums

20. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<i>Ienākumu sadale</i>	Ienākumu sadale <u>Sadale</u>
1. EEIF var regulāri sadalīt ieguldītājiem ienākumus, kuri gūti no portfeli esošajiem aktīviem. Šos ienākumus veido:	1. EEIF var regulāri sadalīt ieguldītājiem ienākumus, kuri gūti no portfeli esošajiem aktīviem. Šos ienākumus veido:
a) jebkādi ienākumi, kurus regulāri gūst no aktīviem;	a) jebkādi ienākumi, kurus regulāri gūst no aktīviem;
b) kapitāla vērtības pieaugums, kas īstenots pēc aktīva realizācijas, bet izņemot sākotnējā kapitāla saistības.	b) kapitāla vērtības pieaugums, kas īstenots pēc aktīva realizācijas, bet izņemot sākotnējā kapitāla saistības.
2. EEIF nākotnes saistību izpildei vajadzīgos ienākumus nesadala.	2. <u>Šādu sadali veic tādā mērā, lai neietekmētu</u> EEIF nākotnes saistību <u>izpildi</u> . izpildei vajadzīgos ienākumus nesadala.
3. EEIF savā nolikumā vai dibināšanas dokumentos nosaka sadales politiku, kādu tas īsteno fonda darbības laikā.	3. EEIF savā nolikumā vai dibināšanas dokumentos nosaka sadales politiku, kādu tas īsteno fonda darbības laikā.

Pamatojums

Ieguldītāju un ieguldījumu interesēs aktīvu pārvaldītājiem attiecībā uz pirmstermiņa izpiršanu un dzīves ciklu ir vajadzīga zināma elastība.

3. grozījums

21. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
e) jebkura cita informācija, kuru kompetentās iestādes uzskata par būtisku saistībā ar 2. punktu.	e) jebkura cita informācija, kuru kompetentās iestādes uzskata par būtisku saistībā ar 2. punktu.

Pamatojums

PVKIU pieredze liecina, ka šādus formulējumus bieži izmanto, lai traucētu iekšējā tirgus darbību.

⁽³⁾ Īpašam nolūkam dibinātās sabiedrības (*Special Purpose Vehicles*).

4. grozījums

28. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
28. pants <i>EVTI pilnvaras un kompetences</i> 1. EVTI ir pilnvaras, kas vajadzīgas, lai veiktu šajā regulā noteiktos uzdevumus.	28. pants <i>EVTI pilnvaras un kompetences</i> 1. EVTI ir pilnvaras <u>un resursi</u> , kas vajadzīgas, lai veiktu šajā regulā noteiktos uzdevumus.

Briselē, 2014. gada 30. janvārī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Zaļā grāmata “Klimata un enerģētikas politikas satvars 2030. gadam””

(2014/C 126/04)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. uzsver vietējā un reģionālā līmeņa lielo nozīmi un lomu ar klimata pārmaiņām saistīto risinājumu izstrādē un nākotnes kopienas veidošanā; tāpēc pauž dziļu nožēlu par to, ka vietējās un reģionālās pašvaldības un to jau īstenotie klimata aizsardzības un enerģijas taupības pasākumi zaļajā grāmatā vispār nav pieminēti;
2. aicina Komisiju izmantot attīstības, finansēšanas un uzraudzības shēmas, kas orientētas uz klimata un enerģijas jautājumiem, lai tādējādi atbalstītu un rosinātu vietējās un reģionālās pašvaldības un dalībvalstis;
3. uzskata, ka ir būtiski ierobežot klimata pārmaiņas, lai temperatūra nepaaugstinātos vairāk nekā par 2 grādiem salīdzinājumā ar pirmsindustriālo laikmetu;
4. uzskata, ka ANO līgumslēdzēju pušu 21. konferencē (COP 21) 2015. gadā ir būtiski panākt saistošu starptautisku vienošanos par klimata pārmaiņu nolīgumu, kā nolemts COP 17 konferencē 2011. gadā Durbanā;
5. iesaka izvirzīt juridiski saistošu mērķi siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazināšanai visā ES, nosakot, ka līdz 2030. gadam emisijas jāsamazina par 50 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni; uzskata, ka dalībvalstīm pašām savā starpā jāvienojas, kā sadalīt ar emisiju samazināšanu saistīto slogu;
6. norāda, ka vienotā, juridiski saistošā ES emisiju kvotu tirdzniecības sistēma (ETS), kas attiecas uz fosilo enerģiju, aptver vairāk nekā 40 % no dalībvalstu emisijām (izņemot aviācijas emisiju tirdzniecību). Par emisiju proporciju, uz ko attiecas emisiju tirdzniecības sistēma, un par iespējamu jaunu nozaru (piemēram, sauszemes un jūras transporta) iekļaušanu emisiju kvotu tirdzniecībā, būtu jāvienojas, ņemot vērā emisiju samazināšanas mērķi. Kvotu tirdzniecības sistēma tās pašreizējā veidā nedod gaidītos rezultātus, un tā iemesls ir virkne sistēmisku problēmu, kuru dēļ oglekļa cena nav pietiekami augsta;
7. izsaka dziļu nožēlu par to, ka Eiropas Komisijas paziņojumā “Klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam no 2020. gada līdz 2030. gadam” ⁽¹⁾ izvirzītie mērķi nav vērienīgi un tālejoši, un uzskata, ka ir svarīgi papildus vispārējam emisiju samazināšanas mērķim izvirzīt saistošus mērķus atjaunojamo energoresursu jomā (ne tikai 27 % apmērā ES mērogā un brīvprātīgā apmērā dalībvalstīm) un energoefektivitātes jomā; uzsver: lai līdz 2050. gadam ES 100 % apmērā izmantotu atjaunojamos energoresursus, šā vērienīgā mērķa sasniegšanai ir jāizvirza reāli starpposma mērķi 2030. un 2040. gadam;
8. uzskata, ka ir būtiski, lai katra dalībvalsts noteiktu par saistošiem savus mērķus palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru un samazināt enerģijas izmantošanu un lai šā mērķa sasniegšanā valstis balstītos uz reģionālo stratēģiju izstrādi; tas būtu izmaksu ziņā efektīvāk un atbilstu subsidiaritātes principam gan valsts, gan vietējā līmenī;
9. pauž dziļas bažas par finansēšanas iespēju trūkumu vietējā un reģionālajā līmenī un pašreizējo ekonomikas krīzi, kas vietējās un reģionālās pašvaldības kavē pildīt svarīgo uzdevumu mazināt klimata pārmaiņas un attīstīt iespējas tām pielāgoties;
10. saistībā ar konkurētspēju atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu apspriest, cik lietderīgs ir mērķis panākt enerģijas ietaupījumus rūpniecībā, pamatojoties uz energointensitāti attiecībā uz IKP vai bruto pievienoto vērtību;
11. atzīmē: lai ES kļūtu patiešām konkurētspējīga, tai pilnībā jāizmanto saimnieciskās, sociālās, nodarbinātības un ekoloģiskās iespējas, ko piedāvā pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni. Tāpēc Komiteja uzskata, ka ir būtiski nodrošināt spēju pakāpeniski pārtraukt subsīdijas neatjaunojamiem energoresursiem un tās novirzīt atjaunojamiem energoresursiem un energoefektivitātes uzlabošanai; visi ETS izsoļu ieņēmumi vai nodokļa ieņēmumi, ja ieviešis oglekļa nodokli, jāvirza efektīviem pasākumiem, ko dalībvalstis īsteno, lai mazinātu klimata pārmaiņas un tām pielāgotos;

⁽¹⁾ COM(2014) 15 final

12. uzskata, ka varētu stiprināt enerģētisko neatkarību un piegādes drošību, attīstot vienoto enerģijas tirgu, piemēram, ar jaunu starpsavienojumu, enerģijas uzglabāšanas iespēju un viedo tīklu palīdzību, kā arī pašu patērētāju ražotu enerģiju nelielā apjomā, un ka ilgtspējīgu enerģijas avotu daudzveidība darbojas kā nodrošinājums pret cenu svārstībām, pastiprina energoapgādes sistēmas drošību un var mazināt pārtraukumus piegādē; veidojot vienoto enerģijas tirgu, jāievēro, ka tas nedrīkst ierobežot iespējas paplašināt decentralizētu vietējo un reģionālo enerģijas apgādi;

13. pauž pārliecību, ka, turpinot vienotā enerģijas tirgus veidošanu, proti, ierīkojot jaunas elektrolīnijas, jāpanāk taisnīgs sloga sadalījums starp reģioniem un jāievēro telpiskās plānošanas prasības. Nav pieļaujams, ka dažiem reģioniem un teritorijām ir neproporcionāli liels slogs;

14. uzsver, ka, veidojot politiku ES un dalībvalstu līmenī, vajadzētu saglabāt saprātīgas cenas un mazināt nodokļu slogu sabiedrībai; uzskata arī, ka būtu lietderīgi ieteikt dalībvalstīm pieņemt īpašus pasākumus, kas paredzēti mājāsaimniecībām un nelabvēlīgā stāvoklī esošām patērētāju grupām, ko nesamērīgi ietekmē enerģijas cenas;

15. uzskata, ka vajadzētu būt iespējai labāk novērtēt ilgtermiņa ārējos ieguvumus, kas rastos, pakāpeniski pārtraucot subsīdijas neatjaunojamajiem energoresursiem, piemēram, sabiedrības veselība un jaunas darbvietas, un šie argumenti jāizmanto, lai atbalstītu politikas veidošanu;

16. uzsver, ka diskusijās par visaptverošu satvaru klimata un enerģētikas politikas jomā vajadzētu pievērsties jautājumam par ilgtspējīgi uzglabāta oglekļa izmantošanu (tostarp par koksnes un koksnes produktu vai korķa izmantošanu celtniecībā), lai aizstātu produktus, kas rada emisijas. Turklāt būtu jāiekļauj visas dabīgās CO₂ piesaistītājsistēmas, veicinot mežu resursus, lauksaimniecības, mežsaimniecības un ganību lopkopības ražošanas sistēmas, kā arī bioloģisko un saglabājošo lauksaimniecību;

17. uzskata, ka ir būtiski uzlabot konsultēšanu dažādām patērētāju un sabiedrības grupām (vadoties no vecuma, dzimuma, kultūras piederības, sociālā un ekonomiskā stāvokļa utt.), un uzlabot atbildīgo speciālistu profesionālās zināšanas par enerģijas izmantošanu ;

A. Telpiskā plānošana un sagatavošanās klimata pārmaiņām

18. norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir galvenie atbildīgie par ilgtermiņa telpisko plānošanu un līdz ar to par kopienu struktūru nākotni, tostarp par pakalpojumiem, ko izmantos iedzīvotāji un uzņēmumi: tīrs ūdens; kanalizācijas sistēma un atkritumu apstrāde; enerģijas ražošana un tās sadale; IKT tīkli; ceļi, publiskais transports un iespējas izmantot "vieglus" transportlīdzekļus. Šī pamata infrastruktūra radīs iespēju iedzīvotājiem un uzņēmumiem veidot atbilstošu attieksmi un samazināt emisijas;

19. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir liela nozīme un svarīga loma pasākumos, kuru mērķis ir mazināt klimata pārmaiņas, sagatavoties un pielāgoties pārmaiņām un risināt enerģētikas jautājumus. Sniedzot pakalpojumus iedzīvotājiem, vietējās un reģionālās pašvaldības pašas patērē enerģiju un veic daudzus publiskos iepirkumus. Vietējās enerģijas ražošana un vietējie ieguldījumi atbalsta reģionālo ekonomiku un nodarbinātību;

20. reģionālajiem tirgiem ir ļoti svarīga nozīme ES enerģijas tirgū, ņemot vērā to ieguldījumu iekšējā enerģijas tirgus izveides pabeigšanā;

21. atzīmē: dažādas iesaistītās puses (plaša sabiedrība, dalībvalstis, ES) jau ir atzinušas, ka vietējam un reģionālajam pārvaldības līmenim ir svarīga praktiska nozīme pasākumos, kuru mērķis ir pielāgoties un sagatavoties klimata pārmaiņām. Ekstrēmi laika apstākļi, piemēram, plūdi un vētras, līdz ar pārtraukumiem enerģijas padevē ir vietēja mēroga notikumi, kas cilvēkos rada stresu; tas norāda, cik svarīgi ir ugunsdzēsības un glābšanas dienesti un enerģijas pārvaldība. Klimata pārmaiņu mazināšana un kopienu izturības stiprināšana nav divas alternatīvas, bet gan divi savstarpēji saistīti un viens otru papildinoši risinājumi;

B. Klimata mērķi un COP21

22. norāda uz satraucošajiem nesenākajiem datiem, ko 2013. gadā publicēja Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (IPCC). Šie dati liecina, ka cilvēka darbības ietekmē globālā temperatūra līdz 2100. gadam palielināsies par apmēram 5 °C. Sasilsana ziemeļu puslodē var būt lielāka nekā kopumā, un mūžīgā sasaluma kušana tundras reģionos globālo sasilsanu varētu paātrināt vēl vairāk. Aizvien lielākais sausums un aizvien lielākie nokrišņi apdraudēs pārtikas ražošanu un paātrinās iedzīvotāju migrācijas plūsmas. Ekstrēmi laika apstākļi rada cilvēku ciešanas un ievērojamus zaudējumus;

23. uzskata, ka ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC) līgumslēdzēju pušu 21. konference 2015. gadā būtu jāpanāk vienošanās par Kioto protokola paplašināšanu, aptverot daudzas valstis. Valstis, kas ir parakstījušas Kioto protokola otro daļu ar saistību periodu laika posmā no 2013. līdz 2020. gadam, rada 15 % no pasaules SEG emisijām. Ir svarīgi protokolu ievērojami izvērst, lai aptvertu citas nozīmīgas industrializētas un ātri augošas ekonomikas, ja vēlas, lai turpmākais protokols būtu ticams;

24. jāisteno mērķtiecīgi pasākumi, lai cīnītos pret oglekļa dioksīda emisiju pārvirzi, un jāņem vērā neilgtspējīga patēriņa globālā ietekme;

25. atzīmē, ka ES ir svarīga līgumslēdzēja puse ikvienā klimata nolīgumā, jo tā ir atbildīga par 10-11 % pasaules kopējo SEG emisiju. ES mērķis ir videi draudzīga un ilgtspējīga izaugsme, un tai ir vajadzīgas strukturālas pārmaiņas un skaidri emisiju samazināšanas mērķi 2030. gadam. Eiropas Savienībai jāvienojas par saviem mērķiem, lai varētu vest sarunas par protokola paplašināšanu;

C. *Pieredze ar 20-20-20*

26. atzīmē: lai sasniegtu mērķi līdz 2020. gadam emisijas samazināt par 20 %, ES izmanto kopēju saistošu ETS; saistošus valstu mērķus attiecībā uz atjaunojamo energoresursu izmantošanu; energoefektivitātes mērķi; un mērķi transporta nozarē līdz 10 % palielināt biodegvielu īpatsvaru. Enerģētikas ceļvedī ir panākta vienošanās līdz 2050. gadam emisijas samazināt par 80-95 %. Zemu oglekļa emisiju un videi draudzīga ekonomika ir viena no stratēģijas "Eiropa 2020" prioritātēm;

27. norāda, ka tagad jāisteno energoefektivitātes direktīva un ka direktīva par jauno un jau esošo ēku energoefektivitāti ir transponēta tiesību aktos. Ar enerģiju un klimata pārmaiņām saistītie uzdevumi skaidri atspoguļojas pētniecības un finansēšanas shēmās, piemēram, Saprātīga enerģija Eiropai. Zemu oglekļa emisiju reģionālā ekonomika būs prioritāte nākamajā struktūrfondu plānošanas periodā. Ir bijuši arī centieni iegūt līdzekļus no Eiropas Investīciju bankas ELENA shēmas. Ar labiem rezultātiem ir īstenotas uz patērētājiem orientētas iniciatīvas, piemēram, ekodizaina un energoefektivitātes marķējuma direktīvas;

28. norāda, ka ES emisiju kvotu tirdzniecības sistēma aptver rūpniecības un elektroenerģijas ražošanas iekārtas, kas rada daudz siltumnīcefekta gāzu emisiju. Daļu emisijas kvotu, ievērojot salīdzinošus novērtēšanas kritērijus, piešķir bez maksas. Šajā procesā priekšrocības tiek nodrošinātas nozarēm, kas rada oglekļa dioksīda emisiju pārvirzes risku (ka ražošanu varētu pārcelt uz trešajām valstīm), un koģenerācijas iekārtām, kurās vienlaikus ražo elektroenerģiju un siltumu. Katru gadu maksimālais emisiju apjoms tiek lineāri samazināts par 1,74 %. Kvotu izsolēs gūtie ienākumi tiek sadalīti dalībvalstīm. Tā kā 1 tonnas siltumnīcefekta gāzu emisijas cena pašlaik ir zemāka nekā 5 euro, emisijas kvotu tirdzniecība nevar nodrošināt sākotnēji iecerēto virzību uz klimata aizsardzību;

29. atzīmē, ka emisiju kvotu tirdzniecībā, kas turpināsies līdz 2020. gadam, pagājušajos mēnešos ir izveidojušās tādas kvotu cenas, kuras gandrīz nestimulē ieguldījumus zemas oglekļa emisijas tehnoloģijās, un tāpēc uzskata, ka politiskā vienošanās par tā dēvēto "atlikšanu" (*backloading*), ar kuru paredz uz noteiktu laiku atcelt pārpalikušo CO₂ kvotu izsoles, ir iespēja, kā minēto tendenci novērst. Šādi var panākt emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas īstermiņa un pagaidu stabilitāti;

30. uzskata tomēr, ka, neraugoties uz vienošanos par "atlikšanu", emisiju kvotu tirdzniecības sistēma ir strukturāli jāreformē. To ilgākā termiņā var stabilizēt, Eiropas Savienībā izvirzot tālejošus klimata aizsardzības mērķus un vienlaikus samazinot emisijas kvotu skaitu. Jārod arī risinājums, kā no tirgus neatgriezeniski izņemt pārpalikušās kvotas;

31. atzīmē, ka notiek virzība uz emisiju samazināšanas ES līmeņa mērķiem 2020. gadam. Enerģijas patēriņš dalībvalstīs ir samazinājies un ir notikusi zināma pārvirze uz atjaunojamajiem energoresursiem. Ir izveidoti tādi politikas instrumenti kā valstu nodokļi, subsīdijas ieguldījumiem un valsts regulēti tarifi. Diemžēl nodokļus galvenokārt izmanto, lai uzlabotu valstu bilances, un tikai pēc tam, lai regulētu enerģijas izmantošanu. Lejupslīde un rūpniecības strukturālās pārmaiņas ir samazinājušas patēriņu un emisijas, bet uz nodarbinātības rēķina;

32. atzīmē, ka saistošiem mērķiem atjaunojamo energoresursu, un energoefektivitātes jomā vajadzētu vienam otru pastiprināt. Tā kā kopējais mērķis ir SEG emisiju samazināšana, enerģijas ietaupījumam pirmkārt un galvenokārt vajadzētu rasties no fosilās enerģijas patēriņa, bet ir skaidrs, ka pat atjaunojamajos energoresursos nevajadzētu izšķērdēt un ka vislētākā enerģija ir tā, kura netiek izmantota;

33. pauž bažas par iespējamām sekām, ko var radīt ar ETS saistītie valsts atbalsta noteikumi, ar kuriem dalībvalstīm no 2013. gada ir atļauts kompensēt daļu no netiešajām ETS izmaksām vairumam energoietilpīgo nozaru. Komiteja piekrīt Eiropas Komisijai, ka šim jautājumam jāpievēršas 2013. gada satvarā par valsts atbalsta noteikumiem enerģētikas un vides jomā;

34. uzsver, ka mērķis ETS sistēmā enerģiju aizvien vairāk ražot no atjaunojamajiem energoresursiem ir jāsaskaņo ar citiem pasākumiem, kas paredzēti, lai mudinātu enerģijas patērētājus pašus ieguldīt atjaunojamos energoresursos vai samazināt patēriņu. Emisiju kvotu cenām ir jābūt pietiekami augstām, lai sekmētu ražošanas procesu pārvirzīšanu uz atjaunojamajiem energoresursiem;

D. Saistošs emisiju samazināšanas mērķis 2030. gadam

35. uzskata, ka jāizvirza mērķis līdz 2030. gadam SEG samazināt par 50 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un tam jābūt saistošam. Saistošs mērķis attiecībā uz kopējām emisijām, kā arī mērķi energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu jomā radītu sabiedrības, uzņēmumu un politikas veidotāju ticību tam, ka SEG emisijas pamazām samazināsies;

36. aicina dalībvalstis vienoties par to, kā sadalīt slogu, kas saistīts ar virzību uz emisiju samazināšanas mērķi 2030. gadam. Šis slogs jāsadala taisnīgi, ņemot vērā katras dalībvalsts ekonomiku, emisiju galveno struktūru, jau īstenotos pasākumus un vides apstākļus. Daļu no šā mērķa var sasniegt, izmantojot mehānismus saskaņā ar ANO vienošanos par klimata pārmaiņām;

37. uzskata, ka jāpieņem arī lēmums par ES kopējās, saistošās emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas pagarināšanu pēc 2020. gada un īpaši par to, kā emisiju samazinājumu vajadzētu sadalīt starp emisiju tirdzniecību un citām darbības jomām. Emisiju kvotu tirdzniecība ietekmē enerģijas ražošanu. Ienākumus no emisiju kvotu izsolēm vajadzētu izmantot pasākumiem, kuru mērķis ir efektīvi mazināt klimata pārmaiņas un tām pielāgoties;

E. Valstu mērķi

38. atzīmē: lai sasniegtu saistošu kopēju mērķi samazināt emisijas, papildus emisiju kvotu tirdzniecības sistēmai var izmantot valstu apakšmērķus atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes jomā. Ņemot vērā valstu atšķirības, šie mērķi jāformulē tā, lai būtu iespēja izvēlēties iespējamus instrumentus. Tas ir vislabākais veids, kā nodrošināt rentabilitāti, izvēlēties vispiemērotākos pasākumus, noteikt to īstenošanas kārtību, izvairīties no iespējamās pārklāšanās un pretrunām starp dažādiem stratēģiskiem pasākumiem un politikas pieejām, arī emisiju tirdzniecības politiku;

39. norāda, ka atjaunojamo energoresursu izmantošanas apstākļi dalībvalstīs atšķiras atkarībā no tādiem faktoriem kā izejvielas, dabas vide, enerģijas ražošanas un pārvades sistēmas. Lielas ir arī atšķirības ēku energoefektivitātē;

40. uzskata, ka valstu apakšmērķi dod iespēju dalībvalstu ekonomikām un uzņēmumiem attīstīt prasmes, tehnoloģijas, jaunas inovācijas, izstrādāt noteikumus, lai tīklos iekļautu neliela enerģijas daudzuma ražotājus vai tos, kuri enerģiju ražo pašu patēriņam, un izmantot vietējos dabas resursus veidā, kas tiem ir vispiemērotākais. Rezultātus izmantos citas dalībvalstis ar iekšējā tirgus starpniecību. Tas arī garantēs subsidiaritātes principa ievērošanu;

F. ES klimata un enerģētikas politikas vadlīnijas

41. uzskata, ka ES klimata un enerģētikas politikas galvenajam mērķim vajadzētu būt šādam: nodrošināt energoapgādi, kas ir vides, sociālā un ekonomiskā ziņā ilgtspējīga, kā arī droša un nerada kaitējumu. Lai to sasniegtu, jāpaaugstina energoefektivitāte, jāizmanto vietējie enerģijas avoti un jāizstrādā un jāizmanto enerģijas ieguves inovatīvas tehnoloģijas. Tas palīdzēs samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un uzlabot sabiedrības veselību un vides stāvokli, vienlaikus radot arī jaunas darbvietas;

42. norāda, ka cenas pasaules tirgū, emisiju kvotu tirdzniecība, izveidotās finansēšanas sistēmas, lai paaugstinātu energoefektivitāti un veicinātu atjaunojamo energoresursu un jaunu tehnoloģiju izmantošanu, kā arī nodokļi vai dažādas šo faktoru kombinācijas paaugstina enerģijas cenas. Neapšaubāmi, ka šīs augstākas enerģijas cenas ir vērtējamas pozitīvi, jo tās stimulēs emisiju samazināšanu, alternatīvu atjaunojamo energoresursu attīstību un enerģijas ietaupījumus, tomēr vienlaikus būtu jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka minētās cenas nepamatoti neskar sabiedrības neaizsargātākās grupas un uzņēmumus. Konkurenci veicinošu efektīvu tirgus ekonomikas mehānismu racionāla izmantošana enerģētikas nozarē var ierobežot cenu turpmāko pieaugumu, lai tas nepārsniegtu obligāti vajadzīgo apmēru;

43. aicina Eiropas Komisiju veicināt pasākumus, kas atvieglo enerģijas mikrorāžošanas izplatīšanos un tās iekļaušanu sadales tīklos, un šajā procesā nodrošināt, ka patērētāji var pilnībā izmantot izmaksu ziņā pieejamu enerģiju;

44. atzīmē, ka enerģijas patērētāji var ietekmēt savu enerģijas patēriņu un izvēli. Tāpēc ir ļoti svarīgi objektīvi konsultēt iedzīvotājus vai apvienot dažādas patērētāju grupas. Enerģijas auditi norāda uz iespējamajiem enerģijas ietaupījumiem, ko varētu panākt, uzlabojot uzturēšanas un informācijas sistēmas. Bez tam informācijas sistēmas varētu sniegt informāciju par panāktajiem enerģijas ietaupījumiem;

45. uzskata, ka enerģētiskā neatkarība un dažādība sniedz nodrošinājumu pret cenu svārstībām, uzlabo saimniecisko un politisko autonomiju un atbalsta saimniecisko darbību. Atjaunojamie energoresursi un enerģijas ietaupījumi atdzīvina vietējo vidi un sniedz jaunas iespējas uzņēmējdarbībai;

46. aicina nodrošināt, ka Komisijas ierosinātie pasākumi ir pietiekami, lai patērētāji varētu izdarīt viņiem piemērotāko izvēli un lai novērstu enerģētisko nabadzību, un aicina īpašu uzmanību pievērst neaizsargātu patērētāju aizsardzībai;

47. norāda, ka katrai dalībvalstij ir atšķirīgi enerģijas avoti. Enerģētisko neatkarību var uzlabot, izstrādājot iekšējā enerģijas tirgus politiku. Elektrības piegādes drošību var uzlabot un patēriņa nevienlīdzīgo intensitāti izlīdzināt, savienojot tīklus starp dažādām valstīm. Attiecībā uz vēja un saules enerģiju jāatzīmē, ka viedo tīklu savienošana vai enerģijas uzglabāšana palīdz kompensēt nelīdzsvarotību šīs enerģijas ražošanā;

48. uzskata: lai sasniegtu emisiju samazināšanas mērķi 2030. gadam, tam jāaskān ar citām ES politikām un tas jāņem vērā un jāiekļauj citās ES politikas jomās. Daudzsološs piemērs ir centieni nākamajā ERAF 2014.-2020. gada periodā īpaši pievērsties pasākumiem, kuru mērķis ir pāreja uz zemu oglekļa emisiju sabiedrību;

G. Vadībā reģionālais un vietējais līmenis

49. atzīmē, ka daudzas Eiropas pilsētas pēc savas iniciatīvas ir uzsākušas vērienīgas programmas un praktiskus projektus, lai palēninātu klimata pārmaiņas. Var minēt šādus vietēja līmeņa projektu starptautiskus piemērus: "Programma 21", kas tika uzsākta Zemes samitā 1992. gadā, un pēdējās desmitgadēs gandrīz 10 000 pašvaldībām devusi iespēju izstrādāt dažādas politikas un pasākumus ilgtspējīgas attīstības jomā, konkrēti, lai uzlabotu vides stāvokli, samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas un pielāgotos klimata pārmaiņām. Klimata pārmaiņu alianse un ICLEI iniciatīva "Pilsētas klimata aizsardzībai". Energy Cities grupa veic lietderīgu darbu enerģijas jautājumos. Programma "European Energy Award", kuras mērķis ir energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldībās, visaptveroši rosina pašvaldības paaugstināt energoefektivitāti, aizsargāt klimatu un izmantot atjaunojamus enerģijas avotus. Programmā iesaistījušās jau vairāk nekā 1 000 pašvaldību. Eiropas Pašvaldību un reģionu padome (CEMR) ir nākusi klajā ar publikāciju vietēja līmeņa lēmumu pieņēmējiem "Taupīt enerģiju, sargāt klimatu, taupīt līdzekļus". Viens no daudzajiem vietējā līmeņa ierosmju piemēriem oglekļa emisiju neitralitātes jomā varētu būt Zviedrijas pilsētas Vaxjö plāns, kura mērķis ir līdz 2030. gadam sasniegt oglekļa emisiju neitralitāti. Somijā 14 pašvaldības, kuru mērķis ir sasniegt oglekļa emisiju neitralitāti (HINKU), sadarbojas ar vietējiem uzņēmumiem, politikas veidotājiem un iedzīvotājiem ar mērķi par 80 % samazināt emisijas, vienlaikus veicinot videi draudzīgu ekonomiku. Pašvaldību kampaņā klimata aizsardzībai (CCP, Somija) iesaistās 53 vietējās pašvaldības, un 115 vietējām pašvaldībām ir stratēģija klimata jomā. Pilsētas mēru paktā iesaistās tūkstošiem pilsētu, kam ir rīcības plāni ilgtspējīgas enerģijas jomā un emisiju samazināšanas programmas. Daudzas vietējās un reģionālās enerģētikas aģentūras, ko izveidoja ar ES finansējumu, tagad sniedz padomus enerģētikas jautājumos;

50. norāda uz enerģijas ražošanas kooperatīviem, kas orientēti uz patērētājiem, piemēram, Beckerich Luksemburgā, un mikrorāžošanu mājāsaimniecībās vai uzņēmumos, lai sev piegādātu enerģiju. Tie ir jaunu pieeju piemēri. Šo jauno pieeju ietekmē tradicionālie enerģijas ražotāji ir spiesti mainīt gan noteikumus par piekļuvi tīkliem, gan enerģijas ražošanas izmaksas, kas saistītas ar jauno pieeju. Enerģijas patērētāji kļūst arī par enerģijas ražotājiem. Piemēram, izmantojot pastāvošos enerģijas tīklus, elektroenerģiju var pārvadīt divos virzienos;

51. uzsver, ka ir jāstiprina to ES iniciatīvu ietekme, kas veltītas ilgtspējai vietējā līmenī, piemēram, "Vietējā programma 21", ES Pilsētas mēru pakts, iniciatīva "Progresīvas pilsētas un pašvaldības" un citi ES finansēti projekti, kā arī vietējām un reģionālajām pašvaldībām paredzēts pielāgošanās tīkls, kurš ir ierosināts ES stratēģijā par pielāgošanos klimata pārmaiņām. Tādēļ ir jādara vairāk, lai izveidotu kopēju metodoloģisku sistēmu pielāgošanās plānu īstenošanai un pieredzes apmaiņas veicināšanai starp vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

H. Ēkas un transports

52. norāda, ka uz ēkām attiecināmi apmēram 40 % no kopējā enerģijas patēriņa un vairāk nekā viena trešdaļa no ES dalībvalstu oglekļa emisijām. Finanšu iemeslu dēļ un lai samazinātu periodus, kad ēkas ir neapdzīvojamas, renovāciju apzināti veic pakāpeniski un dažādām ēkām dažādos laikos. Enerģijas patēriņam jaunās ēkās vajadzētu būt tuvu nullei;

53. aicina īpašu uzmanību pievērst jaunu ēku projektēšanai, celšanai un uzraudzībai un renovējamām ēkām, jo enerģiju var izšķērdēt, to nepārdomāti izmantojot un sliktu ieradumu dēļ. Ir svarīgi izmantot prasmīgu enerģijas taupīšanas praksi, piemēram, enerģijas ražošanas un patēriņa iekārtu apkopi, renovāciju un regulāru pārbaudi, un ir būtiski sniegt norādījumus ēku izmantotājiem un iedzīvotājiem. Jāuzsver, cik svarīga ir praktisku piemēru apmaiņa starp ES dalībvalstīm;

54. iesaka dalībvalstīm un īpaši vietējām un reģionālajām pašvaldībām pieņemt programmas enerģijas patēriņa mazināšanai sabiedriskās ēkās. Minētajās programmās būtu jāiekļauj ne tikai ar energoiekārtām saistītie aspekti, bet arī metodoloģija, lai arī ēku lietotāji piedalītos enerģijas taupīšanas un energoefektivitātes pasākumu īstenošanā;

55. uzskata, ka centralizētas apsildes metodes apbūvētās teritorijās, piemēram, centralizēta siltumapgāde un koģenerācija, ir energoefektīvas un ieteicamas, raugoties no gaisa kvalitātes aspekta. Centralizēta dzesēšana ir enerģijas ziņā visefektīvākā dzesēšanas metode, piemēram, izmantojot ūdeņu zemākās temperatūras. Centralizēta dzesēšana dod iespēju ievērojami ietaupīt elektrību salīdzinājumā ar atsevišķām dzesēšanas sistēmām ēkām un telpām. Ir svarīgi prasības viszemākā enerģijas patēriņa ēkām formulēt tā, lai nediskriminētu tā dēvētās kopējās energoapgādes sistēmas;

56. atzīmē, ka atjaunojamā koksne un apstrādātas koksnes produkti var aizstāt betonu un tēraudu, kura ražošanai vajadzīgs ievērojams daudzums enerģijas, kā arī tādus neatjaunojamus dabas resursus kā grants un ogles. Koksnes izmantošana būvniecībā nodrošinās oglekļa emisiju samazināšanos ilgtermiņā un ir saistīta ar zemām emisijām dzīves ciklā;

57. norāda, ka transporta nozare rada gandrīz 20 % no siltumnīcefekta gāzu emisijām dalībvalstīs, un 60 % no tām rada privātie transporta līdzekļi. Ņemot vērā Komisijas priekšlikumu direktīvai par alternatīvām dzinēju sistēmām, autotransportam būs pieejama plaša degvielu izvēle. Tomēr nav skaidrs, kura potenciālā tehnoloģija vai tehnoloģijas izrādīsies efektīvas un ar labu noietu dažādu dalībvalstu tirgos. Vietējās un reģionālās pašvaldības var noteikt, ka publiskajā transportā jāizmanto degvielas, kas rada nelielas emisijas.

58. atgādina, ka arvien lielāka nozīme tiek piešķirta ilgtspējīgai teritoriālajai plānošanai, kurā sakarā ar klimata pārmaiņām ir ņemti vērā bioklimatiskie faktori attiecībā uz energopatēriņu apdzīvotās vietās un transportā, kā arī iedzīvotāju dzīves kvalitāte;

59. uzsver, ka līdztekus zema oglekļa līmeņa degvielu un alternatīvu dzinēju izvēršanai, kā arī sabiedriskā transporta izmantošanas pārvērtēšanai, lielāka uzmanība jāpievērš tādiem pilsētībūvniecības, ekonomikas un sociālajiem pasākumiem, kas var mazināt satiksmes noslogojumu (e-pārvaldība, teledarbs) un mainīt iedzīvotāju paradumus (automobiļu koplietojums, pašierobežošana);

60. atgādina, ka gan enerģijas ražošanas un sadales jomā, gan sabiedriskā transporta jomā vajadzētu vairāk koncentrēties uz līdzdalības modeļiem, lai palielinātu iedzīvotāju atbalstu un paātrinātu patēriņa modeļu maiņu;

61. uzsver: lai nodrošinātu strāvas, siltuma un gaisa kondicionēšanas kontrolētu un efektīvu sadali, ir svarīgi pastāvīgi attīstīt viedos tīklus un nostiprināt enerģijas tiepiegādes koncepciju.

Briselē, 2014. gada 30. janvārī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCARCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Eiropas augstākā izglītība pasaulē”

(2014/C 126/05)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**REĢIONU KOMITEJA*****Starptautisko aspektu izvēšana un konkurētspēja***

1. pauž gandarījumu par to, ka Eiropas Komisija stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanā īpašu uzmanību pievērš augstākās izglītības starptautisko aspektu izvēšanai un ir formulējusi priekšlikumus par tai atbilstošu stratēģisko satvaru;
2. piekrīt, ka augstākās izglītības starptautisko aspektu izvēšanai ir īpaši liela nozīme ne tikai stratēģijas “Eiropa 2020” ietvaros, bet tā daudzējādā ziņā sekmē arī virzību uz vispārējo izaugsmi, un nav apšaubāma arī tās vietējā un reģionālā ietekme;
3. norāda, ka starptautisko aspektu izvēšanai Eiropas augstākās izglītības vēsturē vienmēr ir bijusi liela nozīme, un starptautiskās pieredzes apgušana ir dažu profesiju un studiju neatņemama sastāvdaļa;
4. uzsver, ka daudzvalodu un daudznacionālā Eiropā īpaši nozīmīga loma var būt tām augstskolām, kuras piedāvā studijas vairākās valodās, tostarp mazākumtautību valodās, jo šādās daudzkultūru kopienās studenti var apgūt vismaz divas Eiropas valodas, un tas attiecīgajām augstākās izglītības iestādēm palīdz piesaistīt mobilus ārzemju studentus;
5. tāpēc uzsver valodas prasmju nozīmi visos centienos izvērst augstākās izglītības starptautiskos aspektus un norāda uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu šādu prasmju apgušanas veicināšanā;
6. par būtiski svarīgu uzskata to, lai augstākās izglītības starptautisko aspektu izvēšanā augstākās izglītības iestādes un dalībvalstis neaizmirstu par tādiem augstākās izglītības sasniegumiem humanitāro, filoloģijas un mākslas zinātņu jomā, kam tradicionāli ir liela nozīme augstākās izglītības starptautisko aspektu izvēšanā un kas lielā mērā sekmē konkurētspēju reģionos, kuros atrodas minētajās jomās svarīgas augstskolas;
7. piekrīt, ka Eiropas augstākās izglītības līdzšinējie kopējie panākumi gūti, pateicoties ne tikai inovācijai, pētniecībai un studiju saturam, bet arī konsekventi īstenotam Boloņas procesam, Eiropas kredītpunktu pārnesei un uzkrāšanas sistēmai (ECTS) un elastīgiem dalībvalstu noteikumiem par tādu izglītības sistēmu ieviešanu, kas ļauj iegūt kopējus un divkāršus diplomus, kā arī vienotu diplomu pielikumu ieviešanai un izplatīšanai;
8. uzskata, ka Eiropas augstākās izglītības sistēmas labās prakses un sistematizēto risinājumu izplatīšana kaimiņvalstīs un valstīs, kas gatavojas pievienoties ES, ir liela iespēja, jo tā ļauj arī labāk nodrošināt minēto valstu studentu mobilitāti Eiropas virzienā un arī uzlabot Eiropas iespējas sacensībā par talantu piesaistīšanu;
9. īpaši piekrīt tam, ka jauninošu un digitālu izglītības un apmācības veidu pieejamība ievērojami sekmē tālos reģionos dzīvojošo, personu ar invaliditāti un citu nelabvēlīgā stāvoklī esošu grupu integrāciju sabiedrībā un jo īpaši darba tirgū, turklāt digitālo prasmju apguve, starptautisko aspektu izvēšanas veicinātā digitālā un tiešsaistes mācību materiāla un mācību programmu izstrāde, kā arī neformālās izglītības sistēmas izveide un atzīšana palīdz uzlabot konkurētspēju;
10. piekrīt, ka starptautisko aspektu izvēšanas stratēģijās centrālajam elementam jābūt studentu, pētnieku un pasniedzēju mobilitātei, īpaši ņemot vērā pasniedzēju lomu zināšanu nodošanā;

Politikas pasākumu saskaņotība

11. uzsver: dalībvalstu un reģionālo un vietējo pašvaldību uzdevums un pienākums ir iedzīvināt Komisijas priekšlikumu, ka starptautisko aspektu izvēšanas stratēģiju izstrādē konkrēta loma jāuzņemas vietējiem un reģionālajiem partneriem – un tāda iespēja ir arī jānodrošina;

12. iesaka vietējām un reģionālajām pašvaldībām starptautisko aspektu izvēšanas interesēs ar vislielāko iespējamo atvērtību un gatavību atsaukties uz partnerības piedāvājumiem, izvirzīt iniciatīvas, izstrādāt novatoriskus risinājumus, lai arī tādējādi palīdzētu palielināt Eiropas augstākās izglītības starptautisko konkurētspēju un izmantot un darīt pievilcīgākas savas teritorijas un reģiona salīdzinošās priekšrocības;

13. norāda: neraugoties uz to, ka vienotā stratēģiskā satvara (VSS) fondu plānošanā dalībvalstis neapšaubāmi var ņemt vērā programmu “Apvārsnis 2020” un “Erasmus+” mērķus, izskatāmajā paziņojumā tas tieši nav minēts attiecībā uz augstākās izglītības starptautisko aspektu izvēšanas stratēģijām, lai gan kohēzijas politikai un augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas līdzekļiem ir liela pievienotā vērtība, ja dalībvalstu, reģionālajos un vietējos stratēģiskajos satvaros ņemta vērā arī teritoriālā dimensija;

14. uzsver, ka lauku attīstības un lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozaru konkurētspējas svarīgs nosacījums ir augstākās izglītības un pētniecības iestādēs gūto zināšanu nodošanas iespēja, kā tas uzsvērts 2014.–2020. gada plānošanas posmā īstenojamās kopējās lauksaimniecības politikas instrumentu sistēmā. Tāpēc augstākās izglītības starptautisko aspektu izvēšanas plānošanas un īstenošanas darbā ir lietderīgi ņemt vērā minēto sinerģijas potenciālu visdažādākajos teritoriālajos līmeņos, lai šajā jomā Eiropai nodrošinātu vadošo lomu pasaulē;

15. atgādina, ka šobrīd virknei dalībvalstu ir daudz darāmā, lai sasniegtu stratēģijā “Eiropa 2020” minētos mērķus saistībā ar pētniecību un izstrādi paredzētajiem līdzekļiem, tomēr augstāko izglītības iestāžu papilddienākumi, kas gūti, izvēršot augstākās izglītības starptautiskos aspektus, nedrīkst ļaut dalībvalstīm izvairīties no atbildības šajā jomā vai to mazināt;

16. iesaka dalībvalstu, reģionālajā vai vietējā līmenī partnerībā izstrādāto stratēģiju mērķu un instrumentu sistēmu plānot, izmantojot teritoriālās ietekmes *ex-ante* novērtējumu;

Daudzlīmeņu partnerība, subsidiaritāte

17. izsaka nožēlu, ka Komisijas paziņojumā nav pietiekami paskaidrota vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgā loma augstākās izglītības iestāžu starptautisko aspektu izvēšanas procesā. Tas atbilstu pieejai, kas atspoguļota “U-Multirank” sistēmā, kurā vērā ņemta arī augstākās izglītības iestāžu reģionālās atrašanās vietas nozīme;

18. pauž gandarījumu, ka Komisija ir precīzi noteikusi līmeņus, kuros ES darbība ir pamatota, jo gan iekšējā, gan ārējā starptautisko aspektu izvēšana ir joma, kurā atbilstoši kopējiem mērķiem papildus dalībvalstu rīcībai neapšaubāmi ir nepieciešama arī ES rīcība;

19. piekrīt, ka dalībvalstis arī no savas puses atbilstoši un mērķtiecīgi varētu atbalstīt reģionālo un vietējo līmeni un, ja nepieciešams, veidot plašas partnerattiecības arī reģionālajā līmenī, tādējādi sekmējot to, ka augstskolas labāk pielāgojas konkrētā reģiona saimnieciskajām, sabiedriskajām un pārvaldības vajadzībām un iespējām;

20. vērš uzmanību uz mobilitātes divvirzienu rakstura lielo nozīmi, jo saskaņā ar iekļaujošas attīstības principiem mobilitātei jāatbilst gan izcelsmes, gan uzņemošās teritorijas interesēm, citādi rodas ar migrāciju, demogrāfiju un konkurētspēju saistītas problēmas, kas noteikti neatbilst kohēzijas mērķiem un solidaritātes principam;

21. uzsver, ka daudzlīmeņu partnerību izveidošana un izmantošana saistībā ar augstākās izglītības starptautisko aspektu izvēšanu pati par sevi nozīmē sabiedrisku inovāciju, turklāt tādējādi partnerībā iesaistītie vietējo un reģionālo pašvaldību, nevalstiskie un privātie dalībnieki arī paši var mobilizēt papildu resursus kopēji izvirzīto mērķu sasniegšanai;

22. atgādina, ka, veidojot stratēģiskas partnerattiecības, jāveic visplašākā iespējamā saskaņošana, īpaši ņemot vērā to, lai nelabvēlīgā stāvoklī esošie vai atstumtām sabiedrības grupām piederošie (neatkarīgi no tā, vai atstumtības pamatā ir piederība kādai rasei, seksuālai orientācijai, reliģijai, valodas grupai vai etniskai minoritātei) nenonāktu vēl nelabvēlīgākā stāvoklī tāpēc, ka tiek īstenotas starptautisko aspektu izvēšanas stratēģijas;

Nosacījumu sistēmas izveide

23. atzinīgi un augsti vērtē pasākumus, ko Komisija līdz šim veikusi, lai saskaņotu, darītu pārskatāmāku un vienkāršotu dažādo Eiropas augstākās izglītības, inovācijas un pētniecības atbalsta iespēju pārvaldību;
24. uzsver, ka dalībvalstīm būtu jāizstrādā valsts līmeņa vai dažiem īpaši stāvoklī esošiem reģioniem paredzētas programmas un atbalsta mehānismi, kas augstākās izglītības iestādēm vietējā un reģionālajā līmenī palīdzētu īstenot savas starptautisko aspektu izvēšanas stratēģijas;
25. apliecina, ka atbalstīs Komisijas vēlmi augstākās izglītības starptautisko aspektu izvēšanas jomā nostiprināt uz pētniecības rezultātiem un novērtējumiem pamatotu lēmumu sagatavošanu un pieņemšanu, īpaši, ja novērtējumos tiks izskatīta vietējo un reģionālo pašvaldību loma un veiksmes piemēri augstākās izglītības modernizācijas un starptautisko aspektu izvēšanas jomā;
26. uzskata, ka nav pietiekami, ja starptautisko aspektu izvēšana minēta tikai universitāšu un citu augstākās izglītības iestāžu uzdevumu deklarācijā, un ir svarīgi, lai neatkarīgi no juridiskā statusa un pašreizējās kompetences attiecībā uz starptautiskajiem aspektiem visas augstākās izglītības iestādes meklētu atbilstošus un tām pielāgotus risinājumus, paredzot īpašas vadības un plānošanas struktūras un sadarbības virzienus;
27. uzskata, ka jāveic pasākumi, lai privātās vai fondu finansētās vai pārvaldītās augstākās izglītības iestādes līdzīgi kā valsts augstākās izglītības iestādes bez jebkādiem nepamatotiem ierobežojumiem varētu iesaistīties starptautisko aspektu izvēšanas procesā un izmantot tam paredzēto atbalstu;
28. atgādina, ka VSS fondu līdzfinansēto darbību, ieguldījumu un citu attīstības pasākumu gadījumā ir svarīgi sekmēt augstākās izglītības starptautisko aspektu izvēšanu, ņemot vērā augstākās izglītības iestāžu vajadzības un reālās iespējas;
29. iesaka īpaši kandidātvalstu gadījumā izmantot arī pirmspievienošanās un pievienošanās fondus, lai sekmētu starptautisko aspektu izvēšanu minēto valstu augstākās izglītības iestādēs;
30. prasa Komisijai un dalībvalstīm darīt visu nepieciešamo, lai starptautisko aspektu izvēšanas stratēģiju īstenošana palielinātu atpalikušāko reģionu iespējas un lai tās augstākās izglītības iestādes, kurās starptautisko aspektu izvēšana noris sekmīgi, attiecīgajās stratēģijās izvirzītu arī īpašus uzdevumus, kas izteikti sekmē zināšanu nodošanu tām augstākās izglītības iestādēm, kurām patlaban ir mazāks starptautisko aspektu izvēšanas potenciāls;
31. aicina Padomi bez kavēšanās pieņemt Eiropas Komisijas priekšlikumu pārstrādātai direktīvai par ieceļošanas, migrācijas un ar vīzām saistītu pasākumu izstrādi, lai varētu īstenot tādu starptautisko sadarbību pētniecības, inovācijas un augstākās izglītības jomā, kas ir atbilstoši pielāgota, elastīga, pārredzama, pietiekami droša un vienlaikus efektīva, pieejama un ātra. Tas dalībvalstīm ļautu minēto tiesisko instrumentu savlaicīgi transponēt un to ieviest, sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām.

Briselē, 2014. gada 30. janvārī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Izglītības atvēršana”

(2014/C 126/06)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Ievads

1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu “Izglītības atvēršana” un uzskata, ka ir pienācis laiks veicināt augstvērtīgas un inovatīvas mācīšanās un mācību apguves metodes, izmantojot jaunas tehnoloģijas un digitālu saturu. Komisijas paziņojumā ierosināto pasākumu vispārīgie mērķi ir sasniegt labākus rezultātus un uzlabot efektivitāti, arī palielinot motivāciju un efektīvizējot mācību procesus;

2. secina, ka paziņojumā minētās prioritātes galvenokārt ir orientētas uz to, lai

— veidotu atvērtu mācīšanās vidi ar jauniem mācīšanās un mācību apguves apstākļiem un veidiem, sagatavojoties digitalizētai pasaulei, un būtu mācībspēki, kas tos labi pārziņa;

— veicinātu atvērtus izglītības resursus (*open educational resources – OER*), t.i., uzlabotu piekļuvi zināšanām, mācīšanās un mācību apguves resursiem un citiem tiešsaistē pieejamiem atbalsta materiāliem;

— veicinātu tīklu veidošanu starp dažādiem dalībniekiem un ieinteresētajām grupām un to kopīgus pasākumus, lai izdarītu secinājumus par pašreizējo stāvokli un stimulētu un veicinātu nosacījumus efektīvam informācijas un komunikāciju tehnoloģiju tirgum;

3. atbalsta Komisijas viedokli, ka “atvērtās tehnoloģijas dod iespēju ikvienam mācīties jebkurā vietā un laikā, izmantojot jebkādas ierīces un jebkādu personu palīdzību”. Tā tomēr uzsver, ka vietējais un reģionālais līmenis jāiesaista jau sākuma posmā, ja to vēlas īstenot praksē;

4. atbalsta šādus Komisijas secinājumus:

— jāmainās izglītības iestāžu darbības pamatnosacījumiem, lai varētu izmantot uz IKT balstītos mācību veidus un veidot atvērtu mācību vidi; tas, piemēram, attiecas uz pārbaudījumiem un novērtējumiem;

— pedagoģiskā izglītība jāpielāgo jaunākajām tendencēm un tajā jāiekļauj mācību metodes, kas balstās uz digitālām tehnoloģijām (digitālā pedagoģija) (*digital pedagogies*);

— datoru prasme nenozīmē tikai to tehnisku izmantošanu. Tā pirmām kārtām ir spēja tos izmantot radoši un kritiski;

— pamatelements ir piekļuve atvērtiem un augstvērtīgiem izglītības resursiem, taču vienlaikus jārisina jautājums par intelektuālā īpašuma tiesībām;

— izšķiroša nozīme ir platjoslas infrastruktūras stratēģiskai izbūvei;

5. pieņem zināšanai, ka piekļuves atvērtiem izglītības resursiem (*OER*) veicināšana ir nozīmīgs uzdevums⁽¹⁾. Jau tiek sperti attiecīgi soļi šajā virzienā. Tomēr ir rūpīgi jāpārbauda, kā to var īstenot sistemātiski, lai iesaistītu visus un ne tikai tos, kas spontāni izrāda interesi;

6. uzskata, ka vēl viens svarīgs uzdevums ir panākt, lai izglītības piedāvātāji, mācībspēki un tie, kas mācās, apgūst digitālās prasmes un līdz ar to attīsta apmācības un mācīšanās metodes. Tas ir jāveicina, jāstimulē un jāpaātrina. Jau šodien ir mācību modeļi, kas ir veidoti tā, ka atbalsta mācībspēkus un izglītības iestāžu vadītājus e-mācībās.

⁽¹⁾ UNESCO jēdzienu “atvērtie izglītības resursi” (*OER*) 2002. gadā ir definējusi šādi: “Atvērts izglītības saturs ir mācīšanās, mācību apguves un pētniecības materiāli, kas ir publiski pieejami vai ir publicēti saskaņā ar autortiesību aizsardzības licenci, kas dod iespēju šos materiālus brīvi izmantot, apstrādāt un izplatīt”. Atvērtā izglītība (*Open Education, OE*) ir visaptverošs jēdziens, kas raksturo procesus un organizācijas, kas kā mērķi ir izvirzījuši novērst šķēršļus piekļuvei izglītībai. *OER* ir sastāvdaļa atvērtas izglītības sistēmā, kura, pateicoties IKT izmantošanai, ir ievērojami izvēršusies.

7. neapšaubā, ka attīstība pati par sevi veicinās daudzu jaunu tehnisku iespēju rašanos un iedzīvotāji tās izmantos, jo spontāni un ātri paši pielāgosies šai attīstībai; uzskata, ka Eiropas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī jā rūpējas par tādu ilgtspējīgu un drošu sistēmu izveidi, kas kļūs par izglītības sistēmas sastāvdaļu kopumā un palīdzēs panākt vislielāko iespējamo ietekmi uz attiecīgo izglītības vidi. Visiem nav vienādas spējas izmantot jaunās tehnoloģijas, tāpēc būtu jāapsver īpaši pasākumi, lai nepalielinātos plaisa starp dažādām grupām;

8. uzskata, ka šos pasākumus jā sistematizē un jāstrukturē, lai tie būtu pieejami visiem neatkarīgi no tādiem faktoriem kā izglītības iestāde, izglītības iestādes veids, izglītības situācija, dzimums, vecums, sociālais profils, etniskā piederība vai dzīvesvieta. Tehnoloģiju izmantošanā jāievēro arī personas integritāte un kopējās vērtības. Ieviešot jaunas tehnoloģijas izglītības mērķiem un inovatīvu mācīšanās un mācību apguves metožu attīstīšanai, jānodrošina personas integritātes un to personas datu aizsardzība, kas ir mācībspēku rīcībā;

9. atbalsta Komisijas viedokli, ka datorprasme nozīmē daudz vairāk nekā tikai tīri tehnisku prasmi strādāt ar datoru. Tā nozīmē arī kritisku un pārdomātu apiešanos ar informāciju un interaktīvo plašsaziņas līdzekļu atbildīgu izmantošanu. Šo prasmi veicina arī interese iesaistīties dažādās grupās un tīklos kultūras, sociālo un/vai profesionālo mērķu sasniegšanai;

10. secina, ka viens no galvenajiem Komisijas iniciatīvas mērķiem ir Eiropā uzsākt plašas debates par piekļuvi atvērtajiem izglītības resursiem, ar jauno tehnoloģiju palīdzību attīstīt jaunas inovatīvas un efektīvākas mācīšanās un mācību apguves metodes un ar šajā procesā radušos jauno iespēju palīdzību attīstīt un izmantot kontaktus un tīklus, kas orientēti uz šīm mācīšanās un mācību apguves metodēm;

11. atbalsta un uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga loma dažādu ar infrastruktūras izvēšanu saistīto pasākumu izplatīšanā un īstenošanā, kā arī svarīga loma attiecīgajās debatēs un analizē. Tāpēc šajos pasākumos jāiesaista visi pārvaldības līmeņi (Eiropas, valstu, reģionālais, vietējais);

12. norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības gan kā sabiedrības dalībniekus, gan kā izglītības nodrošinātājus lielā mērā skar ar šo attīstību saistītie jautājumi. Turklāt darba tirgum ir vajadzīgi labi izglītoti iedzīvotāji ar attiecīgām prasmēm, kuri veiksmīgi var iekļauties sabiedriskajā dzīvē, attīstīties tālāk un veicināt sociālo kohēziju;

13. uzskata, ka jauno tehnoloģiju izmantošanā uzmanību nedrīkst veltīt tikai atsevišķu mācībspēku digitālajām prasmēm un attieksmei; daudz vairāk uzmanība jāvelta vispārējiem apstākļiem, kādos mācībspēki darbojas. Lielāka uzmanība būtu jāvelta izglītības pārvaldes iestāžu līmenim, jo tas ar mācību plānu un vadlīniju palīdzību var veicināt IT pastiprinātu izmantošanu apmācībā;

Inovatīvas mācīšanās un mācību apguves metodes

14. pieņem zināšanai: Komisijas paziņojumā ir uzsvērts, ka ES savā attīstībā ir atpalikusi no citiem pasaules reģioniem un pastāv risks, ka tai var neizdoties sasniegt tādu pašu līmeni. Tāpēc Komiteja uzskata, ka ir sīkāk jāanalizē faktori, kas dod iespēju, piemēram, ASV vai noteiktām Āzijas valstīm sekmīgi ieguldīt uz IKT balstītās stratēģijās, lai pārveidotu savu izglītības sistēmu;

15. tāpēc atbalsta Komisijas priekšlikumu, izmantojot jaunās programmas “Erasmus +” un “Apvārsnis 2020”, atbalstīt izglītības iestādes jaunu darbības un izglītības modeļu izstrādē un uzsākt pasākumus, lai testētu jaunas pedagoģiskās pieejas, mācību programmu izstrādi un prasmju novērtējumu;

16. uzskata: lai jaunās inovatīvās mācīšanās un mācību apguves metodes būtu sekmīgas, ir būtiski izstrādāt izglītības līmeņa novērtēšanas kritērijus, kas atbilst jaunajām mācīšanās un mācību apguves metodēm; Komisija šim jautājumam jau ir pievērsusies ⁽²⁾;

17. norāda: zinātniski pētījumi liecina, ka izglītības pasākumi neapzināti vai apzināti ir orientēti uz to, kas tiek pārbaudīts, citiem vārdiem sakot, uz to, kas būs pārbaudījumā. Ja tiks saglabāti līdzšinējie valstīs pastāvošie pārbaudījumu un eksāmenu veidi, jaunās prasmes pārāk aktīvi izmantot nevarēs. Daudzās pārlieku tradicionālās izglītības vidēs IKT iekārtu un viedtālrunu izmantošanu uzskata par krāpšanu;

⁽²⁾ COM(2012) 669.

18. uzskata, ka jaunajās rezultātu novērtēšanas metodēs jānovēršas no tradicionālās mācību priekšmetu nodalīšanas. Tā vietā šajās novērtēšanas metodēs daudz vairāk jāņem vērā mērķi, kas izriet no pamatprasmju attīstīšanas priekšnoteikumiem;

19. uzskata, ka jācenšas atteikties no parastajiem vispārinošajiem pārbaudījumiem, kas, iespējams, notiek ar datora palīdzību, un jāvirzās uz testiem, kurus skolēni veic visā mācību procesā, kuri piedāvā dinamisku pārmaiņu un pastāvīgi nodrošina atgriezenisku saikni uz nepareizi saprastiem jautājumiem vai pieļautajām kļūdām. Ja skolēni strādā digitālā vidē, var izveidot instrumentus, kas dod iespēju pastāvīgi apkopot šo informāciju un sniegt efektīvu novērtējumu. Ja ir iespējams pastāvīgi nodrošināt spēcīgu, strukturētu un pārredzamu novērtēšanu, pedagogam ir vieglāk individuāli novērot katru skolēnu un savlaicīgi spert iespējamās nepieciešamos soļus – uz to Komisija norāda arī savā paziņojumā;

20. no šā skatpunkta raugās arī uz Komisijas priekšlikumu, proti, sadarbībā ar ieinteresētajām personām un dalībvalstīm pētīt un izmēģināt digitālo prasmju iegūšanas sistēmas un pašnovērtējuma instrumentus izglītojamajiem, skolotājiem un organizācijām. Reģionu komiteja uzskata, ka arī šajā jomā savlaicīgi jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības, jo tās darbojas vietējā līmenī, un tām jābūt izšķirošai lomai attīstības un pārmaiņu procesos;

21. viena no jomām, kurā Komisijai jābūt svarīgai lomai, ir šāda: Komisijai dažādos veidos jāatbalsta apmācība pāri valstu un valodu robežām, izmantojot jaunus tehniskus risinājumus un radošas, inovatīvas mācību metodoloģijas. Šādā gadījumā bieži jārosina un jāstimulē mācības svešvalodās, taču tie var būt arī uz sabiedriskajām zinātnēm orientēti mācību priekšmeti, kultūras, estētikas un dabas zinātņu priekšmeti;

22. uzskata, ka dalībvalstu un izglītības iestāžu svarīgs uzdevums ir veicināt inovatīvu apmācības un mācīšanās vidi, arī izmantojot ES struktūrfondus un ieguldījumu fondus. Vienlaikus valstu līmenī vai attiecīgajā likumdošanas līmenī daudzos gadījumos jāpārbauda, kādas mācību plānos izvirzītās prasības kavē mācīšanos un zināšanu nodošanu citos veidos, kas atšķiras no tradicionālās mācīšanas, kura norit klasēs. Iespējams, ka pēc šādas pārbaudes būs vajadzīga izglītības sistēmu (un mācību plānos izvirzīto prasību) reorganizācija, lai veicinātu mūsdienīga tehniskā aprīkojuma izmantošanu apmācībā, izglītībā, zināšanu pārbaudē un vērtēšanā;

23. uzsver, ka no teritoriālās attīstības viedokļa noteikti ir jācenšas nodrošināt, ka digitālo nelīdzsvarotību, kas IKT ierīču pieejamības jomā pakāpeniski samazinās, neaizstāj līdzīga nelīdzsvarotība, kura saistīta ar to izmantošanas veidiem. Tāpēc ir vajadzīgas papildu – īpaši lauku teritorijām vai nelabvēlīgā stāvoklī esošām grupām paredzētas – programmas, lai novērstu tā dēvēto “otro” digitālo plaisu vai to mazinātu, ja tā jau ir izveidojusies;

24. norāda, ka šodien daudzi uz IKT balstīti mācību veidi tiek izmantoti augstskolu un universitāšu izglītības jomā. Šajā līmenī studējošie bieži jau ir ieguvuši spēju mācīties patstāvīgi, iegūt informāciju un to apstrādāt. Šodien ir iespējams bez maksas studēt Stenfordā, MIT vai Hārvardā un saņemt apliecību, jo šo procesu neierobežo plaši noteikumi par piekļuves tiesībām, kvalifikāciju vai izvēli. Šis miljoniem studentu pieplūdums pamatā mainīs pašreizējo augstākās izglītības modeli;

25. uzskata, ka noteikti jājauc, vai dažas augsta līmeņa augstskolas (tās bieži atrodas anglosakšu sistēmas valstīs) pēc 15 gadiem varētu dominēt augstākās izglītības jomā un varētu mazināties daudzu valstu vai reģionālo augstskolu popularitāte un vai šai tendencei būs tikai mazsvarīga nozīme;

26. atzīmē, ka aizvien lielākā starptautiskā konkurence dažādā mērā ietekmēs dažādas mācību jomas. Priekšmetus vai izglītību, kas spēcīgi sakņojas valstu tradīcijās, piemēram, jurisprudenci vai pedagoģiskā izglītība, kuros gan mācību saturs, gan mācību grāmatas pārsvarā atbilst valstu tradīcijām, tas ietekmēs mazāk nekā priekšmetus, kas pēc savas būtības ir starptautiski, kā, piemēram, daudzas tehniskas un dabas zinātņu jomas, medicīna un modernās valodas;

27. norāda, ka maziem un vidējiem uzņēmumiem ir aizvien svarīgāka loma izaugsmes veidošanā gan Eiropā, gan arī reģionālajā un vietējā līmenī. Pasaules mēroga konkurence un jaunas tehniskās iespējas izmaina prasības attiecībā uz zināšanām un kompetenci;

28. vērš uzmanību uz to, ka gan organizācijām gan atsevišķiem indivīdiem aizvien biežāk jāpārorientējas, t.i., jāapgūst jaunas zināšanas un vairāk jāmācās, lai nākotnē varētu turēties aprītē. Tāpēc uzņēmumiem un reģioniem ir aizvien lielāka interese meklēt inovatīvus veidus kā nosegt nākotnē nepieciešamo prasmju pieprasījumu. Par lielāko šķērslī tiek uzskatīts piemērotu zināšanu un prasmju trūkums. Reģionu komiteja uzskata, ka svarīgs līdzeklis šādu šķēršļu novēršanā var būt šāds: vairāk atvērt piekļuvi pie brīvi pieejamas izglītības, piemēram, interneta kursiem;

29. uzskata, ka ir nepieciešami īpaši centieni, lai gados jaunus skolēnus sistemātiski un visaptveroši atbalstītu viņu attīstībā. Pētījumi rāda, ka bērni jau agrīnā vecumā var iemācīties darboties ar e-grāmatu lasītāju. Šajā sakarā jāievieš informācija arī par to, kā jaunāko vecuma grupu apmācību un zināšanu nodošanu var atbalstīt ar modernām digitālām tehnoloģijām;

30. uzskata, ka tas galvenokārt jā dara, lai varētu atbalstīt pareizo un savstarpēji saistīto prasmju attīstību, tostarp nodrošinātu, ka bērni iemācās rīkoties patstāvīgi, noteikt mācīšanās virzienu un paši sevi novērtēt. Šajā jomā jau tiek īstenotas labas iniciatīvas, taču Reģionu komiteja uzsver, ka jāvelta vairāk pūļu, lai labumu no tām gūtu visi skolnieki;

31. atzīmē, ka Eiropā bieži vērojama jau pašlaik reti apdzīvotu rajonu, lauku rajonu, mazpilsētu un vidēju pilsētu iedzīvotāju pārcelšanās uz dzīvi lielpilsētu teritorijās. Komiteja uzskata, ka būtu rūpīgāk jāpēta, kā ar jauniem tehniskiem līdzekļiem varētu īpaši atbalstīt mācīšanos, informācijas ieguvu, saziņu un sadarbības tīklu veidošanu retāk apdzīvotos rajonos, kur skolēnu skaits samazinās, skolas, iespējams, ir jāslēdz un skolēniem tādēļ ceļā uz skolu jāpavada daudz laika. Ar jaunām tehnoloģijām būs grūti aizstāt izglītotus pedagogus, kas strādā attiecīgajās skolās, taču būtu jāapsver un jāinformē, kā izmantojot IKT un īpaši apmācītus mācītājus, varētu saglabāt plašas iespējas iegūt augstvērtīgu izglītību un apmācību;

32. norāda arī uz pieaugušo izglītības priekšnosacījumiem, kuru radīšana būtu jāatbalsta un kuri būtu jāuzlabo; Komiteja uzskata, ka tādi priekšnosacījumi kā jaunas tehnoloģijas un jaunas mācību metodes paver jaunas iespējas, lai izstrādātu elastīgākas pieaugušo mācību metodes un viņi varētu apvienot mācības dažādos izglītības līmeņos un tādā veidā ātrāk un neatkarīgi no dzīves vietas apgūt prasmes, kas viņiem vajadzīgas darba tirgū;

33. uzskata, ka to savukārt varētu atbalstīt, ja vietējā un/vai reģionālajā līmenī varētu pavērt iespējas palīdzēt cilvēkiem plānot studijas un orientēties tādā jautājumā kā izglītības atzīšana un iespējas saņemt konsultācijas profesionālās orientācijas jomā; būtu jānodrošina arī, ka tiek atzītas (piemēram, apstiprinātas) prasmes, kas nav iegūtas formālās izglītības sistēmā vai iegūtas ārzmēs. Taču tāpēc stāvoklis ir jāanalizē, lai varētu novērst iespējamos šķēršļus valsts tiesību aktos un radīt stimulus iesaistītajiem dalībniekiem (piemēram, augstskolām), lai tie sadarbotos un iesaistītos šajā procesā;

34. uzskata arī, ka būtu jāanalizē, kā ar valsts un Eiropas līmenī izstrādātajiem instrumentiem varētu dokumentāli apstiprināt prasmes, kas iegūtas, izmantojot ciparu tehnoloģijas vai internetu. Tāpēc ir ļoti būtiski izveidot Eiropas prasmju un kvalifikāciju telpu, kas patiešām darbojas. Komiteja tāpēc uzsver, ka Komisijai ir steidzami jānāk klajā ar konkrētu priekšlikumu šajā jomā;

35. norāda, ka veiksmīgs mācību process, kurā integrēta IKT izmantošana, rada priekšnosacījumus, lai varētu uzlabot tā dalībnieku atbilstību pašreizējam un turpmākajam pieprasījumam darba tirgū. Šis ir vietējam un reģionālajam līmenim ļoti nozīmīgs jautājums;

36. atzīmē, ka jaunās mācību metodes rada arī jaunus un atšķirīgus prasmju kopumus, kas bieži neatbilst tradicionālajam izglītības modelim, kā arī tradicionālajiem izglītību apliecinājošajiem dokumentiem un gala pārbaudījumu veidiem. Tāpēc būtu jāattīsta darba devju izpratne par šo parādību un jāveicina tās palielināšana. Vietējās un reģionālās pašvaldības varētu aktīvi atbalstīt darba devjus un vietējos/reģionālos nodarbinātības jomas pārstāvjus šo jautājumu risināšanā;

Zināšanu pieejamība un iespējas izmantot “brīvi pieejamas zināšanas”

37. uzsver, ka un augstvērtīgi bezmaksas mācību materiāli ir izglītības panākumu stūrakmens. Komisijas paziņojumā uzsvērtā brīvi pieejamu zināšanu nozīmība, un tas nozīmē, ka to sniegšanai izmanto līdzekļus, kas ir visiem pieejami;

38. piekrīt Komisijai, kas uzsver, ka runa nav tikai par tālmācību tās tradicionālajā izpratnē. Runa ir par mācīšanas un mācīšanās materiālu, kas papildina tradicionālos mācību līdzekļus, izmantošanu, jo tas atļauj apvienot mācīšanos noteiktā mācību iestādē un tiešsaistes mācību iespēju izmantošanu. Publiskās apspriešanās rezultāti liecina, ka šādas izglītības iespējas līdz šim nodrošinātas neregulāri un sporādiski;

39. uzskata, ka viens no priekšnosacījumiem ir to, kas mācās, un mācībspēku iespējas piekļūt modernam aprīkojumam. RK uzskata, ka platjoslas interneta pieslēgums ir svarīgs elements, lai piedalīties varētu visi. Kā uzsvērts arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) ziņojumos, dators pats par sevi ir mazāk svarīgs nekā interneta pieejamība. ⁽³⁾ Šajā jomā atšķirīgi ir ne tikai dažādu dalībvalstu priekšnosacījumi. Būtiskas atšķirības vērojamas arī pašās dalībvalstīs;

40. uzskata, ka reģioni, kuru attīstības līmenis ir zemāks, ir jāatbalsta, lai visiem, kas mācās, nodrošinātu vienādas iespējas izmantot tehnoloģijas. Lai šo mērķi sasniegtu, svarīgākais uzdevums ir platjoslas infrastruktūras stratēģiska paplašināšana. Reģionos un rajonos, kur stāvoklis nav tik labvēlīgs, nav radīti apstākļi, lai jaunieši varētu izmantot jaunās mācību iespējas un apgūt demokrātiju, savukārt citviet ir izveidoti pamati turpmākai attīstībai ⁽⁴⁾;

41. pilnībā piekrīt Komisijai, kas uzskata, ka, izmantojot struktūrfondu un investīciju fondu līdzekļus, visas skolas un – ideālā gadījumā – visas klases būtu jāpievieno platjoslas datu pārraides tīklam un tajās būtu jānodrošina iespēja piekļūt bezmaksas datu bāzēm. Reģionu komiteja norāda uz tās jau iepriekš izteikto piezīmi, ka visaptveroša IKT risinājumu izmantošana augstskolu līmenī var sekmēt to studentu skaita pieaugumu, kuri dzīvo reti apdzīvotos rajonos, uz salām, kalnu rajonos un attālākajos reģionos ⁽⁵⁾;

42. uzsver tomēr, ka jaunāko tehnoloģiju izmantošana nebūs efektīva, ja vienlaikus netiks izmantotas arī jaunākās mācīšanas metodes. Valda uzskats, ka vairāk zināšanu rodas, ja ir pieejams vairāk informācijas. Tas nozīmē, ka tie, kas mācās, paši ir atbildīgi par zināšanu apguvi. Šī pieeja tomēr nav ļoti efektīva. Tādēļ ir jānošķir divas lietas: informācijas pieejamība un informācijas pārvēršana zināšanās (to katrs dara pats);

43. atzīmē, ka šis pārvēršanas process ir ļoti atkarīgs no katra cilvēka priekšnosacījumiem, iepriekšējām zināšanām, intereses un motivācijas. Tas jāņem vērā, domājot par iespējām apgūt prasmes digitāli un ar šo procesu saistīto pedagoģisko darbību. Jaunas tehnoloģijas var izmantot, lai piedāvātu dažādas mācīšanās iespējas, kuras atbilst skolēnu/studentu mācīšanās veidam. Tagad, pateicoties digitālajām tehnoloģijām, daudz labāk iespējams atbalstīt visas mācīšanās metodes;

Atrisināmie tiesiskie jautājumi

44. norāda, ka dažādās jomās, tostarp datu uzglabāšanā arvien vairāk izmanto mākoņdatošanu. Tās nodrošinātāji piedāvā uzņēmumiem un organizācijām iespējas uzglabāt noteiktu daudzumu datu, kam tie var piekļūt, izmantojot internetu. Kopš aptuveni desmit gadiem pieejami ir dažādi interneta veidi. Viens no pamatprincipiem ir tas, ka lietotājiem nebūtu jāpamana, vai datne atrodas vietējā serverī jeb serverī, kas atrodas tūkstošiem kilometru attālumā;

45. norāda tomēr uz vairākiem jautājumiem, kas rodas saistībā ar personas datu un skolnieku datu uzglabāšanu pie privātiem pakalpojumu sniedzējiem, kas bieži atrodas citā pasaules daļā. Viens jautājums ir, vai šie uzņēmumi ir gatavi slēgt izmantošanas līgumus ar daudzām dažādu valstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām un valsts līmeņa iestādēm. Reģionu komiteja vēlētos, ka Komisija šajā jomā īstenotu integrētāku pieeju;

46. šajā sakarā arī norāda, ka tai nav skaidrs, kam pieder tiesības uz materiāliem, ko tie, kas mācās, un mācībspēki izstrādājuši, darbojoties attiecīgajā mācību iestādē vai ārpus tās. Viņi arvien biežāk izstrādā savus mācīšanās un mācīšanas materiālus, kas papildina citu izstrādātos materiālus, kurus var pielāgot. Pašu izstrādāto materiālu daudzums palielinās vairāku iemeslu dēļ, arī tādēļ, ka to izstrādē lietoto ierīču, piemēram, datoru, video kameru un digitālo kameru cenas arvien samazinās;

⁽³⁾ ESAO (2012. gads), "Connected minds. Technology and Today's learners" (Parīze).

⁽⁴⁾ CdR 3597/2013; CdR 2414/2012

⁽⁵⁾ CdR 2392/2012.

47. norāda, ka šo ierīču izmantošana kļūst arvien vienkāršāka un to lietošanas prasmes arvien uzlabojas. Licencēšanas procedūras ļauj materiālu izstrādātājiem izvēlēties, kuras tiesības viņi vēlas saglabāt savā īpašumā un no kurām viņi var atteikties. Iespējams, ka šajā sakarā ir jāprecizē tiesības uz digitālo saturu, piemēram, tīmekļa vietnēm, mācību materiāliem, mūziku, video klipiem, fotogrāfijām un tīmekļa dienasgrāmatām. Dažkārt būs vajadzīgas licences, kas atbilst vairāku valstu tiesību normām. Reģionu komiteja uzskata, ka Komisijai būtu jāsekmē attiecīgu tehnisko risinājumu un stabilu pamatnoteikumu izstrāde šajā jomā;

48. atzīmē, ka arī vietējām un reģionālajām pašvaldībām nozīmīgs ir jautājums, cik ilgi ir jānodrošina katra skolnieka/studenta sniegumu apliecinājošo dokumentu un līdzīgu dokumentu publiskā pieejamība;

49. šajā sakarā vēlētos norādīt uz vēl vienu jautājumu, proti, tā dēvēto “datu izrakšanu” (*data mining*) un to, kā būtu jāattiecas pret uzņēmumiem, kas izmanto skolnieku un mācītspēku datus, lai tos pārdotu citiem;

Sadarbība izglītības jomā, tīkli

50. uzskata, ka dažādi Eiropas reģioni varēs sadarboties tikai tad, ja, kā Komiteja jau iepriekš uzsvēra, reģioniem, kur stāvoklis ir mazāk labvēlīgs, tiks veltīta īpaša uzmanība, lai dalībvalstis un reģioni, kuru attīstības līmenis ir zemāks nekā citviet Eiropā, ar struktūrfondu un ieguldījumu fondu palīdzību varētu paplašināt vietējās IKT struktūras, piedalīties kopīgos projektos ar citām Eiropas skolām un nodrošināt brīvi pieejamus mācīšanas un mācību materiālus;

51. norāda, ka vairums cilvēku apgūst vairāk zināšanu, ja viņiem paver iespēju sadarboties un attīstīt jaunas idejas, jautāt un kritizēt. Valda uzskats, ka šādu prasmju nozīme mūsdienu un nākotnes darba tirgū un sabiedrībā arvien pieaug. Reģionu komiteja uzskata, ka pašlaik, izmantojot sociālos plašsaziņas līdzekļus, datorspēles un videospēles un pieaugot mijiedarbībai plašsaziņas līdzekļu sabiedrībā, attīstās modeļi un struktūras, kas mūsdienu izglītības un apmācības sistēmām būtu jāintegrē mācību procesā;

52. uzsver, ka iepriekš minētajā ESAO pētījumā⁽⁶⁾ norādīts uz darbībām, ko visbiežāk veic, izmantojot informācijas tehnoloģijas. Pētījumā minēts, ka mācītspēki gatavo uzdevumus skolniekiem un pārlūko internetu, lai sagatavotu mācību stundas un prezentācijas. Daudz retāk skolotāji digitāli sazinās ar vecākiem, lai novērtētu skolnieku panākumus vai digitālos mācību līdzekļus. Reģionu komiteja uzskata: tas liecina, ka ļoti svarīgi ir paplašināt un vairāk attīstīt pedagoģisko darbību, kurā tiek izmantotas informācijas un saziņas tehnoloģijas; tas jādara, arī paverot iespējas sazināties ar citām skolām, to skolotājiem un skolniekiem;

Kopīgi pūliņi

53. uzskata, ka noteikti būtu jāizveido kopīgs Eiropas forums, kurā dažādas ieinteresētās personas var iesaistīties, lai izstrādātu standartus un rādītājus, kas ļautu novērtēt sasniegumus informācijas un saziņas tehnoloģiju izmantošanā dažādās mācību iestādēs, skolās un citā mācību vidē;

Reģionu komitejas īpaši ieteikumi

54. uzsver, ka Komisijas paziņojumā minētā nepieciešamība nodrošināt attīstību – nepieciešamība lietot jaunas tehnoloģijas un digitālu saturu, lai veicinātu augstvērtīgu un novatorisku mācīšanās un mācīšanas metožu izmantošanu, – būtiski un dažādi skar vietējās un reģionālās pašvaldības, kas ir gan iestādes, gan pakalpojumu sniedzējas un bieži arī izglītības pakalpojumu sniedzējas un izmantotājas, kuru intereses un vajadzības ir saistītas ar labi izglītotiem darba ņēmējiem un labi sagatavotiem iedzīvotājiem. Taču paziņojumā vietējam un reģionālajam līmenim veltīts ļoti maz uzmanības;

55. uzsver, ka turpmākajā darbā jāatzīst vietējo un reģionālo pašvaldību nozīme un tās vairāk jāiesaista, jo pašvaldībās var rīkot debates un īstenot pasākumus, lai nodrošinātu tehniskos priekšnosacījumus mācībām, kurās izmanto ciparu tehnoloģijas, novatorisku un šādam procesam piemērotu mācīšanas metožu izstrādei, mācīšanās un mācīšanas materiālu brīvai pieejamībai un centieniem atbalstīt šādam procesam nepieciešamo tīklu un sakaru veidošanu.

Briselē, 2014. gada 31. janvārī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ ESAO (2012) *Connected minds. Technology and Today's learners*. (Parīze).

Reģionu komitejas atzinums “Nevienlīdzība veselības jomā Eiropas Savienībā”

(2014/C 126/07)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**REĢIONU KOMITEJA****Ievads**

1. atzinīgi vērtē ziņojumu⁽¹⁾, kas sniedz jaunāko informāciju par to, cik veiksmīgi īstenots 2009. gadā publicētais paziņojums⁽²⁾, kurā bija paredzēts noteiktā laikā īstenot pasākumus, lai mazinātu veselības jomā vērojamo nevienlīdzību; atzīmē, ka ziņojums sagatavots rūpīgi, taču uzskata, ka būtu bijis lietderīgi norādīt, cik veiksmīgi bijuši attiecīgie pasākumi, un īpašu uzmanību veltīt tiem, kas jāturpina un jāpabeidz;
2. uzskata, ka katram cilvēkam un visai sabiedrībai veselība un labklājība ir lielākā bagātība; neraugoties uz ES Pamattiesību hartas 35. pantu, uzskata, ka katras dalībvalsts teritorijā un starp dalībvalstīm veselības jomā vērojamas nevienlīdzības apmērs ir izaicinājums Eiropas Savienībai, kas apņēmusies stiprināt solidaritāti, sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju, cilvēktiesības un iespēju vienlīdzību;
3. atzīmē, ka veselības stāvokli būtiski ietekmē ļoti daudzi personiski, sociāli, ekonomiski un ekoloģiski faktori un ka šo faktoru savstarpējās saiknes nosaka to, kāda ir katra cilvēka un visas sabiedrības veselība. Nevienlīdzību veselības jomā galvenokārt izraisa nelabvēlīgs sociālais un ekonomiskais stāvoklis; veselību un labklājību tieši ietekmē arī visos pārvaldes līmeņos pieņemtie politiskie lēmumi, katra cilvēka izvēlētais dzīves veids, dalība sabiedrības dzīvē, bioloģiski faktori un ģeogrāfiski apsvērumi;
4. uzsver: tā kā veselību ietekmē visdažādākie faktori, veselības aprūpes nozare vien nespēj mazināt veselības jomā vērojamo nevienlīdzību un vajadzīga visu veselības aizsardzībā un labklājības nodrošināšanā iesaistīto rīcība, īstenojot integrētus un koordinētus plānus, kas aptver visus pārvaldes līmeņus, veselības aspektam pievēršot uzmanību visās politikas jomās un plašāk iesaistot sabiedrību; uzsver, ka politiska un organizatoriska vadība, kas apņēmusies stratēģiski mazināt veselības jomā vērojamo nevienlīdzību, ir šo ieceru virzības un īstenošanas priekšnoteikums;
5. atzīst, ka ES dalībvalstu veselības aizsardzības sistēmas ir atšķirīgas, taču uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir liela nozīme sabiedrības veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanā, veselības veicināšanā un slimību profilakses jomā; arī tāpēc, ka vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē ir tādas politikas jomas kā nodarbinātība, mājokļi, transports, plānošana, vide un sabiedrības drošība, pašvaldībām ir būtiska loma sabiedrības veselības veicināšanā un veselības jomā vērojamas nevienlīdzības mazināšanā; uzskata, ka bieži tieši vietējā un reģionālajā līmenī var mērķtiecīgāk un efektīvāk izstrādāt un īstenot būtiski svarīgos daudznozaru pasākumus, ar kuriem veselības jomā mazināt nevienlīdzību, un šo pasākumu rezultāti pašvaldību līmenī izpaužas skaidrāk;
6. pauž bažas par to, ka pašreizējais stāvoklis ekonomikā rada būtiskus draudus, jo veselības aprūpes budžeta samazināšana līdz ar labi zināmo sabiedrības novecošanu vēl vairāk apgrūtina veselības aprūpes pakalpojumu finansēšanu. Daudzu dalībvalstu pašvaldībās veselības aprūpes sistēmas būs jāreformē, lai paaugstinātu to efektivitāti un nodrošinātu šo sistēmu ilgtspēju, un tāpēc veselības jomā vērojamas nevienlīdzības mazināšanai jābūt būtiskam solim šajā virzienā;
7. atzīmē: ziņojumā vienīgi norādīts, ka dažas veselības jomā vērojamas nevienlīdzības izpausmes ir saistītas ar veselības aprūpes pakalpojumu atšķirīgo kvalitāti un efektivitāti Eiropas Savienībā⁽³⁾; uzskata, ka *Marmot* ziņojuma par veselības jomā vērojamo nevienlīdzību Eiropas Savienībā⁽⁴⁾ vienlaicīga publicēšana būtu vairāk akcentējusi šo apgalvojumu un, iespējams, palielinājusi ziņojuma secinājumu nozīmību;

⁽¹⁾ “Ziņojums par nevienlīdzību veselības jomā Eiropas Savienībā”, SWD(2013)328.

⁽²⁾ “Solidaritāte veselības jomā. Nevienlīdzības samazināšana veselības jomā ES”, COM(2009) 567.

⁽³⁾ SWD(2013) 328, 20. lpp.

⁽⁴⁾ Ziņojums par nevienlīdzību veselības jomā ES, M. Marmot et al – Eiropas Komisija (nodots iespiešanai).

Nevienlīdzība veselības jomā: daži fakti un skaitļi

8. pauž nožēlu par ziņojumā minēto, ka dalībvalstīs un starp tām joprojām vērojama būtiska un nepieņemami liela nevienlīdzība veselības jomā. Pēdējos gados nedaudzi nevienlīdzības rādītāji ir samazinājušies, savukārt citi nav mainījušies un daži ir pieauguši; īpaši norāda, ka ļoti atšķirīgs ir dalībvalstīs aprēķinātais veselīgas dzīves gadu skaits (šīs atšķirības sasniedz gandrīz 19 gadus); paredzamais mūža ilgums gan pieaug, bet cilvēki dzīvo ilgāk, ciešot no hroniskām slimībām;

9. atzinīgi vērtē faktu, ka mirstība ir samazinājusies un paredzamais mūža ilgums ir pieaudzis. Taču šie uzlabojumi rada draudus, ka biežāk būs vērojamas nelabvēlīgas attīstības tendences, kas saistītas ar aptaukošanos, diabētu un nepietiekamu fizisko aktivitāti; paredzams, ka pieaugs hronisku slimību izplatība, un tāpēc, ja nekas netiks darīts, veselības un izmaksu ziņā nākotne nebūs viegla;

10. atzīmē, ka dažās dalībvalstīs būtiski šķēršļi (tostarp maksa, attālumš un gaidīšanas laiks) apgrūtina piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem, turklāt ārstēšanas veids un kvalitāte bieži ir atkarīga no tā, kādi pakalpojumi ir pieejami attiecīgās personas dzīves vietā; norāda, ka sabiedrība gūtu labumu, ja ārstus un veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējus vairāk stimulētu sākt darbību nelabvēlīgos un nomaļos rajonos;

11. uzskata, ka sociālais stāvoklis ietekmē veselības stāvokli, tāpēc, cenšoties mazināt veselības jomā vērojamo nevienlīdzību, ļoti svarīgi ir īstenot tādu pieeju, kas paaugstina līmeni, nevis statistiski izlīdzina atšķirības, un tādā veidā uzlabot visu iedzīvotāju grupu veselību līdz tādām līmenim, kurš raksturīgs veselīgākajām sabiedrības grupām;

Paziņojuma “Solidaritāte veselības jomā” īstenošanā gūtie panākumi

12. atzinīgi vērtē iniciatīvu “Vienota rīcība saistībā ar nevienlīdzību veselības jomā”, kuras īstenošanā no 2011. līdz 2014. gadam piedalījās 15 dalībvalstis; tā kā šim jautājumam liela uzmanība jāvelta arī turpmāk un jābalstās uz gūtajiem panākumiem, Komiteja atbalsta šīs iniciatīvas turpināšanu ar lielāku apņemību un mērķtiecību; rosina arī apsvērt elastīgākus “Vienotās rīcības” līdzfinansēšanas mehānismus;

13. aicina attiecīgajos pārvaldes līmeņos ieviest un īstenot visaptverošas, ar pienācīgiem resursiem nodrošinātas daudznozaru stratēģijas, jo veselības jomā vērojams nevienlīdzības mazināšanā ir jāiesaistās daudzām ministrijām un pārvaldes līmeņiem, kas bieži sacenšas par finanšu līdzekļu iegūšanu un kam bieži ir atšķirīgs skatījums; valstu līmeņa stratēģijas var sekmēt vietējā un reģionālā līmeņa stratēģiju izstrādi un otrādi;

Datu un zināšanu bāzes uzlabošana

14. atbalsta pašlaik īstenotās programmas, kuru mērķis ir izplatīt informāciju par veiksmīgiem projektiem, lai mazinātu plaisu starp pētniecību, politiku un praksi un rosinātu īstenot līdzīgus projektus; tā kā politiķi un ārsti saņem ārkārtīgi daudz informācijas, Komiteja uzskata, ka tās izklāstam jābūt saprotamam un kodolīgam; īpaši norāda, ka vēstījumiem jābūt īsākiem un tie jāilustrē ar veiksmīgiem piemēriem; iesaka arī izveidot un atbalstīt vienu īpašu portālu, kurā var piekļūt informācijai;

15. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija, starptautiskās iestādes un sabiedrības interešu pārstāvji apņēmušies sadarboties, un iesaka iespējami ciešāk sadarboties ar Pasaules Veselības organizācijas (PVO) Eiropas reģiona biroju, lai koordinētu pasākumus, kopīgi izmantotu resursus un veicinātu tādas iniciatīvas kā “Healthy Cities” (“Veselīgas pilsētas”), Pasaules Veselības organizācijas tīklu “Regions for Health” (“Reģioni veselībai”) un tīklu “Age-Friendly Cities and Communities” (“Vecāka gadagājuma cilvēkiem labvēlīgas pilsētas un kopienas”); atbalsta arī ciešāku sadarbību attiecīgo ES aģentūru darba programmu īstenošanā;

16. atzīmē, ka panākumus ir grūti novērtēt, ja trūkst vajadzīgo datu, un tādēļ mudina visas iestādes ciešā sadarbībā ar vietējā un reģionālā līmeņa pārstāvjiem turpināt izstrādāt standartizētus Eiropas Savienības veselības rādītājus (ECHI); tādā veidā iespējami jāatvieglo vietējo pārvaldes līmeņu centieni mazināt veselības jomā vērojamo nevienlīdzību; uzsver: tā kā valstu un starptautiskajā līmenī jau ir jāsniedz dažādi pārskati, datu vākšanā būtu jācenšas nedubultot administratīvo slogu;

17. atzinīgi vērtē ES programmu, kuras mērķis ir pētīt veselības jomā vērojamo nevienlīdzību, un ierosina šādas turpmāko pētījumu tēmas: pasākumu, kas mazina veselības jomā vērojamo nevienlīdzību, efektivitāte; faktori, kuri izraisa veselīgo dzīves gadu skaita atšķirības; ilgstošu pētījumu dziļāka analīze, lai labāk izprastu faktorus, kas ietekmē veselības jomā vērojamo nevienlīdzību; garīgās veselības rādītāji; iemesli, kāpēc reģionos ar salīdzinoši zemu IKP ir ļoti veselības rādītāji, un otrādi;

Visas sabiedrības iesaistīšana

18. vēlreiz norāda: lai varētu mazināt veselības jomā vērojamo nevienlīdzību, būtiski ir sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus, un uzsver, ka starp iedzīvotāju veselību un produktīvu, ilgtspējīgu tautsaimniecību pastāv saikne; uzsver arī, ka visaugstākajā līmenī izvirzītos mērķus jācenšas sasniegt tā, lai konkrēti un izmērāmi rezultāti izpaustos vietējā un reģionālajā līmenī;

19. norāda, ka cilvēku darbaspēju atjaunošana un veselības aizsardzība darba vietā ir būtiski faktori, kas ietekmē iedzīvotāju veselību; uzsver: lai varētu mazināt veselības jomā vērojamo nevienlīdzību, ļoti svarīgi ir pazemināt ilgtermiņa bezdarba un jauniešu bezdarba līmeni; pauž bažas par akūto un ilgtermiņa ietekmi uz to cilvēku veselību un psihi, kuriem liegta iespēja sniegt labumu sabiedrībai;

20. uzsver, ka vajadzīgi stipri sociālā atbalsta tīkli, jo ģimenes, draugu un vietējās kopienas atbalsts veicina veselības, tostarp garīgās veselības, uzlabošanu; tas īpaši attiecas uz gados vecākiem cilvēkiem, kas saskaras ar atstumtības, mobilitātes un saziņas problēmām;

21. uzskata: tā kā patēriņa preču un pakalpojumu reklāmai atvēlētajos budžetos nav paredzēti līdzekļi ar veselību saistītiem vēstījumiem un tā kā veselības uzlabošana ir jāsekmē visai sabiedrībai, noteikti jāiesaista privātais sektors; tas jā dara ar uzņēmumu sociālās atbildības iniciatīvām vai ar juridiskiem un finansiāliem pasākumiem, lai sasniegtu rezultātus, kas pozitīvi ietekmē sabiedrības veselību (piemēram, samazinot pārtikas izšķērdēšanu, palielinot marķējuma skaidrību, nosakot elektroenerģijas cenas utt.);

22. rosina analizēt, kādus fiskālus pasākumus varētu īstenot, lai ierobežotu tabakas patēriņu, alkohola pārmērīgu lietošanu, kā arī piesātināto tauku, cukura un sāls daudzumu rūpnieciski ražotos pārtikas produktos, tādējādi precīzāk atspoguļojot minēto produktu radītās izmaksas veselības aprūpei un citiem sabiedriskiem pakalpojumiem; atbalsta arī atbilstošus pasākumus, kas vecina veselīgākas pārtikas patēriņu un veselīgāku dzīvesveidu un līdz ar to mudina cilvēkus mainīt savus ieradumus;

23. uzskata, ka attiecīgajās politikas jomās, vērtējot ietekmi uz veselību, vairāk uzmanības jāvelta veselības aizsardzībai, lai politiskie pasākumi patiešām veicinātu iedzīvotāju veselības un labklājības uzlabošanu un mazinātu veselības jomā vērojamo nevienlīdzību;

Neaizsargātu iedzīvotāju grupu vajadzību ievērošana

24. uzskata, ka būtiski ir nodrošināt vislabākās iespējas bērnu dzīves sākuma posmā, jo vispiemērotākais brīdis nevienlīdzības mazināšanai un veselības nostiprināšanai ir laika posms pirms dzimšanas un agra bērnība. Komiteja iesaka nevienlīdzības mazināšanas programmās īpašu uzmanību veltīt bērnu veselībai un uzsver, ka ļoti nozīmīga ir kvalitatīvas bērnu aprūpes pieejamība; šādiem pasākumiem ir lielāka atdeve nekā vēlāk īstenotiem pasākumiem;

25. norāda, ka pozitīva ietekme ir ar faktiem pamatotām un izmaksu ziņā efektīvām pareizas bērnu audzināšanas programmām⁽⁵⁾, kas nodrošina vecākiem praktiskas stratēģijas, kā ietekmēt bērnu rīcību un kā rīkoties pašiem; rosina uzlabot šādu programmu pieejamību, it īpaši riskam pakļautajiem bērniem un vecākiem;

26. uzskata, ka viena no lielākajām problēmām pašlaik ir bērnu aptaukošanās. Ja cilvēks ar sociālo un ekonomisko nevienlīdzību saskaras jau mūža pirmajos gados, bērnībā iegūtais liekais svars neizzūd arī pieauguša cilvēka vecumā, tas veicina hronisku saslimšanu un pasliktina hronisku slimību sekas (tās ir liels apgrūtinājums gan no tautsaimniecības, gan no cilvēka veselības viedokļa); pauž cerību, ka Eiropas Komisija drīzumā nāks klajā ar rīcības plānu šīs problēmas risināšanai;

27. norāda: PVO uzskata, ka Eiropā gandrīz 60 % slimību izraisa septiņi galvenie riska faktori⁽⁶⁾; uzskata, ka veselības jomā vērojamo nevienlīdzību var būtiski mazināt, ierobežojot šo riska faktoru ietekmi un – jo īpaši ar izglītojošiem pasākumiem – palielinot prognozējamā veselīgā dzīves posma ilgumu; tā kā daži cilvēki neizprot, cik ļoti svarīga ir ilgtermiņa ietekme uz veselību, Komiteja rosina veltīt īpašu uzmanību noteiktām iedzīvotāju grupām, izmantojot informācijas un saziņas tehnoloģijas un sociālos plašsaziņas līdzekļus un iesaistot cilvēkus, kuriem citi vēlas līdzināties; tādā veidā var panākt, ka informācija par veselību un veselīgu dzīvesveidu ir pieejama un saprotama;

⁽⁵⁾ Piemēram, <http://www.triplep.net/glo-en/home>.

⁽⁶⁾ Paaugstināts asinsspiediens, smēķēšana, alkohola pārmērīga lietošana, augsts holesterīna līmenis, liekais svars, nepietiekama augļu un dārzeņu izmantošana uzturā un nepietiekama fiziskā aktivitāte ("Mortality and burden of disease attributable to selected major health risks – WHO Global Health Risks" (2009. gads)).

28. aicina Komisiju veicināt pieredzes apmaiņu tādās jomās kā veselības mācība un veselīga dzīvesveida popularizēšana, kā arī profilakse, savlaicīga diagnoze un ārstēšana, kas saistīta ar alkoholismu, smēķēšanu, neveselīgiem ēšanas paradumiem, aptaukošanos un narkomāniju; rosina arī dalībvalstu iestādes popularizēt fizisko aktivitāti, veselīgu dzīvesveidu un programmas, kurās apgūst dzīvei nepieciešamas pamatprasmes (informētību par veselības jautājumiem, zinātnes pamatatziņas, spēju novērtēt informācijas ticamību, budžeta plānošanas prasmes utt.), īpašu uzmanību veltot jauniešiem un neaizsargātām iedzīvotāju grupām;

29. norāda, ka gados vecākus cilvēkus var ietekmēt virkne faktoru, piemēram, mazi ienākumi, hroniskas slimības, nošķirtība, mobilitātes problēmas un paredzamā mūža ilguma pieaugums; uzsver, ka svarīgi ir sasniegt mērķus, kas izvirzīti Eiropas Inovācijas partnerībā aktīvām un veselīgām vecumdienām, un atbalsta partnerības rīcības plānu visaptverošu īstenošanu; rosina arī popularizēt Dublīnas deklarāciju par vecāka gadagājuma cilvēkiem labvēlīgām pilsētām un kopienām ⁽⁷⁾;

30. uzsver, ka sabiedrības veselības programmas, kas mazina veselības jomā vērojamo nevienlīdzību, var būt izmaksu ziņā efektīvas, piemēram, profilakse, slimību atklāšana un ārstēšana tajās riska grupās, kurās iedzimtība palielina noteiktu slimību iespējamību; tā kā šādas programmas (piemēram, programma ar mērķi uzlabot sieviešu, kurām ir mazi ienākumi, iespējas veikt pārbaudes dzemdes kakla vēža diagnosticēšanai) ir izmaksu ziņā efektīvas, varētu noteikt, ka tās ir prioritāras;

31. uzsver, ka veselības jomā vērojamā nevienlīdzība būtu jāmazina vietējā līmeņa iestādēm un dienestiem un aktīvām sabiedriskā labuma organizācijām, jo tās vislabāk pārzina apdraudēto grupu vajadzības un var nodrošināt iespējami plašāku līdzdalību programmās;

ES politikas pievienotās vērtības palielināšana

32. norāda: kaut arī par veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanu un sniegšanu atbildīgas ir dalībvalstu iestādes, varam uzskatīt, ka ziņojums un Komisijas īstenotie pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt un koordinēt dalībvalstu pūliņus, atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principam; atzinīgi vērtē to, ka dažādās ES politikas un finansēšanas programmas (arī tādās jomās kā sociālā aizsardzība, pētniecība un inovācija, izglītība, enerģētika, lauku attīstība un reģionālā politika) var ietekmēt veselību un tās determinantes un mazināt veselības jomā vērojamo nevienlīdzību;

33. atzinīgi vērtē Komisijas izvirzītos tematiskos mērķus, lai līdzekļus varētu novirzīt konkrētu mērķu sasniegšanai, un to, ka veselības jomā vērojamās nevienlīdzības mazināšana noteikta par vienu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) ieguldījumu prioritātēm; uzskata, ka ar veselību saistīto aspektu ievērošana dažādās ES programmās un finansējuma plūsmās būs vēl viens stimuls augsta līmeņa daudzozaru stratēģijām; atbalsta attiecīgos *ex-ante* nosacījumus, kas paredzēti Kopīgo noteikumu regulā, un uzskata, ka visi saskaņā ar to izveidotie stratēģiskie politikas satvari ir jāizmanto piemērotajā darbības līmenī, lai varētu panākt vēlamo ietekmi;

34. pauž bažas par norādi uz veselības aprūpes sistēmu nepietiekamo veikspēju, kas kavē ieguldījumus nevienlīdzības novēršanai veselības jomā ⁽⁸⁾; uzsver, ka veikspējas uzlabošanai ir jābūt prioritāram uzdevumam, lai izdotos piesaistīt un ieguldīt ES līdzekļus; tāpēc saistībā ar vienotās rīcības iniciatīvu atbalsta tādu resursu kā ES struktūrfondu plašāku izmantošanu un vēlreiz norāda, ka dalībvalstīs jāizveido kontaktpunkti un par tiem jāinformē iedzīvotāji;

35. uzsver, ka noteikti ir jāatvieglo vietējo un reģionālo veselības aprūpes sistēmu un iestāžu līdzdalība visos struktūrfondu un ieguldījumu fondu plānošanas perioda posmos, lai nodrošinātu atbilstošas uzmanības pievēršanu uzlabojumiem veselības jomā; tas īpaši attiecas uz darbības programmu diskrecionārajiem elementiem, jo reģionos bieži ir vietas, kur sociālais stāvoklis ir īpaši nelabvēlīgs;

36. pauž vilšanos par to, ka veselības jomā vērojamās nevienlīdzības mazināšana nav programmas "Veselība izaugsmei" prioritāte; vispārīgi rosina nodrošināt līdzsvaru starp ieguldījumiem infrastruktūrā un ieguldījumiem profilaktiskos veselības aprūpes pasākumos; rosina nodrošināt infrastruktūrai paredzēto ieguldījumu līdzsvaru, līdzekļus piešķirot gan lielu slimnīcu būvniecībai, ja tas vajadzīgs, gan pieejamākai integrētai veselības aprūpei vietējā līmenī; uzsver arī, ka jānovērtē izlietoto ES līdzekļu ietekme, ilgspēja un atdeve;

37. aicina iestādes un struktūras, kas veido partnerības pārrobežu projektu īstenošanai, lai mazinātu veselības jomā vērojamo nevienlīdzību, piemēram, veidojot infrastruktūru un nodrošinot vismūsdienīgākā medicīnas aprīkojuma pieejamību, izmantot tādu instrumentu kā Eiropas teritoriālās sadarbības grupa (ETSG);

⁽⁷⁾ http://www.ahaconference2013.ie/dublin_declaration/dublin_declaration_text

⁽⁸⁾ SWD(2013), 16. lpp.

Secinājumi

38. atzinīgi vērtē to, ka, saasinoties demogrāfiskajām un ar budžetu saistītajām problēmām, ES nāk klajā ar plašākām iniciatīvām, kuru mērķis ir palīdzēt dalībvalstu iestādēm veselības aprūpes jomā izveidot efektīvas un ilgtspējīgas sistēmas (jo īpaši, ieguldot līdzekļus profilaktiskā veselības aprūpē, lai samazinātu gaidāmās ilgtermiņa izmaksas) un pārstrukturēt veselības aprūpes sistēmas, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas piekļūt augstvērtīgai veselības aprūpei;

39. atzinīgi vērtē sasniegumus, kas gūti, īstenojot Komisijas pasākumus veselības jomā vērojamās nevienlīdzības mazināšanai, un uzsver, ka visos pārvaldes līmeņos vēl ir daudz darāmā; piemēram, Eiropas pusgada procedūra paver iespēju norādīt uz jautājumiem, kas saistīti ar veselības jomā vērojamo nevienlīdzību dalībvalstīs; savukārt vietējās un reģionālās pašvaldības var ieviest un īstenot stratēģijas, kuru mērķis ir nevienlīdzības mazināšana pašvaldību līmenī, īstenojot ar faktiem pamatotus un izmaksu ziņā efektīvus pasākumus un novirzot līdzekļus visneaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem;

40. vēlas, lai, ievērojot vietējo un reģionālo pašvaldību pilnvaras, RK tiktu iesaistīta attiecīgajās Eiropas Komisijas iniciatīvās, un var piedāvāt tās rīcībā esošos resursus; vēlētos, lai Eiropas Komisija nākamajos trīs gados publicē vēl vienu progresa ziņojumu ar jaunāko informāciju par sasniegto.

Briseļē, 2014. gada 31. janvārī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Ekonomikas un monetārās savienības sociālā dimensija”

(2014/C 126/08)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. **atzinīgi vērtē** Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Ekonomikas un monetārās savienības (EMS) sociālās dimensijas pastiprināšanu, jo tas atbilst 2012. gada 13. un 14. decembrī notikušajā Eiropadomes sēdē pieņemtajam ceļvedim par EMS izveides pabeigšanu;
2. **uzskata**, ka šis paziņojums ir pirmais lietderīgais posms, ar kura palīdzību, īstenojot tajā ietvertos priekšlikumus, būs iespējams izveidot pamatu īstam sociālam pilāram Ekonomikas un monetārajā savienībā;
3. **norāda**, ka 19. un 20. decembra Eiropadomes sēdē tika oficiāli apstiprināta galveno nodarbinātības un sociālās jomas rādītāju izmantošana 2014. gada Eiropas pusgadā, bet pauž nožēlu, ka tie tiks izmantoti ierobežoti – tikai, lai analizētu norises sociālajā jomā. Tāpēc atkārtoti aicina ekonomikas politikas pārvaldībā, koordinācijā un uzraudzībā iekļaut EMS sociālo dimensiju;
4. **atzinīgi vērtē** Komisijas priekšlikumu uzlabot eurozonas līdzsvaru, jo līdz šim tā galvenokārt ir bijusi vērsta uz stabilitāti un izaugsmi un sešu tiesību aktu kopumu. Komiteja arī aicina aizstāvēt ideju par pašreizējo EMS pilāru (ekonomikas, budžeta, banku un politikas pilāru) papildināšanu ar sociālo pilāru;
5. **apliecina**, ka šim jaunajam EMS sociālajam pilāram noteikti ir jābūt horizontālam, lai pilnīgāk tiktu ņemta vērā EMS ekonomiskās pārvaldības sociālā dimensija un ietekme. No tā ir atkarīga gan EMS veiksmīga darbība un dzīvotspēja vidējā un ilgākā termiņā, gan Eiropas integrācijas procesa leģitimitāte;
6. **atgādina**, ka nav iespējams nodrošināt optimālu vienotas valūtas zonas darbību, ja netiek ievērota zināma tās dalībvalstu ekonomikas simetrija, lai būtu iespējams maksimāli samazināt asimetrisku satricinājumu biežumu un to sekas; **uzskata**, ka šādu satricinājumu gadījumā ir pierādījies sociālās konkurences risks starp dalībvalstīm un ka kopš 2007. un 2008. gada, īpaši nodarbinātības jomā, ir sākusi veidoties polarizācija starp centru un perifēriju;
7. **apliecina**, ka sociālās dimensijas padziļināšanas mērķis ir mazināt sociālās konkurences risku, ko var izraisīt atteikšanās no tādiem ekonomikas pielāgošanas instrumentiem kā maiņas kurss vai nodokļu politikas regulējums Eiropas līmenī, un kompensēt krīzes un taupības politikas negatīvās sekas;
8. **ir pārliecināta**, ka EMS leģitimitātes trūkumu varēs novērst tikai tad, ja Eiropas pilsoņi būs pārliecināti, ka tajā tiek aizstāvēts arī sociālā progress princips un ka nodarbinātība un sociālās normas netiek uzskatītas tikai par makroekonomiskās pielāgošanās procesa sekundāriem mainīgajiem;
9. **uzsver**, ka gandrīz visi svarīgākie sociālie rādītāji ir pārsnieguši nekad agrāk nepieredzētu līmeni. Tas attiecas gan uz jauniešu bezdarbu, kas sasniedz 23 % no kopējā ilgtermiņa bezdarbnieku skaita, kurš lielākajā daļā dalībvalstu ir pieaudzis, gan uz tiem Eiropas iedzīvotājiem, kam draud sociāla atstumtība un kuru īpatsvars pašlaik ir 25 %;
10. **uzsver**, ka krīze ir apturējusi konverģences procesu, kas raksturoja reģionālo IKP uz vienu iedzīvotāju un bezdarba līmeni ES, un ka pašlaik sociālā nelīdzsvarotība EMS dalībvalstīs palielinās ātrāk nekā pārējās ES dalībvalstīs, ierobežojot EMS ekonomikas izaugsmi un mazinot tās dalībvalstu politisko stabilitāti;
11. **secina**, ka eurozonu negatīvi ietekmē ne vien valstu budžeta deficīts, bet arī dalībvalstu un reģionu sociālās un teritoriālās kohēzijas atšķirības, un ka EMS sociālo dimensiju tiešām nevar uzskatīt par mazāk nozīmīgu kā ekonomikas politikas nostādņu koordināciju. Galvenā uzmanība būtu jāpievērš strukturālu problēmu novēršanai;
12. **uzstāj**, ka EMS sociālās dimensijas ietvaros vajadzētu aizsargāt pašreizējo nacionālo sociālo modeļu atšķirības un nodrošināt tiem līdzspastāvēšanu, un **atgādina**, ka tās mērķis nav īstenot saskaņošanu sociālajā jomā, bet gan saglabāt principu “vienoti daudzveidībā”;

13. **aicina** eurozonas sociālās dimensijas padziļināšanu īstenot, balstoties uz pastiprinātas sadarbības loģiku, dodot iespēju līdzās pašreizējām EMS dalībvalstīm iesaistīties arī tām valstīm, kas apņēmušās to izdarīt atbilstoši Līgumam, kā arī citām Eiropas Savienības dalībvalstīm, ja rodas nepieciešamība padziļināt sociālo dimensiju visas Eiropas Savienības mērogā;

14. **pauž pārliecību**, ka ES uzdevums drīzāk ir stiprināt pamattiesības un sociālās politikas mērķus un ieviest visā ES juridiski saistošus minimālos standartus, ņemot vērā dalībvalstu rīcības spējas sociālās politikas jomā;

15. **atkārtoti aicina** Eiropas pusgadā uzlabot ekonomikas un sociālās politikas koordināciju starp Eiropas un valstu līmeni un **aicina** šajā koordinēšanā plašāk iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības ⁽¹⁾;

16. **uzstāj**, ka, īstenojot sociālās politikas koordināciju, ir jā rūpējas, lai tiktu atbalstīts vietējo pašvaldību darbs atbilstošas nodarbinātības un sociālās politikas īstenošanā. Šāda pieeja ietver nepieciešamību pievērsties specifiskām teritoriālām problēmām šajās jomās, un ir jāvienkāršo paraugprakses apmaiņa vietējā un reģionālā mērogā;

17. **atbalsta** Komisijas apņemšanos “sekmēt spēju pārraudzīt EMS nodarbinātības un sociālās jomas dinamiku”, “mobilizēt ES rīcību un finansējumu bezdarba un sociālās spriedzes iedarbīgai un ilgtspējīgai novēršanai”, “attiecībā uz atbildību un ekonomisko disciplīnu spertos soļus kombinēt ar ciešāku solidaritāti un finansiālo palīdzību”, “mazināt esošos šķēršļus darba ņēmēju pārrobežu mobilitātei” un “pastiprināt sociālā dialoga lomu”;

18. **atkārtoti aicina** Komisiju padziļināti pievērsties publisko izdevumu kvalitātes jautājumam, īpaši izskatīt *kārtējo izdevumu un investīcijām paredzēto izdevumu* nodalīšanas iespēju budžeta deficīta aprēķināšanas nolūkā, lai netiktu likti šķēršļi tiem publiskajiem ieguldījumiem, kas rada neto ienākumus ilgtermiņā;

19. **uzskata** arī, ka budžeta deficīta aprēķināšanā sociālie ieguldījumi būtu jāņem vērā, piemērojot koeficientu;

Īpašas piezīmes

Tablo ar galvenajiem rādītājiem nodarbinātības un sociālajā jomā

20. **atbalsta** Komisijas nodomu ieviest jaunu tablo ar galvenajiem rādītājiem nodarbinātības un sociālajā jomā un iekļaut jaunus sociālos un nodarbinātības rādītājus makroekonomiskās nelīdzsvarotības pārraudzības procedūrā un brīdināšanas mehānismā;

21. **uzskata**, ka šāda mehānisma ieviešana sociālo atšķirību noteikšanai eurozonā iezīmē virzību uz solidāru integrāciju un aizsākumu tāda līdzsvara nostiprināšanai, kam jāpastāv starp ekonomikas un sociālās politikas nostādnēm atbilstoši Eiropas pusgamam;

22. **tomēr pauž nožēlu**, ka Komisijas piedāvāto rādītāju spektrs ir pārāk šaurs, lai pilnībā novērtētu sociālo stāvokli un tā attīstību dalībvalstīs, un ka ierosināto rādītāju izvēle nav pietiekami pamatota. Komiteja aicina Komisiju sniegt sīkāku pamatojumu, lai Komiteja varētu paust savu galīgo nostāju par piemērotākajiem rādītājiem;

23. ierosina sociālo rādītāju kopuma izstrādē ņemt vērā arī personas, kas pārsniegušas 65 gadu vecumu, t.i., pensionārus, jo dažās dalībvalstīs tie veido trūcīgo kategorijas būtisku daļu;

24. **iesaka** Komisijai sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām sīkāk izstrādāt sociālo tablo, lai iekļautu tajā vietējā, reģionālajā un valstu līmenī esošos rādītājus un, ja nepieciešams, arī papildu rādītājus, piemēram, bērnu nabadzības rādītājus, pienācīgas kvalitātes nodarbinātības indeksu un minimālā ienākuma indeksu, un datus izteikt gan statistiski, gan monetāri (piemēram, norādot, cik izmaksā personas, kas nestrādā, nemācās un neapgūst arodu (NEET), rezultātus izsakot procentos no IKP), lai gūtu precīzāku priekšstatu par sekām, kādas būs sociālajām perspektīvām ekonomikas un nodarbinātības jomā, kā arī lai konkrētizētu un pastiprinātu politisko lēmumu pieņemējiem paredzēto vēstījumu;

⁽¹⁾ RK rezolūcija “Reģionu komitejas prioritātes 2013. gadam, pamatojoties uz Eiropas Komisijas likumdošanas un darba programmu” (CDR2204-2012_00_00_TRA_RES).

25. **ierosina** izvēlētos rādītājus un īpaši bezdarba, *NEET* jauniešu un jauniešu nodarbinātības, nabadzības riska līmeņa rādītājus papildināt arī dzimumu dimensiju, lai tajos gadījumos, kad sociālas grūtības atšķirīgi skar vīriešus un sievietes, varētu izstrādāt mērķtiecīgāku un līdz ar to arī efektīvāku politiku;

26. **iesaka** Komisijai ieguldīt papildu pūlībus, lai savlaicīgi apkopotu atbilstošus statistikas datus par rādītājiem, kas ietverti tablo. Tādējādi tiktu iegūta precīzāka informācija īsākā laikā;

27. **pauž bažas**, ka tablo, kas tiks veidots, apkopojot valstu datus, neatspoguļos iespējamās atšķirības reģionu līmenī, un tāpēc **iesaka** izmantot instrumentus, kas ir piemērotāki reģionālo un vietējo atšķirību noteikšanai ⁽²⁾;

28. **pauž nožēlu**, ka nav dota neviena skaitliski izteikta atsauce, kas tiks izmantota, lai noteiktu brīdināšanas līmeņus; **tāpēc uzsver**, ka pašlaik, kamēr Eiropas mērogā nav izveidots atzīts minimālās aizsardzības kopums un Komisijas paziņojumā nav ietverta neviena atsauce uz kopējiem sociāliem standartiem, nav iespējams paredzēt, kādi varētu būt šie Komisijas iecerētie līmeņi;

29. **uzskata**, ka brīdināšanas līmeņi noteikti ir jānosaka ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem;

30. **atgādina** Komisijai, ka tablo ir tikai statistikas instruments *a posteriori* un ka tas jāpapildina ar notiekošo sociālo pārmaiņu perspektīvu analīzi un prognozēm, lai varētu īstenot ne tikai korektīvus, bet arī preventīvus pasākumus;

31. **aicina** Komisiju precizēt, ka, apkarojot nelīdzsvarotību sociālajā jomā, nedrīkst automātiski noteikt sankcijas, ja tiek pārsniegts brīdināšanas līmenis. Šajā nolūkā ir jāizmanto konverģences veicināšanas mehānisms, kas balstīts uz kopējiem mērķiem, un jāveicina esošās paraugprakses piemēru apmaiņa;

32. tāpēc **aicina** Komisiju paskaidrot, kādi mehānismi tiks piemēroti, ja dalībvalsts pārkāpj noteikto brīdinājuma līmeni;

Nodarbinātības un darba ņēmēju mobilitātes pasākumu paātrināšana

33. **atzīst**, ka pašreizējos ekonomikas apstākļos darba ņēmēju mobilitātei EMS robežās ir izšķiroši svarīga nozīme, un tāpēc **uzstāj**, ka ir jārūpējas par ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes veicināšanu;

34. **piekrīt** Komisijas viedoklim, ka mobilu darba ņēmēju skaits Eiropā joprojām ir pārāk mazs, lai to varētu uzskatīt par īstu Eiropas darba tirgu, un atgādina, ka pilsoņiem, kas vēlētos iesaistīties mobilitātē, būtu nepieciešama precīzāka un kvalitatīvāka informācija, kā arī individuāla palīdzība;

35. **konstatē**, ka mērķtiecīgāka valodu mācīšana varētu palīdzēt mainīt attieksmi pret profesionālo mobilitāti. Līdztekus ārkārtīgi svarīgi ir arī izveidot mehānismus, lai veicinātu profesionālu stažēšanos un praksi, kas būtu paredzēta gan studentiem, gan strādājošiem, jo tādējādi varētu stimulēt mobilitāti Eiropas reģionos;

36. **aicina** Komisiju aktīvi pievērsties tam, lai novērstu šķēršļus darba ņēmēju pārrobežu mobilitātei Eiropas Savienībā. Tas īpaši attiecas uz juridiskiem šķēršļiem (piemēram, valstu sociālās apdrošināšanas sistēmu savietojamība) un praktiskiem šķēršļiem (piemēram, svešvalodu zināšanas, starpkultūru izglītība);

37. **uzsver**, ka ir svarīgi, lai *EURES* dienesta valstu koordinācijas aģentūras (kuras paredzēts veidot sākot no 2015. gada) iesaistītos ciešā sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kurām ir būtiska nozīme darba ņēmēju mobilitātes veicināšanā; norāda, ka *EURES* tīkla uzlabošana, to pārveidojot par Eiropas mēroga instrumentu darbā pieņemšanas, iekārtošanas un atbilstības pakalpojumu atbalstam, nedrīkst ierobežot vai aizstāt šā tīkla padomdevēja funkciju. Tieši pretēji – *EURES* darbība arī turpmāk galvenokārt jāorientē uz *EURES* tīkla padomdevēju pakalpojumiem tādos praktiskos jautājumos saistībā ar darbu un sociālo nodrošinājumu ārzemēs, kā, piemēram, bezdarbs, slimība, pagaidu darba īpatnības, reintegrācijas pasākumi, apdrošināšana invaliditātes gadījumā vai ja noticis nelaimes gadījums darbā, kā arī profesionālās tālākizglītības iespējas. *EURES* pārrobežu partnerībā padomdevēja funkcijai ir ļoti svarīga nozīme tieši pierobežas reģionos, un tā veicina mobilitāti;

⁽²⁾ RK atzinums "IKP un ne tikai: progresa novērtējums", (CdR 163/2010 fin).

38. **atzīst** tomēr, ka nav pamata pašlaik uz darba ņēmēju mobilitāti kā pietiekami spēcīgu līdzekli, ar ko būtu iespējams neitralizēt nelīdzsvarotību un asimetriskus satricinājumus eurozonā;

Lielāka solidaritāte ar pastiprinātu finansēšanas instrumentu palīdzību

39. **atgādina**, ka ir nepieciešams solidarizēties ar tām dalībvalstīm, kuras pašreizējā krīze ir skārusi vissmagāk, jo dalībvalstis ir savstarpēji atkarīgas ne vien no ekonomikas, bet arī no sociālā viedokļa;

40. **atbalsta** Komisijas priekšlikumu veidot rezultatīvākas aktīvas iekļaušanas stratēģijas, kā arī efektīvāk izmantot sociālo budžetu; balstoties, piemēram, uz Eiropas Sociālo fondu (ESF), būtu mērķtiecīgāk jāvirza Eiropas finansējums sociālajā jomā partnerattiecību nolīgumu ietvaros un saistībā ar darbības programmu izstrādi 2014.–2020. gadam; **atgādina**, ka RK ir pastāvīgi atbalstījusi arī jauno nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu, Eiropas Vistrūcīgāko personu atbalstīšanas fondu, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu un Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu;

41. **pauž nožēlu**, ka Komisijas priekšlikumi šajā jomā aprobežojas ar jau esošo instrumentu aktivēšanu, kuru mērķi un darbības joma ne vienmēr ir piemērots EMS specifiskai problemātikai; tāpēc Komiteja **iesaka**, lai Komisija risināmo jautājumu lokā ietver arī iespēju piemērot stimulējošus mehānismus EMS valstīm, lai tās varētu īstenot reformas, kas sekmētu stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanu un sociālās nelīdzsvarotības apkarošanu;

42. **precizē**, ka ar ekonomikas un sociālās politikas pārraudzības mehānismu palīdzību nekad nebūs iespējams likvidēt asimetriska satricinājuma risku dalībvalstu ekonomikas un rūpniecības specifisko īpašību dēļ;

43. **secina**, ka EMS būtu vajadzīgi īpaši instrumenti un mehānismi, lai ar preventīvu pasākumu palīdzību varētu novērst šos satricinājumus vai mazināt to ietekmi uz nodarbinātību un sociālo politiku dalībvalstīs;

44. **precizē**, ka universitātes ir izstrādājušas vairākus automātisko stabilizatoru pētījumus, scenārijus un tos modelējušas; **atgādina**, ka citas monetārās savienības zonas un, pirmkārt, ASV ir izveidojušas savus automātiskos stabilizatorus, kas ir apliecinājuši savu efektivitāti; **konstatē**, ka Komisija nav pietiekami dziļi izskatījusi šo jautājumu, pat ja šajā nolūkā ir jāgroza līgumi; tāpēc **aicina** Komisiju sagatavot zaļo grāmatu par automātiskajiem stabilizatoriem eurozonā, lai no pētījumiem, scenārijiem un modelēšanas piemēriem atlasītu tos, kurus varētu visveiksmīgāk pielāgot eurozonai;

45. **uzsver**, ka šajā saistībā asimetrisks šoka amortizācijas mehānisms var arī nebūt solidārs instruments vienpusējiem pārvēdumiem no centra uz perifēriju, bet var veidot tādu nodrošinājuma sistēmu, kuras mērķis ir aizsargāt visas EMS valstis pret kolektīvo neaizsargātību, kas saistīta ar eurozonu;

46. **atkārtoti** aicina Eiropas Komisiju padziļināti izvērtēt iespēju izveidot Eiropas Savienībā apdrošināšanas sistēmas bezdarba gadījumā, kas EMS līmenī varētu darboties kā automātisks stabilizators⁽³⁾. Šo sistēmu varētu balstīt uz īstermiņa bezdarba līmeni, ko īpaši spēcīgi ietekmē konjunktūras maiņa, un tādējādi tā varētu palīdzēt izvairīties no budžeta vienvirziena pārvēdumiem. Šādu sistēmu vajadzētu balstīt arī uz stingru noteikumu ievērošanu, piemēram, būtu jāīsteno aktīva bezdarba apkarošanas politika;

Sociālā un teritoriālā dialoga stiprināšana

47. **atzinīgi vērtē** Komisijas priekšlikumus, kuru mērķis ir uzlabot sociālo partneru iesaistīšanu ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinēšanā, kā arī Eiropas pusgadā;

48. aktīvi **aicina** Eiropas Komisiju ieguldīt līdzvērtīgus pūliņus vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanas nolūkā. Pašvaldību loma sociālās un nodarbinātības politikas īstenošanā ir ļoti svarīga, turklāt to unikālā pieredze un zināšanas palīdzētu precīzāk novērtēt EMS notiekošās sociālās pārmaiņas.

Briselē, 2014. gada 31. janvārī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽³⁾ RK atzinums “ES sociālo ieguldījumu pakete”, 20. punkts (ECOS-V-042, 9.10.2013.).

Reģionu komitejas atzinuma projekts “Priekšlikums ES pamatnostādņēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai

(2014/C 126/09)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. pozitīvi vērtē konsultācijas, ko Eiropas Komisija uzsākusi, lai pārskatītu pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai; tajās var piedalīties visas ieinteresētās puses un tikt pārstāvēti dažādi viedokļi. Vienlaikus pauž nožēlu, ka RK nav saņēmusi oficiālu atzinuma pieprasījumu un ka konsultāciju grafiks ir saspringts, proti, konsultācijas faktiski ilgst tikai 6 nedēļas;

2. ar gandarījumu atzīmē, ka Konkurences komisārs 2013. gada 7. novembrī sniedza sīku rakstisku atbildi uz iepriekšējo RK atzinumu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ⁽¹⁾, un pauž gandarījumu, ka Komisija jaunajā pamatnostādņu projektā iekļāvusi vairākus RK ieteikumus, to skaitā

i. noraidījusi jēdziena “grūtībās nonācis uzņēmums” attiecināšanu tikai uz uzņēmumiem, kuriem piemēro oficiālas maksātnespējas procedūras (projekta 2.2. nodaļa);

ii. vairāk ņēmusi vērā ar rīcību saistītus pasākumus, proti, darbības paplašināšanas izdevumu un iegādes aizliegumu, reklāmas aizliegumu, kā arī aizliegumu maksāt dividendes (projekta 86.-88. punkts);

iii. stingrākas prasības pārredzamības jomā, nosakot obligātu prasību publikot internetā visu informāciju, kas saistīta ar piešķirto atbalstu (projekta 101. punkts);

iv. paskaidrojusi grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai paredzētā valsts atbalsta mijiedarbību ar valsts atbalstu vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu (VTNP) sniegšanai, jo īpaši precizējot, ka “nosakot (...) sloga sadali, Komisija neņem vērā kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu, kas atbilst saderības prasībām VTNP nostādņēs” (106. punkts);

3. vēlreiz pauž pārliecību, ka valsts atbalsta mehānisma modernizācijas procesā jāpanāk tāda atbalsta aizliegšana, kas var reāli un būtiski ietekmēt iekšējo tirgu, un ka jāmazina birokrātijas slogs iesaistītajiem dalībniekiem;

4. pauž gandarījumu, ka Komisija atteikusies no mērķa kvantitatīvi un nediferencēti samazināt valsts atbalsta apjomu, taču uzskata, ka iesniegtais projekts nepietiekami apliecina to, ka “pārskatīšanā ņemta vērā arī (...) stratēģija “Eiropa 2020”” (projekta 5. punkts);

5. atzinīgi vērtē ierosinājumu ieviest jēdzienu “pārstrukturēšanas pagaidu atbalsts”. Komiteja prasa pagarināt šā atbalsta ilgumu līdz 18 mēnešiem, lai nodrošinātu finansējumu vismaz viena budžeta gada garumā.

6. atbalsta Komisijas priekšlikumu sagatavot turpmāk papildināmu sarakstu, kurā uzskaitītas sociālās problēmas vai tirgus nepilnības, kas pamato atbalstu kopīgu interešu mērķu sasniegšanai, tajā ietverot bezdarba līmeni, kas attiecīgajā reģionā pārsniedz vidējo ES vai dalībvalsts līmeni vai risku, ka varētu tikt pārtraukta kāda VTNP sniegšana (projekta 45. punkts). Prasa Komisijai precizēt, kāds ir atbilstīgs teritoriālais statistikas līmenis, lai izvērtētu šādas nepilnības.

⁽¹⁾ Reģionu komitejas 2013. gada 11. aprīļa atzinums “ES pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai” (CdR240-2013_AC)

7. pauž nožēlu par kategorisko apgalvojumu, ka “pašreizējos būtiska jaudas pārpalikuma apstākļos Eiropā un pasaulē valsts atbalsts grūtībās nonākušu tērauda nozares uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai nav pamatots” (projekta 15. punkts). Šāds vērtējums uzskatāms par tīri kvantitatīvu un īstermiņa vērtējumu, jo ES tērauda ražošanas nozares potenciāls meklējams tās pārorientēšanā uz specializētāku kvalitatīvu produkciju. Tāpat jāņem vērā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) pētījumā ietvertās prognozes par tērauda pieprasījuma pieaugumu no 1,4 miljardiem tonnu 2013. gadā līdz 2,3 miljardiem tonnu 2025. gadā. Šķiet, ka Komisijas vērtējums ir arī pretrunā ES tērauda rūpniecības rīcības plānam ⁽²⁾, kurā ieteikts, ka tērauda ražošanas nozares uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai saņemt valsts atbalstu saskaņā ar valsts atbalstam piemērojamiem noteikumiem. Tāpēc iesaka izstrādāt īpašas pamatnostādnes tērauda ražošanas nozarei;
8. attiecībā uz sloga sadali Komiteja atbalsta 1. variantu, jo tajā ierosināta elastīgāka pieeja, proti, paredzēts, ka akcionāru un kreditoru ieguldījuma apjomu nosaka, ņemot vērā zaudējumus, ko tie būtu cietuši maksātnespējas gadījumā (3.5.2. nodaļa). Vienlaikus atkārtoti prasa, lai pašu ieguldījuma apjoms būtu mazāks par 50 % no pārstrukturēšanas izmaksām, kā tas jau paredzēts pašreizējā kārtībā, ko piemēro vidēja lieluma uzņēmumiem;
9. atgādina par Komitejas ierosinājumu, ka apakšuzņēmēju vai uzņēmuma darbinieku līdzfinansējums būtu jāiekļauj pašu ieguldījuma aprēķinā, jo tas ir nepārprotami nošķirts no jebkāda veida atbalsta un liecina par uzņēmuma dalībnieku uzticēšanos uzņēmuma turpmākajai darbībai;
10. prasa samazināt atbalsta neatkārtotās termiņu no desmit līdz pieciem gadiem, kā tas darīts attiecībā uz primārajiem lauksaimniecības ražotājiem. Šā termiņa samazināšana līdz pieciem gadiem nodrošinātu saskaņotību ar darbību ilguma klauzulu, kas definēta spēkā esošās vispārējās struktūrfondu regulas 57. pantā, kurā noteikts, ka atbalsta summas var atgūt, ja ieguldījumu periods ir īsāks nekā pieci gadi vai MVU gadījumā – trīs gadi. Vēlreiz pauž vēlmi, lai struktūrfondos paredzētā “pārvietošanas aizlieguma” klauzula tiktu piemērota arī valsts atbalstam grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai;
11. vēlas noskaidrot, kāpēc nodaļā par grūtībās nonākušiem VTNP sniedzējiem Komisija nav paredzējusi iespēju piemērot sloga sadales 2. variantu (projekta 106. punkts);
12. pauž lielu nožēlu par Komisijas priekšlikumu, sīkāk nepaskaidrojot, pazemināt glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta shēmas maksimālo apjomu, ko piešķir vienam uzņēmumam līdz EUR 5 miljoniem, lai gan 2007. gadā noteiktais šāda atbalsta maksimālais apjoms bija EUR 10 miljoni, un RK prasīja to paaugstināt līdz EUR 15 miljoniem, lai ņemtu vērā inflāciju un citus būtiskus faktorus (tostarp ietekmi uz IKP un bezdarba līmeni);
13. aicina Komisiju sagatavot novērtējumu par noteikumiem, ko piemēro valsts atbalstam grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai citās ESAO dalībvalstīs.

Briselē, 2014. gada 30. janvārī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – Rīcības plāns konkurētspējīgai un ilgtspējīgai tērauda rūpniecībai Eiropā, COM(2013) 407.

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

105. PLENĀRĀ SESIJA 2014. GADA 30. UN 31. JANVĀRĪ

Reģionu komitejas atzinums “Priekšlikums Padomes Regulai par Eiropas Prokuratūras izveidi”

(2014/C 126/10)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija, iesniedzot priekšlikumu par Eiropas Prokuratūras izveidi, ierosinājusi visaptverošu regulējumu, lai īstenotu Lisabonas līgumu un varētu sākt kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem pret Eiropas Savienības finansiālajām interesēm. Priekšlikums paver iespēju sākt mērķorientētas debates;
2. atzinīgi vērtē priekšlikuma mērķi kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vairākām dalībvalstīm un skar Eiropas Savienības finansiālās intereses, uzticēt pašas izveidotai iestādei, jo tad Eiropas Savienība, kurai pašai būtu juridiskas personas statuss un savi finanšu līdzekļi, nebūtu vairs atkarīga tikai no valstu kriminālvajāšanas struktūrām, un līdz šim tās rīcībā nav bijuši šādi pašas interešu aizsardzības mehānismi;
3. atzinīgi vērtē šo mērķi arī tāpēc, ka konsekventa kriminālvajāšana par krāpšanu un ļaunprātīgu rīcību veicina nodokļu godīgu maksāšanu un tāpēc uzlabo arī Eiropas Savienības un dalībvalstu finanšu stāvokli;
4. uzsver, ka tieši vietējās un reģionālās pašvaldības ir īpaši ieinteresētas, lai Eiropas Savienības finansiālās intereses tiktu efektīvi aizsargātas, jo būtisks skaits apkarojamo noziedzīgo nodarījumu ir saistīts ar struktūrfondu izmantošanu un Eiropas finansiālā atbalsta līdzekļu efektīvai un mērķorientētai izlietošanai ir ļoti liela nozīme vietējo un reģionālo pašvaldību īstenotajos veicināšanas pasākumos;
5. uzsver, ka reģioni noteikti ir jāpasargā no (ekonomiska) kaitējuma un Eiropas atbalsta līdzekļu nelikumīga izmantošana apņēmīgi jāapkaro;
6. ļoti atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu, ka paredzēts uzlabot tiesību normu piemērotāju apmācību un tālāko izglītību, lai nodrošinātu efektīvu kriminālvajāšanu par attiecīgajiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
7. nesaskata būtiskus iebildumus no subsidiaritātes viedokļa LESD 86. panta izpratnē attiecībā uz to, lai piešķirtu Eiropas Prokuratūrai pilnvaras veikt kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas vērsti pret ES interesēm, neraugoties uz radīto ietekmi uz valstu suverenitāti vienā no jutīgākajām jomām;
8. šajā sakarā pieņem zināšanai bažas, ko saistībā ar subsidiaritātes uzraudzību izteikuši valstu parlamenti, parādoties “dzelteno kartīti”, kas uzliek Komisijai par pienākumu no jauna pārskatīt savu priekšlikumu un vajadzības gadījumā to pārstrādāt; uzsver, ka paustās bažas daļēji attiecas uz subsidiaritātes jautājumiem, daļēji ir saistītas ar kritiku par ierosināto pasākumu un procedūru proporcionalitāti;
9. atzīmē, ka valstu/reģionālās tiesībaizsardzības iestādes jau patlaban atbild par kriminālvajāšanu attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem pret Eiropas Savienību, un tāpēc uzsver savu interesi un gatavību uzņemties aktīvu lomu pārējā procesā;

10. atzīmē, ka Komisijas paziņojumā ir atbildēts uz valstu parlamentu un palātu uz pamatotajiem atzinumiem⁽¹⁾; atgādina Komisijai tās pienākumu tiesību aktu priekšlikumos iekļaut ziņojumu par atbilstību subsidiaritātes un proporcionālītātes principiem un aicina visiem procesā iesaistītajiem savlaicīgi darīt pieejamus atbilstošus un izsmeļošus pamatojumus. RK norāda, ka Komisija šajā paziņojumā, izvērtējot dalībvalstu pasākumu pietiekamību, nav atbilstoši ņēmusi vērā reģionālo un vietējo dimensiju. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 3. punktā noteikto subsidiaritātes principu ir nodalīts centrālais, reģionālais un vietējais līmenis, tāpēc RK aicina Komisiju turpmāk atbilstoši ņemt vērā subsidiaritātes reģionālo un vietējo dimensiju;

Likumdošanas procedūra

11. uzsver, ka Eiropas Savienības finansiālās intereses ir jāaizsargā visās dalībvalstīs bez izņēmuma, tāpēc pārvalstiska sistēma un institūcija var sniegt pievienoto vērtību salīdzinājumā ar atsevišķu valstu īstenotu tiesībsargāšanu;

12. turklāt atzīmē, ka vislielākā pievienotā vērtība Eiropas Prokuratūras izveidei būtu tad, ja tajā piedalās visas dalībvalstis, nevis tikai dažas, tā kā Eiropas Savienības finansiālās intereses jāaizsargā visās dalībvalstīs bez izņēmuma;

13. tāpēc pauž nožēlu, ka Eiropas Prokuratūras izveide ciešākas sadarbības veidā varētu radīt ievērojami augstākas izmaksas dalībvalstīs, jo būtu jāsaņem un jāpaplašina esošās struktūras (Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), Eurojust);

14. atzīmē, ka dažu valstu parlamenti ir izvirzījuši ar subsidiaritāti saistītus iebildumus, un sagaida, ka šie iebildumi tiks risināti priekšlikuma turpmākās virzības gaitā;

Izveide un struktūra

15. principā atbalsta Komisijas priekšlikumā ierosināto koncepciju, kas paredz izveidot centralizētu Eiropas Prokuratūras struktūru, kas varētu dalībvalstīs deleģēt prokurus, kuri kā ES pilnvarotie prokurori īstenotu divējādu funkciju, nodrošinot tiesībsargāšanu gan Eiropas Savienības, gan tās dalībvalstu vārdā;

16. tomēr iesaka papildināt priekšlikumu tādējādi, ka katrai dalībvalstij Eiropas Prokuratūras mītnē ir vismaz viens valsts/reģionālais pārstāvis, lai izmeklēšanas norīšu un darbību gaitā varētu izmantot valstu/reģionālās specializētās zināšanas valodu un juridiskajā aspektā;

17. atzinīgi vērtē to, ka pieredzējuši valstu/reģionu pilnvarotie Eiropas pilnvarotie prokurori ar izpratni par vietējiem apstākļiem atbildēs par kriminālvajāšanu sarežģītās lietās, lai kriminālvajāšana tiktu veikta ātri un sekmīgi;

18. atzinīgi vērtē to, ka priekšlikumā attiecībā uz Eiropas Prokuratūras norādījumiem Eiropas pilnvarotajiem prokuroriem ir ņemts vērā, ka Eiropas pilnvarotie prokurori ir arī valstu prokurori, un paredzēts, ka Eiropas Prokuratūra savos norādījumos ņems vērā valstu/reģionālo tiesībsargājošo iestāžu intereses;

Sadarbība starp Eiropas Prokuratūru un tiesu iestādēm dalībvalstīs

19. uzsver, ka ir nepieciešama cieša un uzticības pilna sadarbība starp valstu/reģionālajām tiesībsargāšanas iestādēm un Eiropas Prokuratūru, lai izmeklēšanas darbības tiktu veiktas sekmīgi un ar izpratni par reģionālajām procedūrām un apstākļiem;

20. norāda, ka Eiropas Prokuratūras kompetences attiecībā uz konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas vērsti pret Eiropas Savienības interesēm vai ar tām ir cieši saistīti, būtu jāierobežo, ņemot vērā izteiktos iebildumus saistībā ar subsidiaritātes problēmām;

21. lai precīzi un nepārprotami nodrošinātu noteikumu un procedūru juridisko skaidrību, iesaka ierosinātās regulas pielikumā norādīt noziedzīgos nodarījumus, kuri ietilpst Eiropas Prokuratūras kompetencē;

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un valstu parlamentiem par priekšlikuma Padomes Regulai par Eiropas Prokuratūras izveidi pārskatīšanu, ņemot vērā subsidiaritātes principu, saskaņā ar Protokolu Nr. 2, COM (2013)851

22. uzskata, ka ir svarīgi, lai izmeklēšana būtu ātra un efektīva, un ka būtu lietderīgi risināt līdzšinējos procesuālos trūkumus, vēršoties pie dalībvalstīm ar aicinājumu pastiprināt pašām savus centienus, īstenojot kriminālvajāšanu krāpšanas un ļaunprātīgas izmantošanas apkarošanas jomā;

23. uzskata, ka priekšlikums piešķirt Eiropas Prokuratūrai ekskluzīvu kompetenci attiecībā uz kriminālvajāšanu par nodarījumiem pret Savienības interesēm ir pārāk tālejošs, un iesaka noteikt dalībvalstīm un Eiropas Prokuratūrai paralēlu kompetenci, vienlaikus paredzot iespēju Eiropas Prokuratūrai pārņemt izmeklēšanu (atsauce), ja valstu prokurori jau veic izmeklēšanu, un ir skartas Eiropas Savienības finansiālās intereses;

Eiropas kriminālprocess – tiesiskuma standartu un pamattiesību aizsardzība

24. uzsver nepieciešamību likumdošanas procesā aizsargāt tiesiskuma standartus, pamattiesības un esošās valstu tiesības, kas paredzētas attiecībā uz kriminālprocesa dalībniekiem;

25. uzsver, ka Eiropas Prokuratūras pilnvarās un darbībās būtu jāievēro Eiropas pamattiesības, kas izriet no Eiropas Savienības Pamattiesību hartas, Eiropas Cilvēktiesību konvencijas un dalībvalstu konstitucionālajām tradīcijām;

26. uzsver, ka dalībvalstīm šās regulas piemērošanā būtu jāievēro arī pašām savas pamattiesības un Eiropas Cilvēktiesību konvencija (ECHR), ciktāl tas ir saistīts ar pašu valstu tiesību aktu piemērošanu;

27. šajā sakarā uzskata, ka būtu jānodrošina pienācīgs regulējums attiecībā uz Eiropas Prokuratūras veikto personas datu un informācijas nodošanu atbildīgajām iestādēm dalībvalstīs, lai veiktu kriminālvajāšanu un novērstu noziedzīgus nodarījumus, vai arī, lai novērstu tiešus un nopietnus draudus sabiedrības drošībai, nodrošinot, ka tiek ņemtas vērā datu aizsardzības prasības, ko paredz direktīvas projekts par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu un atklātu noziedzīgus nodarījumus, kā arī īstenotu kriminālvajāšanu un sodu izpildi, un prasības attiecībā uz datu brīvu apriti (COM (2012) 10 final);

28. uzskata, ka attiecībā uz personas datu nodošanu un apstrādi apmaiņā starp Eiropas Prokuratūru un dalībvalstīm ir piemērojams standarts, kas noteikts ar Padomes 2008. gada 27. novembra Pamatlēmumu 2008/977/JI par personas datu aizsardzību; vienlaikus norāda, ka tomēr nevajadzētu izslēgt turpmākus aizsardzības pasākumus;

29. uzskata, ka ir svarīgi ar atbilstoša regulējuma palīdzību nodrošināt, ka kriminālprocesā iesaistīto dalībvalstu sniegtā informācija un personas dati netiek nodoti trešām valstīm, starptautiskām organizācijām vai citām trešajām personām, ja vien iestādes, kas to ir sniegušas, ir devušas savu tiešu piekrišanu;

30. uzskata, ka ir steidzami nepieciešams minētajā regulā paredzēt Eiropas Prokuratūrai atsevišķas būtiskas iejaukšanās pilnvaras izmeklēšanas darbību veikšanā, no vienas puses, un minimālo procesuālo standartu aizsardzību, no otras puses;

31. šajā sakarā uzskata, ka visas ar būtisku iejaukšanos saistītas izmeklēšanas darbības būtu jāuzrauga tiesnesim un ka pierādījumu pieļaujamība būtu ierobežojama attiecībā uz Eiropas Prokuratūras virzītajiem procesiem;

32. norāda, ka saskaņā ar priekšlikumu Eiropas Prokuratūras atbildība beigsies līdz ar spriedumu spēkā stāšanos un ka priekšlikums nesatur regulējumu attiecībā uz spriedumu izpildi, kam būs vajadzīgi atbilstoši noteikumi;

33. iesaka noteikt regulējumu attiecībā uz procesuālajām un nolēmumu izpildes izmaksām;

34. uzskata, ka "jauktos" gadījumos, kad ir radīts arī kaitējums dalībvalsts vai cita dalībvalstij piederīga tiesību subjekta finansiālajām interesēm, izmeklēšanu noslēdzot ar vienošanos procesuālās ekonomijas labad, būtu vajadzīga ne tikai aizdomās turamā, bet arī attiecīgās dalībvalsts piekrišana;

35. uzskata, ka gadījumos, kad lieta tiek izbeigta, piemērojot naudas sodu, šī soda nauda būtu nododama valstij, kurā attiecīgā lieta tikusi ierosināta;

36. uzskata, ka ir svarīgi, lai cietušajām personām, kurām kriminālvajāšanas rezultātā ir radīts kaitējums, būtu iespēja celt prasību saskaņā ar tās dalībvalsts materiālajām un procesuālajām tiesību normām, un tajā dalībvalstī, kurai tās ir piederīgas.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

6. panta 2. punkts, 2. teikums (un jauns 3. teikums)

Pamatojums

Katrai dalībvalstij Eiropas Prokuratūras mītnē ir jānodrošina vismaz viens valsts/reģionālais pārstāvis, lai izmeklēšanas norišu un darbību gaitā varētu izmantot valstu/reģionālās specializētās zināšanas valodu un juridiski tehniskajā aspektā.

2. grozījums

9. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Atlases pamatā ir atklāts kandidātu konkurss, paziņojumu par to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, pēc konkursa Komisija, vienojoties ar Eiropas prokuroru, sagatavo un iesniedz kandidātu sarakstu Eiropas Parlamentam un Padomei, atspoguļojot dalībvalstu demogrāfisko līdzsvaru un ģeogrāfisko diapazonu.	Atlases pamatā ir atklāts kandidātu konkurss, paziņojumu par to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, pēc konkursa Komisija, vienojoties ar Eiropas prokuroru, sagatavo un iesniedz kandidātu sarakstu attiecībā uz katru dalībvalsti Eiropas Parlamentam un Padomei, atspoguļojot dalībvalstu demogrāfisko līdzsvaru un ģeogrāfisko diapazonu.

Pamatojums

Eiropas prokurora vietnieku izraudzīšanas procedūra būtu jāgroza, lai atspoguļotu priekšlikumu iecelt vismaz pa vienam vietniekam no katras dalībvalsts (1. grozījums).

3. grozījums

29. panta 1. punkts, 2. teikums (un jauns 3. teikums)

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ja aizdomās turētā persona tam piekrīt, viņš naudas soda summu samaksā Savienībai.	Ja aizdomās turētā persona tam piekrīt, viņš naudas soda summu samaksā Savienībai. Gadījumos, kad noziedzīgā nodarījuma rezultātā ir radīts arī kaitējums dalībvalsts vai cita dalībvalstij piederīga tiesību subjekta finansiālajām interesēm, ir nepieciešama ne tikai aizdomās turamās personas, bet arī attiecīgās dalībvalsts piekrišana. Savienība pārskaita attiecīgo summu dalībvalstij (-īm) proporcionāli tam, kādā mērā tās vai to kriminālvajāšanas vai tiesu iestādes ir vai ir bijušas iesaistītas konkrētajā lietā. Ja ir vairāk nekā viena dalībvalsts, attiecīgo summu sadala konkrēto dalībvalstu starpā proporcionāli to kriminālvajāšanas un tiesu iestāžu līdzdalības pakāpei.

Pamatojums

Gadījumos, kad ir radīts arī kaitējums dalībvalsts vai cita dalībvalstij piederīga tiesību subjekta finansiālajām interesēm, izmeklēšanu noslēdzot ar vienošanos procesuālās ekonomijas labad, būtu vajadzīga ne tikai aizdomās turamā, bet arī attiecīgās dalībvalsts piekrišana. Šādos gadījumos cietušajām dalībvalstīm vai tām piederīgajiem tiesību subjektiem ir jādod iespēja paust savu nostāju attiecībā uz lietas izbeigšanu.

Tā kā bieži vien kriminālprocesā nozīmīga loma ir tiesībsardzības un tiesu iestādēm dalībvalstīs, būtu pamatoti tām piešķirt proporcionālu daļu no jebkuriem ieņēmumiem, ko tās rada.

4. grozījums

69. panta 3.a (jauns) un 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
—	(3.a) Cietušās personas, kurām kriminālvajāšanas rezultātā ir radīts kaitējums, var celt prasību saskaņā ar tās dalībvalsts materiālajām un procesuālajām tiesību normām, un tajā dalībvalstī, kurai tās ir piederīgas.
(4) Turklāt 3. punkts attiecas uz kaitējumu, kas radies Eiropas pilnvarotā prokurora kļūdas dēļ, veicot savus pienākumus.	(4) Turklāt 3. un 3.a punkts attiecas uz kaitējumu, kas radies Eiropas pilnvarotā prokurora kļūdas dēļ, veicot savus pienākumus.

Pamatojums

Neraugoties uz atšķirīgo terminoloģiju, 69. panta 3. un 4. punktu var interpretēt tādējādi, ka patstāvīgas prasības var rasties neatkarīgi no tā, vai ir vaina. Nav pamatoti prasīt kriminālvajāšanas dēļ cietušām personām atsaukties uz viņām nepazīstamiem tiesību aktu kopumiem un vērsties Eiropas Tiesā. Tāpēc ir nepieciešams, lai cietušajām personām, kurām kriminālvajāšanas rezultātā ir radīts kaitējums, būtu iespēja celt prasību saskaņā ar tās dalībvalsts materiālajām un procesuālajām tiesību normām, un tajā dalībvalstī, kurai tās ir piederīgas.

Briselē, 2014. gada 30. janvārī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Priekšlikums regulai, ar ko groza regulu par atkritumu sūtījumiem”

(2014/C 126/11)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. uzskata, ka atkritumu sūtījumi ir viena no svarīgākajām atkritumu tiesiskā regulējuma jomām, kurā nepieciešama stingrāka īstenošana. Dažās dalībvalstīs atkritumu sūtījumus kontrolē pienācīgi, taču citās tā nav, un rezultātā ir vērojama tā sauktā “cilpošana pa ostām” (“port hopping”). Skaidri pierādījumi liecina par nelikumīgiem atkritumu sūtījumiem, kas ir tieši pretrunā Bāzeles konvencijai un atkritumu sūtījumu regulai (ASR), it īpaši bīstamo atkritumu (piemēram, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu jeb EEIA) eksportēšana ārpus ESAO it kā atkārtotas izmantošanas nolūkos, vai nebīstamu atkritumu nosūtīšana uz jaunattīstības valstīm, lai tos apglabātu vai apstrādātu tādā veidā, kas kaitē videi;

2. norāda, ka IMPEL-TFS ⁽¹⁾ un 22 dalībvalstu kopinspekcijās no 3 454 sūtījumiem 863 sūtījumos konstatēti pārkāpumi, proti, neatbilstības rādītājs ir 25 %;

3. uzsver, ka atkritumu sūtījumu regulas (ASR) efektīva īstenošana palīdzētu

— gūt finansiālu labumu, jo ietaupītos izmaksas par sakopšanu un atkritumu atpakaļsūtīšanu;

— Eiropas un starptautiskā līmenī nodrošināt vienlīdzīgu konkurenci attiecībā uz augstiem pārstrādes standartiem;

— novērst smagas ekoloģiskas sekas un būtisku ietekmi uz veselību, ko galamērķa valstīs rada nelikumīgu atkritumu sūtījumu izgāšana vai apstrāde standartiem neatbilstošās iekārtās;

— Eiropas Savienībā veicināt kvalitatīvu šķirošanu un pārstrādi, arī bīstamajiem atkritumiem, tādējādi dodot ieguldījumu ES Resursu efektivitātes iniciatīvas mērķu sasniegšanā, veicinot tautsaimniecības izaugsmi un stimulējot darbvieta radīšanu ES atkritumu pārstrādes nozarē;

— novērst vērtīgu otrreizējo izejvielu nelikumīgu eksportu, kas traucē sasniegt ES Izejvielu iniciatīvas mērķus;

— izpildīt skaitliskos ES rādītājus attiecībā uz savākšanu, reģenerāciju un pārstrādi (piem., EEIA, Direktīvā par nolietotiem transportlīdzekļiem (ELV direktīvā), Iepakojuma direktīvā un Bateriju direktīvā minētos);

4. par lietderīgu uzskata priekškontroli atkritumu radītāju un savācēju objektos, jo tādējādi tiktu mazināts slogs ostām;

5. uz stingru un aktīvu sadarbību aicina atkritumu apsaimniekošanas un resursu pārvaldības nozari, jo nelikumīgu sūtījumu ierobežošana dotu labumu ES apstrādes uzņēmumiem, kas izmanto videi nekaitīgas metodes;

6. norāda uz ierosināto grozījumu sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, proti, 90 % no ieinteresētajām personām pauž atbalstu ES tiesību akta pieņemšanai atkritumu sūtījumu jomā;

Atkritumu sūtījumu inspekciju plānošana

7. atzinīgi vērtē obligātos inspekciju plānus, tostarp vienotu ES definīciju obligātajam saturam, kas ierosināti, lai visās dalībvalstīs inspekcijas plānotu regulāri un saskaņoti. Pienācīga inspekciju plānošana palīdzēs iestādēm inspekcijas veikt efektīvāk;

8. norāda, ka nepietiekama izpilde vienā dalībvalstī var sagādāt papildu darbu un izmaksas citā dalībvalstī; tāpēc izstrādāt saskaņotas inspicēšanas procedūras un uzlabot pārrobežu sadarbību un zināšanu apmaiņu ir kopīgu interešu jautājums;

⁽¹⁾ Vides tiesību aktu īstenošanas un izpildes tīkls (IMPEL), pārrobežu atkritumu sūtījumi.

9. atgādina, ka inspekciju plāni ir viens no galvenajiem elementiem *IMPEL* atkritumu sūtījumu inspicēšanas pamatnostādņēs⁽²⁾, taču brīdina, ka, norīkojot personālu inspekciju plānošanai, nedrīkst mazināt inspekciju veikšanai pieejamo darbinieku skaitu;
10. atbalsta priekšlikumu noteikt, ka inspekciju plāni aptver visu attiecīgās dalībvalsts ģeogrāfisko teritoriju, taču ierosina tekstu papildināt tā, lai tos varētu īstenot reģionālajā līmenī;
11. uzsver, ka saskaņā ar līdzšinējo paraugpraksi plānos jāparedz arī izmērāmi mērķuzdevumi, lai lēmumu pieņemēji varētu novērtēt darbības rezultātus;
12. stingri atbalsta nostādni, ka inspekciju plānos jāietver arī konkrētu atkritumu plūsmu un nelikumīgo sūtījumu avotu riska novērtējums, kura pamatā ir policijas iestāžu izmeklēšanas dati, un mudina kompetentās iestādes šai ziņā ņemt vērā *IMPEL* ieteikumus, lai varētu precīzāk noteikt prioritātes to ierobežoto resursu izmantošanā, kas paredzēti inspekcijām;
13. atbilstīgi *IMPEL* ieteikumiem uzskata, ka inspekciju plānos būtu jāietver arī ūdensceļu transports;
14. aicina Komisiju izstrādāt konversijas tabulu starp muitas kodeksiem un atkritumu kodeksiem, lai starptautisko tarifu kodeksus, ko izmanto muitas iestādes, var izmantot, izvēloties augsta riska sūtījumus inspekcijai;

Inspekciju plānu publiskošana

15. pievienojas Padomes paustajām bažām⁽³⁾, ka inspekciju plānu publiskošana var dot priekšrocības tiem, kuri iesaistīti nelikumīgā atkritumu sūtīšanā. Tāpēc uzskata, ka inspekciju plāni būtu publiski jāpasludina, bet ne operatīvā līmenī;
16. norāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir pienākums rūpēties par saviem iedzīvotājiem un gādāt, lai materiāli, kas attiecīgajā pašvaldībā izvietoti atkārtotai izmantošanai, pārstrādei, reģenerācijai vai apglabāšanai, tiktu apstrādāti, ievērojot vides un cilvēku veselības aizsardzības prasības. Ja iedzīvotājiem ir zināms par nelikumīgi nosūtītiem atkritumiem, kurus apstrādā videi kaitīgā veidā, viņi mazāk līdzdarbojas atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes sistēmās;
17. tāpēc mudina ik gadu publicēt ziņojumu par veiktajām inspekcijām, to rezultātiem un uzliktajiem sodiem, ja tādi ir;

Pierādīšanas pienākuma apvēršana

18. ir ļoti gandarīta par ierosinājumu, kurā nosūtītājam paredzēts uzlikt pienākumu pierādīt, ka atkārtotai izmantošanai domātie materiāli tiešām ir pilnībā izmantojami. Tas attiecas uz elektriskām un elektroniskām iekārtām (bet ne uz EEIA) un uz automašīnām (bet ne uz ELV). Šāds apvērsts pierādīšanas pienākums varētu palīdzēt inspekcijas iestādēm identificēt gadījumus, kad nelikumīgi tiek eksportēti nefunkcionējoši materiāli, tas ir, atkritumi, kas citādi varētu nonākt standartiem neatbilstošā apstrādē vai pārstrādē ārpus ES. Lai nezaudētu vērtīgas izejvielas un lai trešās valstīs netiktu apdraudēta vide un cilvēku veselība, šādi objekti būtu jāapstrādā Eiropas apstrādes punktos;
19. atzinīgi vērtē ierosinājumu, ka gadījumā, ja reģenerācijai paredzēts sūtījums šķiet nelikumīgs, kompetentā iestāde var pieprasīt nosūtītājam pierādījumus par to, ar kādām metodēm, tehnoloģijām un standartiem sūtījums tiks apstrādāts tā galamērķī. Komiteja uzskata, ka šāda pieeja būtu jāpiemēro visiem sūtījumiem, uz kuriem attiecas ASR, un ka būtu jāpublisko ikviena pārstrādājama materiāla galamērķis, tādējādi palielinot pārredzamību un sabiedrības uzticēšanos atkritumu un resursu apsaimniekošanas sistēmai;

Elektroniska datu apmaiņa

20. atbalsta ierosmi pilnveidot elektronisku datu apmaiņu par atkritumu sūtījumiem, jo tādējādi varētu radīt drošu datubāzi elektroniskām sūtījumu deklarācijām, kurās norādītu materiāla piegādātāju, pārvadātāju, tirgotājus un galamērķi; uzsver, ka sagatavošanas posmā svarīga nozīme ir plašām konsultācijām ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām ieinteresētajām personām;

⁽²⁾ *IMPEL* (2012), "Doing the right thing for waste shipment inspections" ("Pareizā pieeja atkritumu sūtījumu inspekcijām").

⁽³⁾ Vides padome (2013. gada 14. oktobrī).

21. ir pārliecināta, ka šādai datubāzei jābūt pieejamai visām attiecīgajām publiskajām iestādēm (vides inspekcijas iestādēm, muitai, policijai) un ka tajā jāiekļauj inspekciju rezultāti, lai iestādes savas inspekcijas varētu veikt mērķtiecīgāk;

22. norāda, ka četras valstis jau izmanto elektronisku datu apmaiņu ziņošanai par atkritumiem⁽⁴⁾; tiek lēsts, ka, lietota visā ES, tā mazinātu administratīvo slogu un tādējādi ļautu uzņēmumiem gadā ietaupīt vismaz 40 miljonus *euro*⁽⁵⁾, turklāt visās dalībvalstīs to izmantot aicinājusi augsta līmeņa grupa ar administratīvo slogu saistītiem jautājumiem;

Citi jautājumi

23. atgādina, ka līdztekus ASR grozīšanai būtiski ir arī turpināt stiprināt *IMPEL*, nodrošinot pienācīgu ilgtermiņa finansiālo atbalstu, lai *IMPEL* tiktu sistemātiskāk izmantots salīdzinošas izvērtēšanas inspekcijās un lai tiktu izvēsta tā darbība labas prakses noteikšanā un apmaiņā, arī reģionālajā un vietējā līmenī⁽⁶⁾;

24. atkārtoti aicina Eiropas Komisiju nākt klajā ar vispārēju ES tiesiskā regulējuma sistēmu vides inspekciju un uzraudzības jomā, paredzot pārbaudes pilnvaras arī Eiropas Komisijai, atbalstīt vietējo un reģionālo pašvaldību lomu ES vides tiesību aktu īstenošanā, mazināt negodīgu konkurenci, kuras cēlonis ir inspekciju atšķirības vai to trūkums, un nodrošināt objektivitāti tiesiskajās darbībās⁽⁷⁾;

Subsidiaritāte, proporcionālitate un labāks regulējums

25. atgādina, ka vides politikas jomā kompetence ir gan Eiropas Savienībai, gan dalībvalstīm, tāpēc uz to attiecas subsidiaritātes princips;

26. norāda, ka atkritumu sūtījumi ir starptautiski un ka bez vienādas tiesību aktu īstenošanas un izpildes visās dalībvalstīs nebūs iespējams nedz nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, nedz kontrolēt draudus cilvēku veselībai un videi; tāpēc uzskata, ka ir jārikojas ES līmenī;

27. pieprasa, lai elektroniskās datu apmaiņas ieviešanā, Komisijai pieņemot deleģēto aktu, tiktu pilnībā ņemta vērā ietekme uz vietējo un reģionālo pašvaldību pilnvarām. Tāpēc, pirms nākt klajā ar deleģētu aktu, tieši jāapsprīdzas ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām vai to pārstāvjiem.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

COM(2013) 516 final, 1. panta 2. punkts – Regula (EK) Nr. 1013/2006, 26. pants, jauns 5. punkts

Pamatojums

Ir jāveic pienācīgas konsultācijas, kurās ekspertu līmenī iesaistāmas kompetentās vietējās un reģionālās pašvaldības. Pastāv vienots muitas kontaktpunkts deklarācijām un vienots kontaktpunkts jūrniecības jautājumos. Datim jābūt pieejamiem visām aģentūrām, kam tie ir vajadzīgi, piemēram, policijai, muitai, inspekcijas struktūrām un ostām.

⁽⁴⁾ Eiropas datu apmaiņa ziņošanai par atkritumiem (*EUDIN*).

⁽⁵⁾ Eiropas Komisijas augsta līmeņa neatkarīgu ieinteresēto personu grupa ar administratīvo slogu saistītiem jautājumiem (2009), augsta līmeņa grupas atzinums "Administratīvā sloga samazināšana. Prioritārā joma "Vide".

⁽⁶⁾ CdR1119/2012 fin.

⁽⁷⁾ CdR 593/2013 fin, CdR 1119/2012 fin, CdR164/2010 fin.

2. grozījums

COM(2013) 516 final, 1. panta 3.b) punkts – Regula (EK) Nr. 1013/2006, 50. pants, jauns 2.a punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentās iestādes sagatavo to inspekciju plānus, kuru mērķis ir pārbaudīt atbilstību šai regulai. Plāni aptver visu attiecīgās dalībvalsts ģeogrāfisko teritoriju un attiecas uz visām atkritumu sūtījumu inspekcijām saskaņā ar 2. punktu, ieskaitot uzņēmumu inspicēšanu, autotransporta un dzelzceļa transportlīdzekļu inspicēšanu un sūtījumu inspicēšanu ostās. Plāni ietver šādus elementus:	Dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentās iestādes sagatavo to inspekciju plānus, kuru mērķis ir pārbaudīt atbilstību šai regulai. Plāni <u>attiecīgos līmeņos</u> aptver visu attiecīgās dalībvalsts ģeogrāfisko teritoriju, <u>turklāt vairāku inspekciju plānu gadījumā tiek nodrošināta to koordinēšana</u>, un attiecas uz visām atkritumu sūtījumu inspekcijām saskaņā ar 2. punktu, ieskaitot uzņēmumu inspicēšanu, autotransporta un dzelzceļa transportlīdzekļu inspicēšanu un sūtījumu inspicēšanu ostās. Plāni ietver šādus elementus:
(1)(a) atkritumu sūtījumu inspekciju stratēģija un mērķi, norādot nepieciešamos cilvēkresursus, finansiālos resursus un citus resursus;	(a) atkritumu sūtījumu inspekciju stratēģija un mērķi <u>ar izmērāmiem mērķuzdevumiem</u> , norādot nepieciešamos cilvēkresursus, finansiālos resursus un citus resursus;
(2)(b) riska novērtējums par konkrētām atkritumu plūsmām un nelikumīgo sūtījumu avotiem, ņemot vērā izmeklēšanas datus, kas izriet, piemēram, no policijas izmeklēšanas un noziedzīgu darbību analīzes;	(b) riska novērtējums par konkrētām atkritumu plūsmām un nelikumīgo sūtījumu avotiem, ņemot vērā izmeklēšanas datus, kas izriet, piemēram, no policijas izmeklēšanas un noziedzīgu darbību analīzes;
(3)(c) prioritātes un apraksts par to, kā šīs prioritātes izraudzītas, pamatojoties uz stratēģijām, mērķiem un riska novērtējumu;	(c) prioritātes un apraksts par to, kā šīs prioritātes izraudzītas, pamatojoties uz stratēģijām, mērķiem un riska novērtējumu;
(d) informācija par plānoto inspekciju skaitu un veidu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas objektiem, autotransportu un dzelzceļa transportu un sūtījumiem ostās;	(d) informācija par plānoto inspekciju skaitu un veidu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas objektiem, autotransportu, <u>gaisa transportu, ūdensceļu transportu</u> un dzelzceļa transportu un sūtījumiem ostās, <u>pamatojoties uz riska novērtējumu un prioritātēm</u> ;
(e) katrai atkritumu sūtījumu inspicēšanā iesaistītajai iestādei uzticētie uzdevumi;	(e) katrai atkritumu sūtījumu inspicēšanā iesaistītajai iestādei uzticētie uzdevumi;
(f) sadarbības līdzekļi starp dažādām inspicēšanā iesaistītajām iestādēm un	(f) <u>efektīvas un rezultatīvas</u> sadarbības līdzekļi starp dažādām inspicēšanā iesaistītajām iestādēm; un
(4)(g) novērtējums par to, vai nepieciešama inspektoru apmācība tehniskos vai juridiskos jautājumos saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu un atkritumu sūtījumiem, un noteikumi par regulārām apmācības programmām.	(g) novērtējums par to, vai nepieciešama inspektoru apmācība tehniskos vai juridiskos jautājumos saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu un atkritumu sūtījumiem, un noteikumi par regulārām apmācības programmām;
	(h) <u>komunikācijas un atbilstības veicināšanas stratēģija, lai iesaistītu regulēto kopienu un sabiedrību kopumā, un</u>
	(i) <u>informācija par to, kā regulētā kopiena un sabiedrība kopumā var atbildīgajai aģentūrai ziņot par problēmām (ziņošanas kārtība).</u>

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Plānus izskata vismaz reizi gadā un vajadzības gadījumā atjaunina. Izskatīšanā novērtē, kādā mērā ir realizēti plāna mērķi un citi elementi.	Plānus izskata vismaz reizi gadā un vajadzības gadījumā atjaunina. Izskatīšanā novērtē, kādā mērā ir realizēti plāna mērķi un citi elementi.
Kompetentā iestāde plānus publisko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvu 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai ⁽⁸⁾ , 26. lpp.	Kompetentā iestāde plānus <u>plānu stratēģisko pārskatu</u> publisko, tostarp elektroniski , saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvu 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai ⁽⁹⁾ . <u>Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar šajā pantā minētajiem plāniem veikto inspekciju rezultāti, visi koriģējošie pasākumi, ko pēc šīm inspekcijām īsteno attiecīgās iestādes, nelikumīgos sūtījumos iesaistīto operatoru vārdi un informācija par uzliktajiem sodiem ir pastāvīgi pieejama sabiedrībai, arī elektroniski.</u>

Pamatojums

Dažās dalībvalstīs katrs reģions atbild par savu inspekciju plānu, tāpēc tie jākoordinē, lai tiktu aptverta visa ģeogrāfiskā teritorija. Izmērāmu mērķuzdevumu iekļaušana atbilstu līdzšinējai dalībvalstu paraugpraksi un palīdzētu lēmumu pieņēmējiem novērtēt inspekciju plānu efektivitāti. Atkritumus pārvadā arī pa ūdensceļiem un gaisa ceļiem, tāpēc tie ir jāietver dokumenta tekstā. Lai nodrošinātu atbilstību regulai par atkritumu sūtījumiem, ir jāiesaista atkritumu un resursu nozare, kā arī sabiedrība kopumā, un tām jābūt iespējai sabiedrības labā bez bailēm par iebiedēšanu vai draudiem ziņot attiecīgai aģentūrai par problēmām. Skaidri jānorāda, ka inspekciju skaits un veids jānosaka, pamatojoties uz riska novērtējumu un prioritātēm, kā minēts b) un c) punktā. Inspekciju rezultātu publiskošana ir nepieciešama, lai parādītu, ka regula ir īstenota, un lai saglabātu sabiedrības uzticēšanos atkritumu apsaimniekošanas sistēmai. Publicējams būtu vienīgi plānu stratēģiskais pārskats, jo precīzāka informācija var tikt izmantota, lai izvairītos no sūtījumu inspekcijām.

3. grozījums

Regula (EK) Nr. 1013/2006, 50. panta 5. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Komisija nav ierosinājusi grozīt Regulas (EK) Nr. 1013/2006 50. panta 5. punkta pašreizējo tekstu.	Ierosinājums grozīt Regulas (EK) Nr. 1013/2006 50. panta 5. punkta pašreizējo tekstu: Dalībvalstis sadarbojas, divpusēji vai <u>un</u> daudzpusēji, viena ar otru, lai veicinātu nelikumīgu sūtījumu novēršanu un atklāšanu. <u>Tās apmainās ar informāciju par atkritumu sūtījumiem un dalās zināšanās par īstenošanas pasākumiem. Šā mērķa sasniegšanai Komisija izveido kopēju platformu, kurā iesaistītas visas dalībvalstis.</u>

⁽⁸⁾ OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.

⁽⁹⁾ OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.

Pamatojums

Pašreizējā sadarbība ir brīvprātīga, un tajā neiesaistās nozīmīgas dalībvalstis. Cīnīties pret nelikumīgiem pārrobežu sūtījumiem var tikai tad, ja sadarbojas visas dalībvalstis, tāpēc jāizveido kopēja platforma.

Briselē, 2014. gada 30. janvārī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Tiesību aktu kopums NAIADES II”

(2014/C 126/12)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. **atzinīgi vērtē** tiesību aktu kopumu NAIADES II kā loģisku turpinājumu NAIADES I, kura pamatā bija pirmā integrētā pieeja ES līmenī ar mērķi attīstīt iekšzemes ūdensceļu transportu; Komiteja pilnībā atbalsta Komisijas centienus iekšzemes ūdensceļu nozari padarīt spēcīgāku un palielināt tās daļu kopējos pārvadājumos, izmantojot pilnu tās potenciālu;
2. **atbalsta** to, ka Komisija par prioritāru uzskata pārvadājumu novirzīšanu no autoceļiem uz dzelzceļu, iekšzemes ūdensceļiem un jūru, vienlaikus cenšoties panākt visu transporta veidu ārējo izmaksu internalizāciju;
3. **iesaka** attīstīt iekšējo ūdensceļu transporta nozari un uzskata, ka tā piedāvā līdzekļus, kas ļauj risināt uz ceļiem notiekošo sastrēgumu problēmu; Komiteja **uzskata**, ka, ņemot vērā nozares drošības rādītājus un ietekmi uz vidi, iekšzemes ūdensceļu transports ir uzticams, drošs un ilgtspējīgs pārvadājumu veids;
4. **uzsver** vietējo un reģionālo pašvaldību lomu zemes izmantošanā un pārvadājumu plānošanā, jo efektīva teritoriālā plānošana var sekmēt vairāku saimniecisko darbību apvienošanu, integrētu grupu izveidi, tādējādi mazinot vajadzību pēc transporta un izvēli virzot uz vairākveidu pārvadājumiem; turklāt **atzīst** transporta infrastruktūras nozīmi reģionālajā saimnieciskajā attīstībā un iekšzemes ostu lomu, tajās norisinoties aktīvai saimnieciskai darbībai, kā arī to, ka ūdensceļi palīdz mazināt sastrēgumus jūras ostās un citās transporta sistēmās; Komiteja **vēlas uzsvērt**, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir ievērojami izdevumi, tām attīstot un pārvaldot galvenos infrastruktūras aktīvus, un tām ir būtiska nozīme centienos maksimāli izmantot iekšzemes ūdensceļu kapacitāti;
5. **atzīst**, ka atšķirībā no citiem transporta ceļiem iekšzemes ūdensceļi izmantojami ne tikai transporta vajadzībām, bet tiem ir liela nozīme arī ūdensapgādē, aizsardzībā pret plūdiem, enerģijas ražošanā, atpūtas un tūrisma jomā, turklāt tie ir svarīgas ekosistēmas un tiek izmantoti arī lauksaimniecībā un zivsaimniecībā; tāpēc Komiteja **mudina** vidi saudzējošu transportu nodrošinošo ūdensceļu transporta nozari saglabāt vadošo stāvokli šajā jomā, arī turpmāk saglabājot atbilstošu līdzsvaru starp tās darbību un citām (dažkārt konkurējošām) ūdensceļu funkcijām;
6. **atbalsta** publiskās palīdzības sniegšanu, lai uzlabotu darbības apstākļus, infrastruktūru, ekoloģiskos raksturlielumus, inovāciju un integrāciju loģistikas ķēdē un **pauž pārliecību**, ka, neraugoties uz iekšzemes ūdensceļu transporta liberalizāciju un tā darbību iekšējā transporta tirgū, šādu publisko ieguldījumu var pamatot, ņemot vērā ekonomikas krīzes ietekmi nozarē un nozares radītos sociālekonomiskos un ekoloģiskos ieguvumus;

Subsidiaritāte un proporcionālitate

7. uzskata, ka NAIADES II tiesību aktu kopumā ievērota atbilstība subsidiaritātes un proporcionālitates principiem.

Īpašas piezīmes par paziņojumu

8. piekrīt Komisijas sniegtajam iekšējo ūdensceļu vispārējam novērtējumam: privāto pārvadātāju pārsvars un sadrumstalotais piedāvājums, vājinātā pozīcija attiecībā pret citiem transporta nozares dalībniekiem, ilgstoša un pastāvīga nozares daļas samazināšanās salīdzinājumā ar autotransportu, jaudas pārpalikums un tā izraisītā cenu konkurence, nespēja atkārtoti ieguldīt un ieviest inovācijas, kā arī ierobežotais progress būtisku infrastruktūras trūkumu un vājo vietu pārvarēšanā un konkurētspējas zudums nozarē ES ekonomikas attīstības palēnināšanās dēļ;

9. tāpēc **atbalsta** NAIADES II galvenās darbības jomas un tās mērķi iekšējo ūdensceļu nozari padarīt par kvalitatīvu transporta veidu, kas ir labi pārvaldīts, efektīvs, drošs, integrēts vairākveidu pārvadājumu ķēdē, piedāvā kvalitatīvas darba vietas kvalificētam darbspēkam un ievēro vides standartus; Komiteja **pauž pārliecību**, ka iekšējo ūdensceļu nozarei var būt liels ieguldījums ES transporta politikā un tai jābūt pietiekami ņemtai vērā minētajā politikā;

10. **uzskata**, ka šobrīd dalībvalstīm pilnībā jāaņem turpināt galveno mērķu īstenošanu, bet iekšējo ūdensceļu nozarei jāapliecina proaktīvā un saskaņota pieeja nozares galveno trūkumu novēršanā;

11. **atzīst** NAIADES I trūkumus un **iesaka**, lai NAIADES II efektivitātes paaugstināšanas nolūkā Eiropas Komisija, ja nepieciešams, izmantojot arī PLATINA platformas ⁽¹⁾ līdzekļus, izstrādātu konkrētas īstenošanas ceļvedi, norādot mērķus un darbības posmus un paredzot saskaņotāku pieeju finanšu un citu resursu nodrošināšanai;

a) *Kvalitatīva infrastruktūra*

12. **brīdina**, ka iekšējo ūdensceļu transportu nedrīkst skatīt atrauti no citiem transporta veidiem, un uzskata, ka, palielinot iekšējo ūdensceļu pārvadājumu savienojamību ar citiem pārvadājumu veidiem, var piesaistīt lielāku tirgus daļu un stiprināt nozari kopumā;

13. atzinīgi vērtē to, ka iekšējie ūdensceļi ir ietverti sešos no deviņiem TEN-T tīkla koridoriem, un pauž cerību, ka šo koridoru īstenošanas un pārvaldības struktūras pietiekami pārstāvēs visus transporta veidus un ka iekšējo ūdensceļu transporta potenciāls un specifika tiks pienācīgi ņemta vērā TEN-T tīklā, lai atbilstīgi risinātu galveno iekšējo ūdensceļu vājo vietu un trūkstošo savienojumu problēmu;

14. **pauž cerību**, ka ilgtermiņa saistības attiecībā uz galveno un visaptverošo tīklu ļaus nodrošināt stabilu tiesisko regulējumu, kurš palīdzētu piesaistīt jaunas investīcijas iekšējo ūdensceļu transporta nozarē;

15. **mudina** attiecīgās dalībvalstis kopā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām ieinteresētajām pusēm pildīt savas saistības un iesniegt Komisijai detalizētus priekšlikumus iekšējo ūdensceļu un ostu projektiem, lai varētu izmantot Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (CEF), kā arī šādiem projektiem pieejamo pakāpeniski palielināto līdzfinansējumu (līdz 40 %); Komiteja **uzskata**, ka gan materiālā infrastruktūrā, gan ieguldījumi nemateriālajā infrastruktūrā palīdzēs nozarei īstenot savu potenciālu;

16. aicina attiecīgās dalībvalstis turpmāk, izstrādājot ieguldījumu pamatplānus un valsts plānošanas instrumentus, pienācīgi ņemt vērā iekšējo ūdensceļu transportu un praksē īstenot jau izteiktos solījumus, lai atbalstītu reģionālu ekonomikas centru veidošanos un attīstību;

17. **uzsver**, ka ir svarīgi nodrošināt, lai mazākie kuģu ceļi tiktu labi uzturēti un modernizēti kuģošanai, tādējādi uzturot visaptverošu tīklu un arī nodrošinot nozares mazāko operatoru dzīvotspēju;

b) *Kvalitātes nodrošināšana, izmantojot inovāciju*

18. **atzīst** inovācijas kultūras trūkumu un tās iemeslus iekšējo ūdensceļu nozarē un piekrīt Komisijai, ka nozarei plašāk jāpiedalās pētniecības, izstrādes un inovācijas (RDI) iniciatīvās, jānosaka turpmākās prioritātes un proaktīvāk jāizmanto iespējas;

19. **uzskata**, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var palīdzēt nozarei ieviest inovāciju, atbalstot pieņemtos inovācijas politikas pasākumus un resursu un finanšu instrumentu pielāgotu izmantošanu;

c) *Netraucēta tirgus darbība*

20. atbalsta Komisijas centienus samazināt sadrumstalotību un sekmēt sinerģiju starp tirgus dalībniekiem; atzīst, ka daži noteikumi, kas piemērojami iekšējo ūdensceļu nozarei, tiek pieņemti reģionālā vai vietējā līmenī, un uzskata, ka Komisijai, ievērojot subsidiaritātes principu, saskaņošanas procesā būs jāapliecina iespējami liela elastība;

⁽¹⁾ PLATINA – Septītās pamatprogrammas ietvaros izveidotā platforma NAIADES īstenošanas atbalstam.

21. **atbalsta** ārējo izmaksu internalizāciju visiem transporta veidiem, bet to nedrīkstētu izmantot kā līdzekli transporta izmaksu palielināšanai; **uzskata**, ka, aprēķinot pareizu maksu par ārējiem izdevumiem, katrs transporta veids būs salīdzināms, un tas var sekmēt videi nekaitīgāku pārvadājumu izmantošanu, motivēt nozari risināt ārējo izmaksu problēmu un būt īpaši izdevīgi ūdensceļu transportam;

22. tomēr **uzskata**, ka maksa par infrastruktūras izmantošanu (neatkarīgi no tā, vai jāapmaksā jauna vai jāuztur jau esošā infrastruktūra) rūpīgi jāapsver, jo tā iekšzemes ūdensceļu transportam nozīmētu papildu finanšu slogu un būtu jārisina arī jautājums par maksas pieprasīšanu citiem ūdensceļu izmantotājiem;

23. **atzīmē**, ka Komisijas priekšlikumā novērtēti šķēršļi iekšzemes ostu attīstībai un būtu gandarīta, ja pirms likumdošanas procedūru uzsākšanas notiktu šim jautājumam veltīta turpmāka apspriešanās ar attiecīgajām vietējām un reģionālajām pašvaldībām.

d) *Vides raksturlielumu kvalitātes nodrošināšana, panākot zemu emisiju līmeni*

24. **atbalsta** centienus floti padarīt videi nekaitīgāku un samazināt gaisu piesārņojošo vielu emisiju un uzsver, ka būtu jāizmanto pieeja, kas ir tehnoloģiski neitrāla no dzinēju tehnoloģijas un degvielas izvēles viedokļa un nodrošina vislabāko izmaksu un ieguvumu attiecību;

25. **uzskata**, ka, flotes ekoloģizācijas nolūkā nosakot iespējamus ieguvumus attiecībā uz enerģiju un oglekli, tomēr nepieciešams rūpīgs izvērtējums, ņemot vērā kuģa vecumu, pašreizējā dzinēja veiktspēju un kuģa noslogojuma raksturlielumus, kā arī izpratne par lielo enerģijas patēriņu jaunu dzinēju nodrošināšanai; tādēļ prasa pastiprināt pasākumus, lai uzlabotu iekārtu modernizēšanas ekonomisko iespējamību un standartizāciju nolūkā samazināt izmaksas un ierobežot esošo kuģu radītās emisijas;

26. **uzskata**, ka šobrīd trūkst tādu stimulu tiesību aktu un/vai finanšu pasākumu veidā, kas iekšējo ūdensceļu nozarei liktu efektīvi samazināt emisijas; RK tādēļ atbalsta integrētu pieeju, kas dod iespēju vairākus fondus, piemēram, LIFE+, TEN-T un Apvārsnis 2020, izmantot iekšējo ūdensceļu flotes ekoloģizācijai, un sagaida, ka tiks ņemts vērā ietekmes novērtējums par dažādiem risinājumiem attiecībā uz emisiju robežvērtībām lieliem un maziem, esošajiem un jauniem kuģiem, lai novērstu atmosfēras piesārņojumu tā rašanās vietā;

27. **apšaubā** Komisijas darba dokumentā izteikto pieņēmumu, ka sašķidrinātā dabasgāze ⁽²⁾ ir vienīgais risinājums gaisu piesārņojošu vielu emisijas samazināšanai, kā arī šķietamo vieglumu tehnoloģisko risinājumu nodošanā no viena transporta veida citam, jo par vispiemērotāko tehnoloģisko risinājumu, kas nozarei ļautu atbilst standartiem, joprojām notiek debates; **uzskata**, ka sašķidrinātā dabasgāze ir daudzsološs risinājums, bet tā ir tikai viena iespēja un šķiet, ka tās īstenošanai paredzētais laikposms nav reālistisks;

28. norāda: ja ieinteresētās personas netiks pienācīgi iesaistītas, atbalstīt ekoloģiska iekšējo ūdensceļu transporta izveidi būs grūti;

e) *Prasmīgs darbaspēks un kvalitatīvas darbvietas*

29. **atbalsta** Komisijas ierosināto pieeju, proti, uzlabot prasmes un kvalifikāciju nozarē; tam vajadzētu uzlabot piekļuvi darba tirgum un mobilitāti, kā arī drošību, paaugstināt darbvietu kvalitāti un radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus;

f) *Iekšējo ūdensceļu transporta integrēšana multimodālajā loģistikas ķēdē*

30. **norāda** uz lomu, kāda vietējām un reģionālajām pašvaldībām var būt uz iekšējo ūdensceļu transportu balstītās loģistikas integrēšanā savos plānos attiecībā uz ilgtspējīgu mobilitāti pilsētās;

31. **atbalsta** citu transporta veidu atbilstošu informācijas plūsmu integrēšanu upju informācijas pakalpojumos (RIS), ja tam ir praktisks pielietojums; atzīst, ka, lai gan ir neatrisināti jautājumi saistībā ar a) iespējami sensitīvas informācijas nodošanu un b) slogu operatoriem, viņiem ieguldot intelektiskās transporta sistēmās, tomēr pārskatīti RIS pakalpojumi var būt vērtīgs rīks piegādes ķēdes pārvaldībā, ļaujot optimizēt kravas plūsmas un samazināt izmaksas un emisijas;

⁽²⁾ Liquefied Natural Gas (LNG).

32. **gaida** pašreiz notiekošās RIS pakalpojumu izvērtēšanas rezultātus un pauž cerību, ka Komisija varēs ierosināt grozījumus RIS direktīvā, jo Komiteja uzskata: intelektiskās transporta sistēmas (ITS) ir svarīgs elements, kas palīdz sekmēt efektīvus vairākveidu pārvadājumus un iekšējo ūdensceļu netraucētu darbību un samazināt administratīvo slogu, kurš ietver arī sarežģītas prasības pārrobežu pārvadājumos starp ES valstīm un valstīm ārpus ES;

Pārvaldība

33. **atbalsta** nodomu ieviest jaunu pieeju iekšējo ūdensceļu nozares pārvaldībai, lai risinātu tiesiskā regulējuma un kompetences jomu pārklāšanās jautājumu, un atzinīgi vērtē to, ka parakstīta administratīva vienošanās starp Komisijas dienestiem un Reinas kuģniecības centrālo komisiju (CCNR), kurā paredzēta pastiprināta sadarbība, lai atbalstītu iekšzemes navigācijas nozares attīstību; **pauž cerību**, ka tiks parakstītas līdzīgas vienošanās ar citām upju komisijām;

34. **mudina** iekšējo ūdensceļu transporta organizācijas pastiprināt koordināciju, lai uzlabotu nozares pārstāvību un uzņemtos tiešu atbildību par dažiem NAIADES II tiesību aktu kopuma mērķiem;

35. **uzsver** potenciālu, kāds ir ES stratēģijai Donavas reģionam (EUSDR), ņemot vērā upes baseina integrētu attīstību un pārvaldību, un **uzskata**, ka minētās stratēģijas īstenošana varētu lielā mērā uzlabot ūdensceļu transportu Donavas upē, kurai ir ievērojama kapacitāte satiksmes apjoma palielināšanai;

Finansējums

36. **atzīmē**, ka paziņojumā ir vairākas atsauces uz dažādām ES finansēšanas programmām (ESF, CEF, "Apvārsnis 2020"), bet šķiet, ka nav saskaņotas vai sistemātiskas pieejas tam, kā minētie fondi palīdzēs īstenot izvirzītos mērķus;

37. **prasa** Komisijai steidzami sagatavot tās ierosināto dienestu darba dokumentu par NAIADES finansēšanu; **iesaka** papildus iekšzemes nozarei nepieciešamo investīciju noteikšanai un kvantitatīvai novērtēšanai uzmanību pievērst arī tam, lai sniegtu skaidrus norādījumus, kā nozare var piekļūt finansējumam; tāpat iesaka, lai minētais darba dokuments būtu lietderīgs ieguldījums īstenošanas ceļveža (kas ierosināts šā dokumenta 11. punktā) izstrādē;

38. **uzskata**, ka ar Eiropas struktūrfondi un ieguldījumu fondiem var atbalstīt NAIADES galvenos mērķus, bet pauž zināmas bažas par to, ka galvenie rādītāji minēto fondu, un īpaši ERAF un Kohēzijas fonda, rezultātu novērtēšanai attiecas tikai uz autoceļu un dzelzceļa infrastruktūru, un tas liek domāt, ka izvēles iespējas gadījumā tiek stimulēti ieguldījumi minētajos transporta veidos, nevis iekšzemes ūdensceļos;

39. **atzīmē** atsauci uz finanšu instrumentiem un uzskata, ka pastāv iespēja iekšējo ūdensceļu transporta nozarei piemērot Eiropas Investīciju bankas finansējumu;

Īpašas piezīmes par priekšlikumu regulai

40. **atbalsta** pamatojumu regulas par Kopienas flotes jaudas politiku grozīšanai. Ja grozītā regula stāsies spēkā, tā atvieglos "rezerves fonda" iesaistīšanu un tā izmantošanu papildu pasākumiem iekšzemes ūdensceļu transporta sekmēšanai saskaņā ar NAIADES II;

Īpašas piezīmes par priekšlikumu direktīvai

41. **atbalsta** ierosinātās direktīvas mērķi tehniskos standartus nošķirt no aspektiem, kas attiecas uz procedūru, jo tam vajadzētu vienkāršot šādu standartu aktualizēšanu, kā arī nozarei nodrošināt lielāku skaidrību un pārskatāmību;

42. **atbalsta** ierosināto pragmatisko un elastīgo pieeju, ar ko konkrētām zonām (dalībvalstīm) tiks samazinātas prasības vai noteikta tehnisko prasību daļēja piemērošana, pamatojoties uz iekšējo ūdensceļu raksturu.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

COM(2013) 621 final

2. apsvērums

Pamatojums

Regulas 2. apsvērumā minēta kuģu pielāgošana tehnikas attīstībai. Reģionu komiteja iesaka minēt arī inovāciju, kuras mērķis ir kuģus padarīt vidi saudzējošākus, jo tas ir viens no NAIADES II mērķiem.

2. grozījums

COM(2013) 621 final

1. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Regulas (EK) Nr. 718/1999 8. pantu aizstāj ar šādu: "8. pants Neierobežojot 3. panta 5. punktu, jebkura dalībvalsts var veikt pasākumus, īpaši, lai: — iekšējo ūdensceļu pārvadātājiem, kas aiziet no darba šajā nozarē, atvieglotu priekšlaicīgu pensionēšanos vai pāriešanu darbā citā saimnieciskā jomā, — organizētu arodmācības vai pārkvalificēšanās programmas darbiniekiem, kas aiziet no šīs nozares, — pilnveidotu prasmes iekšējā navigācijā, lai nodrošinātu nozares attīstību un nākotni, — veicinātu pašnodarbināto personu iesaistīšanos arodapvienībās un stiprinātu organizācijas, kas pārstāv iekšējo ūdensceļu pārvadājumu nozari Savienības līmenī, — veicinātu kuģu pielāgošanu tehnikas attīstībai, lai uzlabotu darba apstākļus un drošību, — veicinātu kuģu inovācijas un to pielāgošanu tehnikas attīstībai attiecībā uz vidi."	Regulas (EK) Nr. 718/1999 8. pantu aizstāj ar šādu: "8. pants Neierobežojot 3. panta 5. punktu, jebkura dalībvalsts var veikt pasākumus, īpaši, lai: — iekšējo ūdensceļu pārvadātājiem, kas aiziet no darba šajā nozarē, atvieglotu priekšlaicīgu pensionēšanos vai pāriešanu darbā citā saimnieciskā jomā, — organizētu arodmācības vai pārkvalificēšanās programmas darbiniekiem, kas aiziet no šīs nozares, — pilnveidotu prasmes iekšējā navigācijā, lai nodrošinātu nozares attīstību un nākotni, — veicinātu atbalstītu pašnodarbināto personu iesaistīšanos arodapvienībās un stiprinātu organizācijas, kas pārstāv iekšējo ūdensceļu pārvadājumu nozari Savienības līmenī, — veicinātu sekmētu kuģu pielāgošanu tehnikas attīstībai, lai uzlabotu darba apstākļus un drošību, — veicinātu kuģu inovācijas un to pielāgošanu tehnikas attīstībai attiecībā uz vidi." <u>Iespējami arī citi pasākumi, kas atbilst NAIADES tiesību aktu kopuma mērķiem un sekmē to īstenošanu.</u>

Pamatojums

Reģionu komiteja vēlētos, lai rezerves fondu izmantotu proaktīvi un lai tas palīdzētu īstenot NAIADES tiesību aktu kopuma mērķus. Komiteja arī uzskata, ka vārds "veicināt" ir pārāk nekonkrēts un tas jāaizstāj ar konkrētāku terminu, lai nodrošinātu proaktīvāku pieeju no dalībvalstu puses.

Briselē, 2014. gada 31. janvārī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Eiropas elektronisko sakaru vienotais tirgus”

(2014/C 126/13)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikuma vispārējo mērķi izveidot elektronisko sakaru vienoto tirgu, kurā iedzīvotāji un uzņēmumi var piekļūt elektronisko sakaru pakalpojumiem neatkarīgi no to sniegšanas vietas Eiropas Savienības teritorijā un bez pārrobežu ierobežojumiem vai nepamatotiem papildu izdevumiem un uzņēmumi, kas nodrošina elektronisko sakaru tīklus un pakalpojumus, var veikt savu darbību un nodrošināt minētos pakalpojumus neatkarīgi no tā, kurā ES valstī tie dibināti vai atrodas to klienti;
2. atbalsta ES stratēģijas “Eiropa 2020” un Eiropas digitalizācijas programmas mērķi izveidot augošu, sekmīgu un dinamisku vienoto digitālo tirgu, kas pozitīvi ietekmē visas tautsaimniecības nozares;
3. uzsver, ka savienojamība, ko nodrošina elektronisko sakaru tīkli, un tirgus ciešāka integrācija ir uzņēmumiem un patērētājiem nozīmīgs faktors, un atzīmē, ka vienotais digitālais tirgus paver plašas iespējas visai Eiropas sabiedrībai;
4. vienlaikus tomēr norāda, ka, pielāgojot ES tiesisko regulējumu elektronisko sakaru jomā, pietiekami jāievēro, kādi ir faktiskie apstākļi un tiesiskie nosacījumi dalībvalstīs un reģionos;
5. aicina ņemt vērā: tā kā starp ES dalībvalstīm ir izveidojusies digitālā plaisa, atbilstoša IKT infrastruktūra visur nav izveidota, priekšnosacījumi ir atšķirīgi, iedzīvotāju turības un ienākumu līmenis gan katrā dalībvalstī, gan starp dalībvalstīm ir atšķirīgs, valstīs, kuru “ātrums ir atšķirīgs”, digitālās sabiedrības turpmāko attīstību un pakāpenisku konvergenci varēs panākt tikai ar pakāpenisku pieeju;
6. vērš uzmanību uz to, ka atsevišķās dalībvalstīs jau pieņemti noteikumi, lai mazinātu plaisu, kas platjoslas sakaru nodrošināšanas jomā izveidojusies starp pilsētām un lauku rajoniem. ES noteikumos ir jāievēro dalībvalstu atšķirīgie apstākļi;
7. vēlreiz norāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska nozīme gan centienos nodrošināt vienlīdzīgu un cenas ziņā pieejamu piekļuvi platjoslas pieslēgumam teritorijās, kur šo mērķi nevar sasniegt tikai ar tirgus mehānismiem, gan izmēģinājuma projektos, kuru mērķis ir mazināt digitālo plaisu, un jaunu iedzīvotājiem paredzētu publisko e-pakalpojumu izstrādē;
8. atgādina, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir spiestas ieguldīt līdzekļus digitālās infrastruktūras finansēšanā lauku rajonos, kas, pēc privāto operatoru domām, nav pietiekami rentabli. Lai visos reģionos visiem iedzīvotājiem nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas piekļūt jaunajām tehnoloģijām, Reģionu komiteja rosina Komisiju atbalstīt pašvaldību pūliņus finansēšanas jomā, un tāpēc, pirmkārt, Komisijai būtu jāatļauj Eiropas struktūrfondu izmantošana digitālās infrastruktūras finansēšanai visos ES reģionos un, otrkārt, būtu jāatzīst, ka reti apdzīvoto lauku rajonu digitalizācijas projekti ir vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumi;
9. šajā sakarā kritiski vērtē to, ka Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments no 2014. līdz 2020. gadam maz līdzekļu piešķirs platjoslas tīklu paplašināšanai;
10. atzīmē, ka optisko šķiedru tīklu strauja paplašināšana posmā, ko dēvē par “pēdējo jūdzi”, ir ļoti svarīgs pasākums, lai – arī mobilo sakaru tīklos – pārraidītos datus, izmantojot atbilstošus maršrutētājus, varētu ievadīt fiksētajā tīklā;
11. uzskata, ka ES regulējums nedrīkst mazināt to dalībvalstu konkurētspēju, kurām ir salīdzinoši neliels iedzīvotāju skaits un teritorija;
12. vēlreiz norāda, ka informācijas un sakaru tehnoloģijām, kas veido informācijas sabiedrības pamatu, ir jāatbilst visu iedzīvotāju, tostarp personu, kurām draud sociālā atstumtība, vajadzībām;

13. uzsver, ka uz personas datu apstrādi, kas paredzēta minētajā regulā, būtu jāattiecinā Savienībā un dalībvalstīs spēkā esošie tiesību akti, jo īpaši arī direktīvas 95/46/EK un 2002/58/EK;

14. pauž nožēlu par to, ka nav veikta priekšlikuma publiska apspriešana, kurā visas iesaistītās personas varētu paust viedokli par konkrētajiem tiesību normu grozījumiem, kas paredzēti;

15. pauž pārliecību, ka plašie priekšlikumi ir rūpīgi jāanalizē, un tāpēc uzskata, ka Eiropas Komisijas ierosinātais grafiks, kas paredz regulu piemērot no 2014. gada 1. jūlija, būs ļoti grūti īstenojams;

Vienota ES atļauja

16. atzinīgi vērtē ieceri ieviest vispārīgu vienotu ES atļauju, lai vienkāršotu atšķirīgās valstu atļauju procedūras un tādā veidā nodrošinātu saskaņotību un paredzamību, kas ir iesaistīto uzņēmumu interesēs;

17. aicina nodrošināt, ka ES atļaujas procedūra nepalielina juridisko nenoteiktību un nemazina regulatīvo pasākumu paredzamību;

18. secina: ar ierosinātajiem grozījumiem Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem būtiskas valstu regulatīvo iestāžu pilnvaras tiks nodotas Eiropas Savienībai. Jo īpaši Eiropas Komisijas tiesības pārskatīt valstu regulatīvo iestāžu ierosinātus lēmumprojektus ierobežo šo iestāžu rīcības iespējas;

19. aicina nodrošināt, ka tikai piederības dalībvalsts regulatīvajai iestādei piešķirtās pilnvaras apturēt vai atsaukt Eiropas elektronisko sakaru nodrošinātāju tiesības (6. panta 1. punkts) neizraisa pēc iespējas zemāku standartu noteikšanu (*"race to the bottom"*) un neveicina centienus izvēlēties izdevīgāko jurisdikciju (*"forum shopping"*);

Radiofrekvenču spektra lietošanas koordinācija

20. uzsver, ka radiofrekvenšu spektrs ir sabiedriska labums, kura lielums ir ierobežots;

21. piekrīt Komisijas viedoklim, ka radiofrekvenču spektra efektīvai pārvaldībai ir svarīga nozīme, lai atvieglotu operatoru piekļuvi frekvencēm un veicinātu inovāciju un kultūras daudzveidību;

22. atzīmē, ka paredzēts Eiropai Komisijai piešķirt pilnvaras izstrādāt saistošus radiofrekvenču spektra pārvaldības grafikus un pieprasīt valstu regulatīvajām iestādēm atcelt ierosinātos tiesiskās aizsardzības līdzekļus, un tas nozīmē, ka radiofrekvenču spektra pārvaldības jomā plašas pilnvaras tiek nodotas Eiropas Savienībai;

23. jau 2008. gadā saistībā ar telesakaru nozares reformu puda bažas par to, ka radiofrekvenču spektra pārvaldības jomā papildu pilnvaras piešķirtas Eiropas Savienībai, un norāda, ka izskatāmais priekšlikums regulai šīs bažas vēl nav mazinājis;

24. atgādina, ka vēl nav pilnībā īstenoti radiofrekvenču spektra politikas programmā paredzētie pasākumi, tostarp stāvokļa novērtēšana, kas jāveic līdz 2015. gadam, un šie pasākumi vispirms vēl ir jānovērtē;

25. atzīmē, ka radiofrekvenču spektra izmantošanas regulēšanu ES līmenī kavē dalībvalstu juridiskās un tehniskās saistības, kuras varēs novērst tikai vidējā termiņā vai ilgākā termiņā;

26. norāda, ka, Eiropas Savienībā modernizējot radiofrekvenču spektru un radiofrekvenču sadales kārtību, ir jāievēro spēkā esošie licences līgumi, kas noslēgti uz laiku līdz pat 20 gadiem;

27. uzskata: tā kā dažas dalībvalstis jau plāno tā dēvētās "otrās ciparu dividendes" frekvenču piešķiršanu, ko, iespējams, veiks 2014. gada beigās vai 2015. gada sākumā, pirms regulēšanas, proti, regulas pieņemšanas stāvoklis ir steidzami jānovērtē, sazinoties ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm;

28. uzsver, ka dalībvalstu un reģionu rīcībā jābūt pietiekamai radiofrekvenču rezervei, ko var izmantot novatoriskiem lietojumiem;

29. uzskata, ka noteikti jāizmanto tehnoloģiskās un juridiskās iespējas frekvenču saistībā ar spektra koplietošanu un tādām novatoriskām jaunām tehnoloģijām kā kognitīvais radio, ultraplatajosla (*ultrawideband*) un neizmantotais spektrs (*white spectrum*) un tādā veidā panākt radiofrekvenču spektra efektīvāku izmantošanu;

30. pauž bažas par to, ka ierosinātie regulējuma grozījumi varētu aizkavēt radiofrekvenču piešķiršanu turpmākajos 12 līdz 18 mēnešos;
31. minēto apsvērumu dēļ neatbalsta Eiropas Komisijas ierosinātos pasākumus, kuru mērķis ir radiofrekvenču spektra pārvaldības saskaņošana, un norāda, ka respektējot dalībvalstu suverenitāti radiofrekvenču jomā, radiofrekvenču spektra saskaņotu pārvaldību varētu nodrošināt ar starptautiskiem nolīgumiem;
32. ierosina pirms Eiropas radiofrekvenču režīma izveides noskaidrot, kāds Eiropas Savienībā pašlaik ir stāvoklis saistībā ar radiofrekvenču piešķiršanas plāniem un termiņiem, lai, izmantojot šo informāciju, varētu izstrādāt koncepciju, kā izveidot vienotu ilgtermiņa kārtību attiecībā uz radiofrekvenču piešķiršanu;
33. šajā sakarā iesaka vispirms noteikt vienu radiofrekvenču politikas jomu, kurai būs stratēģiska nozīme ES tīklu infrastruktūras politikā, un iesaka koncentrēties uz mobilo sakaru frekvenču tīkliem, atbilstošām iespējām piekļūt tīklam (piemēram, WLAN) un LTE (*Long Term Evolution*) tīklam;
34. uzskata, ka, aprobežojoties tikai ar mobilo sakaru frekvenču spektru, tiek ievērots subsidiaritātes princips, jo tad ES līmenī sadalīs tikai tādas frekvences, kuru piešķiršana, ievērojot šādu kārtību, patiešām ļaus paaugstināt efektivitāti;
35. pilnībā atbalsta priekšlikumu atvieglot publisko bezvadu LAN savienojumu izmantošanu, kas ļaus palielināt interneta publisko pieejamību;
36. atzīmē, ka vispārīgā atļauja maza darbības attāluma bezvadu piekļuves punktu izveidei un ekspluatēšanai, ievērojot Eiropas Komisijas noteiktos tehniskos raksturlielumus, ierobežo vietējo un reģionālo pašvaldību iespējas ietekmēt šo procesu;

Tīkla neitralitāte un tiešo lietotāju tiesības

37. atzinīgi vērtē Komisijas ieceri saskaņot elektronisko sakaru pakalpojumu tiešo lietotāju tiesības un tādā veidā nodrošināt, ka Eiropas Savienībā iedzīvotājiem un sakaru nodrošinātājiem ir vienādas tiesības un pienākumi un pakalpojumus var piedāvāt un iegādāties pāri robežām un ar vienādiem nosacījumiem;
38. atbalsta mērķi nodrošināt nediskriminējošu piekļuvi tādiem elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem, ko sniedz uzņēmums, kurš veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī;
39. atbalsta Eiropas Komisijas pūliņus stiprināt patērētāju aizsardzību un elektronisko sakaru lietotāju tiesības, ierosinot, ka patērētāji ir sīki jāinformē par cenām un pakalpojumu noteikumiem;
40. uzskata, ka tīkla neitralitātes princips ir būtisks priekšnoteikums, lai veidotos novatorisks internets, kurā ir atvērtas, dinamiskas un kompleksas struktūras, un, ievērojot Eiropas iedzīvotāju un uzņēmumu intereses, tiktu nodrošināti līdzvērtīgi konkurences apstākļi;
41. piekrīt Eiropas Parlamenta viedoklim, ka tīkla neitralitātes jomā ierosinātos risinājumus var īstenot tikai ar vienotu pieeju Eiropas līmenī, un tāpēc principā atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu ierosināt šīs jomas regulējumu;
42. uzsver, ka interneta atvērtība ir nozīmīgs konkurētspējas, ekonomikas izaugsmes, sociālās attīstības un inovācijas virzītājspēks, kas ir palīdzējis sasniegt tiešsaistes lietojumprogrammu, satura un pakalpojumu attīstības līmeni, kurš ir ļoti augsts, un līdz ar to panākt satura un pakalpojumu piedāvājuma un pieprasījuma pieaugumu, kā arī ļoti būtiski paātrinājis zināšanu, ideju un informācijas brīvu apriti, tostarp valstīs, kurās piekļuve neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem ir ierobežota;
43. piekrīt Eiropas Parlamenta viedoklim, ka atkāpšanās no tīkla neitralitātes un "labāko centienu" principa ir saistīta ar būtiskiem draudiem, piemēram, konkurences noteikumiem neatbilstošu rīcību, inovācijas kavēšanu, vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu plurālisma ierobežojumiem, patērētāju informētības trūkumu un privātuma pārkāpumiem, kas kaitēs uzņēmumiem, patērētājiem un demokrātiskai sabiedrībai kopumā;
44. ir pārliecināta, ka Eiropas Komisijas priekšlikuma 23. pants neatbilst tīkla neitralitātes principam, un iesaka minētos noteikumus būtiski pārstrādāt;

45. īpaši norāda, ka piekļuves nodrošinātāju un satura nodrošinātāju vienošanās par specializētu augstākas kvalitātes pakalpojumu sniegšanu varētu ietekmēt tīkla neitralitāti;

46. pauž bažas par 23. panta 2. punkta piemērošanu, kas varētu nodrošināt priekšrocības finansiāli stipriem uzņēmumiem un negatīvi ietekmēt nelielos satura piedāvātājus un galalietotājus, un brīdina, ka nedrīkst atkāpties no interneta arhitektūras veidošanas principa, proti, pieejamības principa, ierobežot interneta radošo potenciālu un apdraudēt tīklā sastopamo kultūras daudzveidību;

47. atbalsta prasību nodrošināt, ka interneta pakalpojumu sniedzēji nedrīkst bloķēt, diskriminēt, ietekmēt un ierobežot lietotāju iespējas izmantot pakalpojumu, lai lejuplādētu, lietotu, nosūtītu, publicētu, saņemtu vai piedāvātu jebkādu izvēlēto saturu, lietojumu vai pakalpojumu neatkarīgi no avota vai mērķa;

48. tāpēc ļoti atzinīgi vērtē aizliegumu bloķēt, palēnināt, samazināt un diskriminēt noteiktu saturu, lietojumprogrammas vai pakalpojumus (23. panta 5. punkts), taču norāda, ka ierosinātie izņēmumi, kas ir nenoteikti un juridiski neskaidri, var būtiski mazināt principa efektivitāti;

49. pauž bažas par to, ka datplūsmas racionālas pārvaldības pasākumu definīcija, kas ir juridiski neprecīza, var apdraudēt atzinīgi vērtējamus centienus nepieļaut tīmekļa vietņu bloķēšanu, un definīcijas neierobežota attiecināšana uz "tiesību normu" īstenošanu (23. panta 5. punkta a) apakšpunkts) nav savienojama ar proporcionalitātes principu un datu aizsardzības prasībām;

50. saistībā ar pašlaik jau spēkā esošajām tiesību normām iesaka vēlreiz apsvērt, vai ierosinātie noteikumi, kas attiecas uz datplūsmas racionālas pārvaldības pasākumiem, ir vajadzīgi;

51. atbalsta Eiropas Komisiju, kas iecerējusi ar atbilstošiem pasākumiem stiprināt patērētāju aizsardzību, palielināt elektronisko sakaru tirgus pārredzamību un atvieglot tirgus dalībnieku iespējas piekļūt saistošai un saprotamai informācijai;

52. norāda, ka dalībvalstīs, īstenojot ES telekomunikāciju noteikumus, pieņemti tiesību akti, kuros ievērotas ļoti nozīmīgas valstu īpatnības, un šī apsvēruma dēļ rosina rīkot izsmelšu apspriešanos ar valstu regulatīvajām iestādēm un patērētāju tiesību aizsardzības organizācijām;

53. norāda, ka ierosinātā galalietotāju tiesību saskaņošana nedrīkstētu izraisīt dalībvalstīs sasniegtā aizsardzības līmeņa pazemināšanos, un iesaka Eiropas Komisijai apsvērt iespēju stiprināt galalietotāju tiesības, veicot minimālu saskaņošanu;

Viesabonēšana

54. ļoti atzinīgi vērtē regulētās viesabonēšanas tarifu griestu pazemināšanu un aizliegumu pieprasīt maksu par viesabonēšanas režīmā saņemtajiem zvaniem un atbalsta Eiropas Komisijas vēlmi turpmāk nepieļaut nepamatotus uzcenojumus un, ievērojot patērētāju intereses, panākt vienādas iekšējo un viesabonēšanas režīmā izmantoto sakaru pakalpojumu cenas;

55. atbalsta Eiropas Komisiju, kas, paverot iespējas slēgt divpusējus vai daudzpusējus viesabonēšanas līgumus, iecerējusi panākt, ka iekšzemes pakalpojumu tarifi tiek piemēroti gan iekšzemes pakalpojumiem, gan regulētiem viesabonēšanas pakalpojumiem;

56. uzskata, ka tiešajiem lietotājiem pavērtā iespēja atteikties no iekšzemes pakalpojumu tarifa un tā vietā saņemt citas priekšrocības nedrīkst izraisīt to, ka regulāri iespējams izvairīties no vietējo tarifu piemērošanas viesabonēšanas pakalpojumiem;

57. lūdz nodrošināt, ka tiek izstrādātas tādas pamatnostādnes par saprātīgas izmantošanas kritēriju piemērošanu, lai tiešie lietotāji patiešām varētu paļauties uz to, ka arī citā dalībvalstī viņiem nebūs jāmaina savi lietošanas paradumi;

58. norāda, ka iespējama vietējo pakalpojumu tarifu paaugstināšana (lai kompensētu zaudējumus) un lūdz Eiropas Komisiju šim aspektam veltīt īpašu vērību, kad tiks vērtēta Regula (ES) Nr. 531/2012;

59. atzīmē, ka divpusējie vai daudzpusējie viesabonēšanas līgumi būtu kritiski jāvērtē, lai pārliecinātos, ka tie neierobežo konkurenci vai nestiprina sakaru nodrošinātāju, kas ieguvuši lielu tirgus daļu, konkurētspēju;

Subsidiaritāte un proporcionalitāte

60. uzskata, ka priekšlikumā regulai ir paredzēti vairāki pasākumi, kuru atbilstība subsidiaritātes principam būtu rūpīgi jāpārbauda, piemēram, radiofrekvenču spektra regulēšanas un frekvenču piešķiršanas pilnvaru nodošana, Komisijai piešķirtās veto tiesības saistībā ar pasākumiem, kas attiecas uz Eiropas elektronisko sakaru nodrošinātājiem (*European Electronic Communications Provider – EECPP*), un prasība, kura attiecas uz standartizētu virtuālu tīkla piekļuves produktu un kuras dēļ, iespējams, tiks atcelts pienākums fiziski atsaistīt vietējo sakaru līniju;

61. norāda, ka izvēlētais juridiskais instruments, proti, regula, un pilnvaras pieņemt īstenošanas tiesību aktus, lai saskaņotu frekvenču spektra pieejamību, piešķirumu laika grafiku un frekvenču spektra lietošanas tiesību ilgumu (III nodaļa 1. iedaļa – *Radiofrekvenču spektra izmantošanas koordinācija vienotajā tirgū*), raisa šaubas par proporcionalitātes principa ievērošanu;

62. uzskata arī, ka priekšlikumā iekļautas vairākas tēmas, kuru piemērotība, nepieciešamība un atbilstība saistībā ar mērķi izveidot vienotu digitālo tirgu vēl būtu jānovērtē;

63. minēto iebilžu dēļ nobeigumā secina, ka daudzas Komisijas priekšlikuma daļas vēl nav tik labi izstrādātas, lai to varētu pieņemt;

64. ierosina nodrošināt, ka noteikumi par viesabonēšanas tarifu atcelšanu stājas spēkā paredzētajā laikā, un pārbaudīt un pārstrādāt pārējos pasākumus pēc konsultācijām ar nozīmīgākajiem dalībniekiem un to izteikto iebildumu ievērošanas.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM**1. grozījums**

2. panta 15. punkts

Pamatojums

Jēdziena definīcija nav vajadzīga, jo ierosināts svītrot 23. panta 2. punktu, kurā tā lietota.

2. grozījums

14. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
14. pants – <i>Piekļuve lokālajiem radiotīkliem</i> 1. Valstu kompetentās iestādes ļauj, izmantojot lokālos radiotīklus, sabiedrībai piekļūt publisko elektronisko sakaru nodrošinātāja tīklam, kā arī izmantot harmonizētu radiofrekvenču spektru šādas piekļuves nodrošināšanai, attiecībā uz ko ir jāsaņem tikai vispārēja atļauja. 2. Valstu kompetentās iestādes neliedz publisko elektronisko sakaru nodrošinātājiem atļaut sabiedrībai piekļūt to tīkliem, izmantojot lokālos radiotīklus, kas var būt izvietoti galalietotāja telpās, attiecībā uz ko jāizpilda vispārējās atļaujas piešķiršanas nosacījumi un jāsaņem galalietotāja iepriekšēja piekrišana.	14. pants – <i>Piekļuve lokālajiem radiotīkliem</i> 1. Valstu Publiskās kompetentās iestādes ļauj, izmantojot lokālos radiotīklus, sabiedrībai piekļūt publisko elektronisko sakaru nodrošinātāja tīklam, kā arī izmantot harmonizētu radiofrekvenču spektru šādas piekļuves nodrošināšanai, attiecībā uz ko ir jāsaņem tikai vispārēja atļauja. 2. Valstu Publiskās kompetentās iestādes neliedz publisko elektronisko sakaru nodrošinātājiem atļaut sabiedrībai piekļūt to tīkliem, izmantojot lokālos radiotīklus, kas var būt izvietoti galalietotāja telpās, attiecībā uz ko jāizpilda vispārējās atļaujas piešķiršanas nosacījumi un jāsaņem galalietotāja iepriekšēja piekrišana.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
3. Publisko elektronisko sakaru nodrošinātāji nedrīkst vienpusēji ierobežot: a) galalietotāju tiesības piekļūt pašu izvēlētiem lokālajiem radiotīkliem, kurus nodrošinājušas trešās personas; b) galalietotāju tiesības atļaut citiem galalietotājiem savstarpēji vai vispārīgāk piekļūt šādu sakaru nodrošinātāju tīkliem, izmantojot lokālos radiotīklus, tostarp pēc trešās puses iniciatīvām, kam atbilstīgi tiek apvienoti un padarīti publiski pieejami dažādu galalietotāju lokālie radiotīkli. 4. Valstu kompetentās iestādes neierobežo galalietotāju tiesības atļaut citiem galalietotājiem savstarpēji vai vispārīgāk piekļūt saviem lokālajiem radiotīkliem, tostarp pēc trešās puses iniciatīvām, kam atbilstīgi tiek apvienoti un padarīti publiski pieejami dažādu galalietotāju lokālie radiotīkli. 5. Valstu kompetentās iestādes neierobežo lokālo radiotīklu publiskas piekļuves nodrošināšanu, ko īsteno: a) publiskās iestādes telpās, kur šādas iestādes atrodas, vai šādu telpu tiešā tuvumā, šīs valsts iestādes aizņemtajām telpām, ja tas ir netieši saistīts ar šajās telpās sniegtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem; b) ar nevalstisko organizāciju vai publisko iestāžu iniciatīvām, lai apvienotu un padarītu savstarpēji vai vispārīgāk pieejamus dažādu galalietotāju lokālos radiotīklus, tostarp, attiecīgā gadījumā, lokālos radiotīklus, kam publiska piekļuve tiek nodrošināta saskaņā ar a) apakšpunktu. 6. Tikai tāpēc vien, ka tiek nodrošināta publiska piekļuve lokālajiem radiotīkliem, kura nav komerciāla rakstura piekļuve un ir tikai netieši saistīta ar citu komercdarbību vai sabiedrisko pakalpojumu, kas nav atkarīgs no signālu pārraides šādos tīklos, uzņēmumu, publisko iestāžu vai citu galalietotāju neuzskata par publisko elektronisko sakaru nodrošinātāju.	3. Publisko elektronisko sakaru nodrošinātāji nedrīkst vienpusēji ierobežot: a) galalietotāju tiesības piekļūt pašu izvēlētiem lokālajiem radiotīkliem, kurus nodrošinājušas trešās personas; b) galalietotāju tiesības atļaut citiem galalietotājiem savstarpēji vai vispārīgāk piekļūt šādu sakaru nodrošinātāju tīkliem, izmantojot lokālos radiotīklus, tostarp pēc trešās puses iniciatīvām, kam atbilstīgi tiek apvienoti un padarīti publiski pieejami dažādu galalietotāju lokālie radiotīkli. 4. Valstu Publiskās kompetentās iestādes neierobežo galalietotāju tiesības atļaut citiem galalietotājiem savstarpēji vai vispārīgāk piekļūt saviem lokālajiem radiotīkliem, tostarp pēc trešās puses iniciatīvām, kam atbilstīgi tiek apvienoti un padarīti publiski pieejami dažādu galalietotāju lokālie radiotīkli. 5. Valstu Publiskās kompetentās iestādes neierobežo lokālo radiotīklu publiskas piekļuves nodrošināšanu, ko īsteno: a) publiskās iestādes telpās, kur šādas iestādes atrodas, vai šādu telpu tiešā tuvumā, šīs valsts iestādes aizņemtajām telpām, ja tas ir netieši saistīts ar šajās telpās sniegtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem; b) ar nevalstisko organizāciju vai publisko iestāžu iniciatīvām, lai apvienotu un padarītu savstarpēji vai vispārīgāk pieejamus dažādu galalietotāju lokālos radiotīklus, tostarp, attiecīgā gadījumā, lokālos radiotīklus, kam publiska piekļuve tiek nodrošināta saskaņā ar a) apakšpunktu. 6. Tikai tāpēc vien, ka tiek nodrošināta publiska piekļuve lokālajiem radiotīkliem, kura nav komerciāla rakstura piekļuve un ir tikai netieši saistīta ar citu komercdarbību vai sabiedrisko pakalpojumu, kas nav atkarīgs no signālu pārraides šādos tīklos, uzņēmumu, publisko iestāžu vai citu galalietotāju neuzskata par publisko elektronisko sakaru nodrošinātāju.

Pamatojums

Daudzās dalībvalstīs lokālo radiotīklu pieejamību nepārvalda valsts iestādes, bet gan vietējās un reģionālās publiskās iestādes.

3. grozījums

23. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
23. pants – Brīvība nodrošināt un izmantot piekļuvi atvērtam internetam un datplūsmas racionāla pārvaldība 1. Galalietotāji, izmantojot savu interneta piekļuves pakalpojumu, var brīvi piekļūt informācijai un saturam un izplatīt to, lietot lietojumprogrammas un pašu izvēlētos pakalpojumus. Galalietotāji ar interneta piekļuves pakalpojumu nodrošinātājiem var brīvi slēgt vienošanos par datu apjomu un pārraides ātrumu, un saskaņā ar šādu vienošanos par datu apjomu izmantot visus piedāvājumus, ko sniedz interneta satura, lietojumprogrammu un pakalpojumu nodrošinātāji. 2. Galalietotāji brīvi var arī vienoties ar publisko elektronisko sakaru nodrošinātājiem vai satura, lietojumprogrammu un pakalpojumu nodrošinātājiem par augstākas kvalitātes specializētu pakalpojumu nodrošināšanu. Lai būtu iespējama specializētu pakalpojumu nodrošināšana galalietotājiem, satura, lietojumprogrammu un pakalpojumu nodrošinātāji un publisko elektronisko sakaru nodrošinātāji var brīvi slēgt savstarpējas vienošanās par datu apjomu vai datplūsmu pārsūtīšanu, uzskatot tos par specializētiem pakalpojumiem ar definētu pakalpojumu kvalitātes līmeni vai īpaši atvēlētu jaudu. Specializētu pakalpojumu sniegšana ne periodiski, ne pastāvīgi neietekmē interneta piekļuves pakalpojumu vispārējo kvalitāti. 3. Šis pants neskar Savienības vai valstu tiesību aktus, kas attiecas uz pārsūtītās informācijas, satura, lietojumprogrammu vai pakalpojumu likumību. 4. Šā panta 1. un 2. punktā minēto brīvību īstenošanu atvieglo pilnīgas informācijas sniegšana saskaņā ar 25. panta 1. punktu, 26. panta 2. punktu un 27. panta 1. un 2. punktu.	23. pants – Brīvība nodrošināt un izmantot piekļuvi atvērtam internetam un datplūsmas racionāla pārvaldība 1. Galalietotāji, izmantojot savu interneta piekļuves pakalpojumu, var brīvi piekļūt informācijai un saturam un izplatīt to, lietot lietojumprogrammas un pašu izvēlētos pakalpojumus. Galalietotāji ar interneta piekļuves pakalpojumu nodrošinātājiem var brīvi slēgt vienošanos par datu apjomu un pārraides ātrumu, un saskaņā ar šādu vienošanos par datu apjomu izmantot visus piedāvājumus, ko sniedz interneta satura, lietojumprogrammu un pakalpojumu nodrošinātāji. 2. Galalietotāji brīvi var arī vienoties ar publisko elektronisko sakaru nodrošinātājiem vai satura, lietojumprogrammu un pakalpojumu nodrošinātājiem par augstākas kvalitātes specializētu pakalpojumu nodrošināšanu. Lai būtu iespējama specializētu pakalpojumu nodrošināšana galalietotājiem, satura, lietojumprogrammu un pakalpojumu nodrošinātāji un publisko elektronisko sakaru nodrošinātāji var brīvi slēgt savstarpējas vienošanās par datu apjomu vai datplūsmu pārsūtīšanu, uzskatot tos par specializētiem pakalpojumiem ar definētu pakalpojumu kvalitātes līmeni vai īpaši atvēlētu jaudu. Specializētu pakalpojumu sniegšana ne periodiski, ne pastāvīgi neietekmē interneta piekļuves pakalpojumu vispārējo kvalitāti. 3. 2. Šis pants neskar Savienības vai valstu tiesību aktus, kas attiecas uz pārsūtītās informācijas, satura, lietojumprogrammu vai pakalpojumu likumību. 4. 3. Šā panta 1. un 2. punktā minēto brīvību īstenošanu atvieglo pilnīgas informācijas sniegšana saskaņā ar 25. panta 1. punktu, 26. panta 2. punktu un 27. panta 1. un 2. punktu.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
5. Ievērojot ierobežojumus, kas noteikti attiecībā uz interneta piekļuves pakalpojumu līgumos paredzētu datu apjomu vai pārraides ātrumu, interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēji neierobežo 1. punktā paredzēto brīvību, proti, specifisko saturu, lietojumprogrammas vai pakalpojumus vai specifiskas šāda satura, lietojumprogrammu vai pakalpojumu klases nebloķē, nepalēnina, nesamazina un attiecībā uz tiem neizmanto diskriminējošu pieeju, izņemot gadījumos, kad tas nepieciešams datplūsmas racionālas pārvaldības pasākumu veikšanai. Datplūsmas racionālas pārvaldības pasākumi ir pārredzami, nediskriminējoši un samērīgi, un tie ir vajadzīgi, lai: a) īstenotu tiesību normu vai tiesas rīkojumu vai novērstu vai apkarotu smagus noziegumus; b) saglabātu tīkla, šajā tīklā sniegto pakalpojumu un galalietotāju galiekārtu integritāti un drošību; c) nepieļautu nevēlamus sūtījumus galalietotājiem, kuri snieguši iepriekšēju piekrišanu šādiem ierobežojošiem pasākumiem; d) līdz minimumam samazinātu sekas, ko radījusi pagaidu vai ārkārtas tīkla pārslodze, ar nosacījumu, ka pret līdzvērtīgiem datplūsmas veidiem ir vienlīdzīga attieksme. Datplūsmas racionālas pārvaldības pasākumi ietver tikai tāda datu apjoma apstrādi, kas ir nepieciešams un samērīgs, lai sasniegtu šajā punktā izklāstītos mērķus.	5. <u>4.</u> Ievērojot ierobežojumus, kas noteikti attiecībā uz interneta piekļuves pakalpojumu līgumos paredzētu datu apjomu vai pārraides ātrumu, interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēji neierobežo 1. punktā paredzēto brīvību, proti, specifisko saturu, lietojumprogrammas vai pakalpojumus vai specifiskas šāda satura, lietojumprogrammu vai pakalpojumu klases nebloķē, nepalēnina, nesamazina un attiecībā uz tiem neizmanto diskriminējošu pieeju, izņemot gadījumos, kad tas nepieciešams datplūsmas racionālas pārvaldības pasākumu veikšanai. Datplūsmas racionālas pārvaldības pasākumi ir pārredzami, nediskriminējoši un samērīgi, un tie ir vajadzīgi. Izņēmumi ir tikai pielaujami, lai: a) īstenotu tiesību normu vai tiesas rīkojumu vai novērstu vai apkarotu smagus noziegumus; b) a) saglabātu tīkla, šajā tīklā sniegto pakalpojumu un galalietotāju galiekārtu integritāti un drošību; c) b) nepieļautu nevēlamus sūtījumus galalietotājiem, kuri snieguši iepriekšēju piekrišanu šādiem ierobežojošiem pasākumiem; d) c) līdz minimumam samazinātu sekas, ko radījusi pagaidu vai ārkārtas tīkla pārslodze, ar nosacījumu, ka pret līdzvērtīgiem datplūsmas veidiem ir vienlīdzīga attieksme. <u>Saskaņā ar a), b) vai c) apakšpunktu īstenotie pasākumi ir pārredzami, nediskriminējoši, samērīgi un vajadzīgi. Datplūsmas racionālas pārvaldības pasākumi To īstenošana ietver tikai tāda datu apjoma apstrādi, kas ir nepieciešams un samērīgs, lai sasniegtu šajā punktā izklāstītos mērķus.</u>

Pamatojums

Īpašas vienošanās starp internetpiekļuves pakalpojumu nodrošinātājiem un satura nodrošinātājiem par specializētu pakalpojumu sniegšanu ir pretrunā tīkla brīvas pieejamības un nediskriminācijas principam. Turklāt finansiāli stipri uzņēmumi varētu nonākt izdevīgākā stāvoklī nekā mazie pakalpojumu piedāvātāji.

No neskaidrā jēdziena “datplūsmas racionālas pārvaldības pasākumi” var atteikties, ja regulā tiek minēti skaidri definēti izņēmumi. Neprecīzie un neierobežotie noteikumi par izņēmumiem var veicināt nebloķēšanas un nediskriminācijas principa neievērošanu un radīt lielu juridisko nenoteiktību.

4. grozījums

24. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
24. pants – Pakalpojumu kvalitātes garantija	24. pants – Pakalpojumu kvalitātes garantija

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
1. Valstu regulatīvās iestādes cieši pārrauga un nodrošina īstenas iespējas galalietotājiem gūt labumu no 23. panta 1. un 2. punktā minētajām brīvībām, atbilstību 23. panta 5. punktam, kā arī to, lai pastāvīgi būtu pieejami nediskriminējoši interneta piekļuves pakalpojumi tādā kvalitātē, kas atspoguļo sasniegumus tehnoloģiju jomā un ko nepasliktina specializētie pakalpojumi. Sadarbībā ar citām valstu kompetentajām iestādēm tās arī pārrauga specializēto pakalpojumu ietekmi uz kultūru daudzveidību un inovāciju. Reizi gadā valstu regulatīvās iestādes ziņo Komisijai un BEREC par pārraudzību, ko tās veikušas, un attiecīgajiem secinājumiem.	1. Valstu regulatīvās iestādes cieši pārrauga un nodrošina īstenas iespējas galalietotājiem gūt labumu no 23. panta 1. un 2. punktā minētajām brīvībām, atbilstību 23. panta 5. punktam, kā arī to, lai pastāvīgi būtu pieejami nediskriminējoši interneta piekļuves pakalpojumi tādā kvalitātē, kas atspoguļo sasniegumus tehnoloģiju jomā un ko nepasliktina specializētie pakalpojumi. Sadarbībā ar citām valstu kompetentajām iestādēm tās arī pārrauga specializēto pakalpojumu ietekmi uz kultūru daudzveidību un inovāciju. Reizi gadā valstu regulatīvās iestādes ziņo Komisijai un BEREC par pārraudzību, ko tās veikušas, un attiecīgajiem secinājumiem.

Pamatojums

Grozījums jāveic, jo ierosināts grozīt 23. pantu.

5. grozījums

35. panta 2) punkta c) apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
- c) panta 5. punktā iekļauj šādu aa) apakšpunktu: “aa) pieņemt lēmumu, prasot attiecīgajai valsts pārvaldes iestādei atsaukt pasākuma projektu kopā ar konkrētiem priekšlikumiem par minētā projekta grozīšanu, ja plānotā pasākuma mērķis ir uzlikt, grozīt vai atcelt kādu pienākumu, kas attiecas uz Eiropas elektronisko sakaru nodrošinātāju Regula s Nr. [XX/2014] nozīmē.”;	- e) panta 5. punktā iekļauj šādu aa) apakšpunktu: “aa) pieņemt lēmumu, prasot attiecīgajai valsts pārvaldes iestādei atsaukt pasākuma projektu kopā ar konkrētiem priekšlikumiem par minētā projekta grozīšanu, ja plānotā pasākuma mērķis ir uzlikt, grozīt vai atcelt kādu pienākumu, kas attiecas uz Eiropas elektronisko sakaru nodrošinātāju Regula s Nr. [XX/2014] nozīmē.”;

Pamatojums

Reģionu komiteja neatbalsta pilnvaru nodošanu, kas paredzēta 35. panta 2) punkta c) apakšpunktā. Reģionu komiteja uzskata, ka pietiekama ir pamatdirektīvas 7 a) panta 5. punktā paredzētā iespēja, ka Eiropas Komisija var sniegt ieteikumus.

6. grozījums

37. panta 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
3. Individuāli tiešie lietotāji, kam pakalpojumus sniedz šajā pantā paredzētais viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējs, var pēc sava pieprasījuma izdarīt apzinātu un skaidru izvēli un atteikties no regulētu viesabonēšanas pakalpojumu izmantošanas par piemērojamo iekšzemes pakalpojumu tarifu, kāds noteikts konkrētajā mazumtirdzniecības paketē, un tā vietā saņemt citas priekšrocības, ko piedāvā minētais pakalpojumu sniedzējs. Šādiem tiešajiem lietotājiem viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējs atgādina par viesabonēšanas priekšrocībām, kas tādejādi tiktu zaudētas. Valstu regulatīvās iestādes jo īpaši pārrauga to, vai šajā pantā paredzētie viesabonēšanas pakalpojumu sniedzēji veic tādu uzņēmējdarbību, kas novestu pie noklusējuma režīma apiešanas.	3. Individuāli tiešie lietotāji, kam pakalpojumus sniedz šajā pantā paredzētais viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējs, var pēc sava pieprasījuma izdarīt apzinātu un skaidru izvēli un atteikties no regulētu viesabonēšanas pakalpojumu izmantošanas par piemērojamo iekšzemes pakalpojumu tarifu, kāds noteikts konkrētajā mazumtirdzniecības paketē, un tā vietā saņemt citas priekšrocības, ko piedāvā minētais pakalpojumu sniedzējs. Šādiem tiešajiem lietotājiem viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējs atgādina par viesabonēšanas priekšrocībām, kas tādejādi tiktu zaudētas. Valstu regulatīvās iestādes jo īpaši pārrauga to, vai šajā pantā paredzētie viesabonēšanas pakalpojumu sniedzēji veic tādu uzņēmējdarbību, kas novestu pie noklusējuma režīma apiešanas.

Pamatojums

Vajadzīgie pasākumi, kuru mērķis ir samazināt viesabonēšanas maksu, nebūs efektīvi, ja uzņēmumi, piešķirot sīkāk nedefinētas "citas priekšrocības", varēs izvairīties no pienākumu pildīšanas.

Briselē, 2014. gada 31. janvārī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV